INSTITUTIONUM GRAMMATICARUM.

PARS PRIMA,

Exhibens

Paradigmata Declinationum, Comparationum, & Conjugationum, Methodo sanè facili, & ad captum Tyronum accomodatâ.

Studio & Opera

PAULI R. JASZ-BERENII,

Transylvano-Hung.

Hieronym. Osor. de Reg. Inst. & Discip. Lib. 3.

Grammatica ignoratio est malorum omnium principium.

LONDINI,

Ex officina *J. G.* prostantque venales apud *Nath. Brooke*, ad insigne Angeli, in vico vulgo vocato Corn-hill.

M DC LXVI.

D. Erasm. Roterod.

Proclivius est vel in triplici jure Doctoris nomen, quàm semel boni Grammatici titulum promeruisse.

Paradigmata Declinationum.

NOMINUM DECLINATIONES.

PRIMA DECLINATIO.

PRima declinatio habet quatuor terminationes, *a, e, as, es*; ut *Musa, Epitome, Boreas, Anchises.*

	Singulariter.	*Pluraliter.*
Nom.	hæc musa, *a* song.	*Nom.* hæ musæ, songs.
Gen.	hujus musæ, *of* a song.	*Gen.* harum musarum, *of* songs.
Dat.	huic musæ, *to* a song.	*Dat.* his musis, *to* songs.
Accus.	hanc musam, *the* song.	*Accus.* has musas, *the* songs.
Voc.	ô musa, *ô* song.	*Voc.* ô musæ, *ô* songs.
Abl.	ab hac musa, *from* a song.	*Abl.* ab his musis, *from* songs.

Sic declinantur *Mensa, Porta, Dama, &c.*

	Singulariter.	*Pluraliter.*
Nom.	hæc epitome.	*Nom.* hæ epitomæ.
Gen.	hujus epitomes.	*Gen.* harum epitomarum.
Dat.	huic epitomæ.	*Dat.* his epitomis.
Accus.	hanc epitomen.	*Accus.* has epitomas.
Voc	ô epitome.	*Voc.* ô epitomæ.
Abl.	ab hâc epitome.	*Abl.* ab his epitomis.

Sic declinantur *Aloe, Crambe, Pentecoste, Parasceve, &c.*

	Singul.		*Plural.*	
Nom.	hic boreas.	*As,*	hunc boream, vel borean.	Carent.
Gen.	hujus boreæ.	*Ve.*	ô borea.	
Dat.	huic boreæ.	*Abl.*	ab hoc borea.	

Sic declinantur *Æneas, Andreas, Lucas, Thomas, &c.*

	Singul.		*Plural.*	
Nom.	hic anchises.	*As,*	hunc anchisen.	Carent.
Gen.	hujus anchisæ.	*Ve.*	ô anchise.	
Dat.	huic anchisæ.	*Abl.*	ab hoc anchise.	

Sic declinantur *Pyrites, Cometes, Plastes, &c.*

Secunda Declinatio.

Secunda declinatio habet quinque terminationes apud Latinos: *er, ir, ur, us, um*; ut *Magister, Vir, Satur, Dominus, Templum*: & unam Græcorum usitatam, *eus*; ut *Orpheus.*

	Singulariter.	*Pluraliter.*
Nom.	hic dominus.	*Nom.* hi domini.
Gen.	hujus domini.	*Gen.* horum dominorum.
Dat.	huic domino.	*Dat.* his dominis.
Accus.	hunc dominum.	*Accus.* hos dominos.
Voc.	ô domine.	*Voc.* ô domini.
Abl.	ab hoc domino.	*Abl.* ab his dominis.

Sic declinantur, *Amicus, Calamus, Baculus, Famulus.*

	Singulariter.	Pluraliter.
Nom.	hic magiſter.	hi magiſtri.
Gen.	hujus magiſtri.	horum magiſtrorum.
Dat.	huic magiſtro,	his magiſtris.
Acc.	hunc magiſtrum.	hos magiſtros.
Voc.	ô magiſter.	ô magiſtri.
Abl.	ab hoc magiſtro.	ab his magiſtris.

Sic declinantur, *Liber, Vir, Gener, Socer,* &c.

	Singulariter.	Pluraliter.
Nom.	hoc templum.	hæc templa.
Gen.	hujus templi.	horum templorum.
Dat.	huic templo.	his templis.
Acc.	hoc templum.	hæc templa.
Voc.	ô templum.	ô templa.
Abl.	ab hoc templo.	ab his templis.

Sic declinantur, *Regnum, Studium, Lucrum, Sacellum,* &c.

	Singul.	Plur.
N.	hic Orpheus, (pheos.	*A.* hunc Orphea vel Or-
G.	hujus Orphei, vel Or.	*V.* ô Orpheu, (pheon.
D.	huic Orpheo	*A.* ab hoc Orpheo.

Plur. caret.

Sic declinantur, *Tydeus, Panthus,* &c.

Tertia declinatio.

Tertia declinatio habet undecim literas terminales: *a, e, o, t, d, n, r, s, l, x*; ut; *Poema, Cubile, Sermo, Lac, David, Animal, Flumen, Calcar, Tempus, Caput, Cervix.*

	Singulariter.	Pluraliter.
Nom.	hoc poema.	hæc poemata.
Gen.	hujus poematis.	horum poematum.
Dat.	huic poemati.	his poematibus & poematis.
Ac.	hoc poema.	hæc poemata.
Voc.	ô poema.	ô poemata.
Ab.	ab hoc poemate.	ab his poematibus & poematis

Sic declinantur, *Anathema, Comma, Dogma, Phlegma, Rheuma,* &c.

	Singulariter.	Pluraliter.
Nom.	hoc cubile.	hæc cubilia.
Gen.	hujus cubilis	horum cubilium.
Dat.	huic cubili	his cubilibus.
Acc.	hoc cubile	hæc cubilia.
Voc.	ô cubile	ô cubilia.
Abl.	ab hoc cubili.	ab his cubilibus.

Sic declinantur, *Mare, Præſepe, Conclave, Altare, Ovile, Sedile,* &c.

	Singulariter.	Pluraliter.
Nom.	hic ſermo.	hi ſermones.
Gen.	hujus ſermonis.	horum ſermonum.
Dat.	huic ſermoni.	his ſermonibus.
Ac.	hunc ſermonem.	hos ſermones.
Voc.	ô ſermo	ô ſermones.
Abl.	ab hoc ſermone.	ab his ſermonibus.

Sic declinantur, *Bubo, Umbo, Unda, Ligo, Caro carnis.* &c.

Sin.

Singulariter.
Nom. hoc lac.
Gen. hujus lactis.
Dat. huic lacti.
Acc. hoc lac.
Voc. ô lac.
Abl. ab hoc lacte.
} Ptu. car

Singulariter.
Nom. hic David.
Gen. hujus Davidis.
Dat. huic Davidi
Acc. hunc Davidem
Voc ô David.
Abl. ab hoc
} olur. car.

Sic declinatur *Halec* in plurali tamen numero est feminini generis

Sic declinantur,

Singulariter.
Nom hoc animal.
Gen. hujus animalis.
Dat. huic animali.
Acc hoc animal.
Voc ô animal.
Abl. ab hoc animali.
} Pluraliter.

Nom. hæc an
Gen. horum animalium.
Dat. his animalibus.
Acc. hæc animalia.
Voc. ô animalia.
Abl ab his animalibus.

Sic declinantur *Cervical, Minerval, Fel, Mel,* &c.

Singulariter.
Nom. hoc flumen.
Gen. hujus fluminis.
Dat. huic flumini.
Acc. hoc flumen.
Voc. ô flumen.
Abl. ab hoc flumine.
} Pluraliter.

Nom. hæc flumina.
Gen. horum fluminum.
Dat. his fluminibus.
Acc. hæc flumina.
Voc. ô flumina.
Abl. ab his fluminibus.

Sic declinantur *Nomen, Numen, Lumen, Levamen,* &c.

Singulariter.
Nom. hoc calcar.
Gen. hujus calcaris
Dat. huic calcari.
Acc. hoc calcar.
Voc. ô calcar.
Abl. ab hoc calcari.
} Pluraliter.

Nom. hæc calcaria.
Gen. horum calcarium.
Dat. his calcaribus.
Acc. hæc calcaria.
Voc. ô calcaria
Abl. ab his calcaribus.

Sic declinantur *Laquear, Torcular, Lar, Femur,* &c.

Singulariter.
Nom. hoc caput.
Gen hujus capitis.
Dat. huic capiti.
Acc. hoc caput.
Voc. ô caput.
Abl. ab hoc capite.
} Pluraliter.

Nom. hæc capita.
Gen. horum capitum.
Dat. his capitibus.
Acc. hæc capita.
Voc. ô capita.
Abl ab his capitibus.

Sic declinantur: *Occiput, Sinciput,* &c.

Singulariter.
Nom. hæc cervix.
Gen. hujus cervicis.
Dat. huic cervici.
Acc. hanc cervicem.
Voc. ô cervix.
Abl. ab hac cervice.
} Pluraliter.

Nom hæ cervices.
Gen. harum cervicum.
Dat. his cervicibus.
Acc. has cervices.
Voc. ô cervices.
Abl. ab his cervicibus.

Sic declinantur: *Lodix, Lotrix, Nutrix, Matrix, Nux, Nix, Vox,* &c.

Singulariter.		Pluraliter.	
Nom.	hoc tempus	*Nom.*	hæc tempora
Gen.	hujus temporis	*Gen.*	horum temporum
Dat.	huic tempori	*Dat.*	his temporibus
Acc.	hoc tempus	*Acc.*	hæc tempora
Voc.	ô tempus	*Voc.*	ô tempora
Abl.	[illegible] tempore	*Abl.*	ab his temporibus

Sic [illegible]tur, *Corpus*, *Pectus*, *Frigus*, *Fumus*, *Onus*, *Munus*, &c.

Singulariter.		Pluraliter.	
Nom.	hæc parens	*Nom.*	hi & hæ parentes
Gen.	[illegible] parentis	*Gen.*	horum & harum paren-
Dat.	huic parenti	*Dat.*	his parentibus (tum
Ac.	hunc & hanc paren-	*Ac.*	hos & has parentes
Voc.	ô parens. (tem	*Voc.*	ô parentes
Abl.	ab hoc & hac parente	*Abl.*	ab his parentibus.

Sic declinantur, *Civis*, *Affinis*, *Hostis*, &c.

Quarta declinatio.

Quarta declinatio habet duas terminationes *us*, & *u*, ut *Sensus*, *Genu*.

Singulariter.		Pluraliter.	
Nom.	hic sensus	*Nom.*	hi sensus
Gen.	hujus sensus	*Gen.*	horum sensuum
Dat.	huic sensui	*Dat.*	his sensibus
Ac.	hunc sensum	*Ac.*	hos sensus
Voc.	ô sensus.	*Voc.*	ô sensus
Abl.	ab hoc sensu	*Abl.*	ab his sensibus

Sic declinantur, *Manus*, *Fructus*, *Gradus*, *Porticus*, &c.

Singulariter.		Pluraliter.	
Nom.	hoc genu	*Nom.*	hæc genua
Gen.	hujus genu	*Gen*	horum genuum
Dat.	huic genu	*Dat.*	his genibus
Ac.	hoc genu	*Ac.*	hæc genua
Voc.	ô genu	*Voc.*	ô genua
Abl.	ab hoc genu.	*Abl.*	ab his genibus

Sic declinantur, *Cornu*, *Veru*, *Gelu*, *Tonitru*, &c.

Singul.		Plural.	
Nom.	hic Jesus	*Acc.*	hunc Jesum
Gen.	hujus Jesu	*Voc.*	ô Jesu
Dat.	huic Jesu	*Abl.*	ab hoc Jesu

Plural. car.

Quinta Declinatio.

Quinta Declinatio habet unam tantum terminationem, *es*, ut *Meridies*.

Singulariter.		Pluraliter.	
Nom.	hic meridies	*Nom.*	hi meridies
Gen.	hujus meridiei	*Gen.*	horum meridierum
Dat.	huic meridiei	*Dat.*	his meridiebus
Ac.	hunc meridiem	*Ac.*	hos meridies
Voc.	ô meridies	*Voc.*	ô meridies
Abl.	ab hoc meridie	*Abl.*	ab his meridiebus

Sic declinantur, *Res, Dies, Facies, Species, Acies.* Reliqua quæ occurrent, carent *genitivo, dativo,* & *ablativo* pluralis numeri.

Nominum Adjectivorum Declinationes.

	Singulariter.	Pluraliter.
	Nom. bonus, bona, bonum	*Nom.* boni, bonæ, bona
	Gen. boni, bonæ, boni	*Gen.* bonorum, bonarum, bonorum,
	Dat. bono, bonæ, bono	*Dat.* bonis,
	Ac. bonum, bonam, bonum	*Ac.* bonos, bonas, bona
	Voc. ô bone, bona, bonum	*Voc.* ô boni, bonæ, bona
	Abl. bono, bona, bono	*Abl.* à bonis

Sic declinantur omnia Adjectiva in *us*, trium terminationum; ut *malus, a, um,* &c.

	Singulariter	Pluraliter
	Nom. unus, una, unum.	*Nom.* uni, unæ, una.
	Gen. unius.	*Gen.* unorum, unarum, unorum.
	Dat. uni.	*Dat.* unis.
	Ac. unum, unam, unum.	*Acc.* unos, unas, una.
	Voc. une, una, unum.	*Voc.* uni, unæ, una.
	Abl. uno, una, uno.	*Abl.* unis.

Unus, in plurali numero non declinatur, nisi cùm jungitur cum voce numero singulari deficiente, ex, *Unæ litteræ, una manus.*

Sic declinantur, *Ullus, Alius, Alter, Uter, Neuter,* quæ omnia carent vocativo, *Item, Totus,* & *Solus,* quæ duo habent vocativum.

	Singulariter	Pluraliter
	Nom. hic acer, hæc acris, hoc acre.	*N.* hi & hæ acres & hæc acria.
	Gen. hujus acris.	*Gen.* horum harum & horum acrium.
	Dat. huic acri.	*Dat.* his acribus.
	Acc. hunc & hanc acrem, & hoc acre	*Ac.* hos & has acres & hæc acria.
	Voc. ô acer, acris, & acre.	*Voc.* ô acres & ô acria.
	Abl. ab hoc hac & hoc acri.	*Abl.* ab his acribus.

Sic declinantur, *Alacer, Volucer, Campester,* &c.

	Singulariter	Pluraliter
	N. hic & hæc brevis & hoc breve.	*N.* hi & hæ breves & hæc brevia.
	Gen. hujus brevis.	*Gen.* horum harum & horum brevium.
	Dat. huic brevi	*Dat.* his brevibus.
	Ac. hunc & hanc brevem & hoc breve	*Acc.* hos & has breves & hæc brevia
	Voc. ô brevis & ô breve	*Voc.* ô breves & ô brevia
	Abl. ab hoc & hac brevi.	*Abl.* ab his brevibus.

Sic declinantur omnia Adjectiva in *is*: ut, *Trifilis, Mitis, Tenuis, Turpis,* &c.

	Singulariter	Pluraliter
	N. hic & hæc brevior & hoc breve	*N.* hi & hæ breviores & hæc breviora.
	G. hujus brevioris.	*G.* horum harum & horum brevium.
	D. huic breviori	*D.* his brevioribus.
	A. hunc & hanc breviorem & hoc breve	*A.* hos & has breviores & hæc breviora.
	V. ô brevior & breve	*V.* ô breviores & breviora.
	A. ab hoc hac & hoc breviori vel	*A.* ab his brevioribus.

Sic declinantur omnia comparativa in *or* & *us*: ut, *Doctior*, & *Doctius*, *Melior* & *melius*, *Pulchrior* & *Pulchrius*, &c.

Singulariter.
Nom. hic hæc & hoc Felix.
Gen. hujus felicis.
Dat. huic felici.
Ac. hunc & hanc felicem & hoc felix.
Voc. ô felix.
Abl. ab hoc & hac & hoc felice vel felici.

Pluraliter.
Nom. hi & hæ felices & hæc felicia
Gen. horum & harum & horum felicium.
Dat. his felicibus.
Ac. hos & has felices & hæc felicia.
Voc. ô felices & ô felicia.
Abl. ab his felicibus.

Sic declinantur omnia Adjectiva unius terminationis: ut, *Prudens*, *Insipiens*, *Mendax*, *Vetus*.

Nomina Anomala.

Singulariter.
Nom. hæc domus.
Gen. hujus domi vel domus:
Dat. huic domui.
Accus. hanc domum.
Voc. ô domus.
Abl. ab hac domo.

Pluraliter.
Nom. hæ domus.
Gen harum domorum vel domuum.
Dat. his domibus.
Ac. has domos vel domus.
Voc. ô domus.
Abl. ab his domibus.

Plural.
N. duo, duæ, duo.
G. duorum, duarum, duorum.
D. duobus, duabus, duobus.

Ac. duos vel duo, duas, duo.
Voc. ô duo, duæ, duo.
Abl. duobus, duabus, duobus.

Plural.
N. ambo, ambæ, ambo.
G. amborum, ambārū, amborum.
D. ambobus, ambabus, ābobus.

A. ambos, vel ābo, ambas, ambo.
V. ambo, ambæ, ambo.
A. ambobus, ambabus, ābobus.

Pluraliter.
Nom. hi & hæ tres, & hæc tria.
Gen. horum harum & horum trium.
Dat. his tribus.
Accus. hos & has tres & hæc tria.
Voc. ô tres, & ô tria.
Abl. ab his tribus.

Pronominum Declinationes.

Singulariter.
Nom. ego, I.
Gen. mei, *of me.*
Dat. mihi, *to me.*
Accus. me, *me.*
Voc. caret.
Abl. ô me, *from me.*

Pluraliter.
Nom. nos, *we.*
Gen. noſtrum vel noſtri, *of us.*
Dat. nobis, *to us.*
Acc. nos, *us.*
Voc. caret.
Abl. ô nobis, *from us.*

Singulariter.
Nom. tu, thou.
Gen. tui, of thee.
Dat. tibi, to thee.
Accuſ. te, thee.
Voc. ô tu, ô thou.
Abl. à te, from thee.

Pluraliter.
Nom vos, ye.
Gen. veſtrûm vel veſtri, of you.
Dat. vobis, to you.
Acc. vos, ye.
Voc. ô vos, ô ye.
Abl. à vobis, from you.

Singulariter & Pluraliter.
Nom. caret.
Gen. ſui, of himſelf.
Dat. ſibi, to himſelf.
Accuſ. ſe. himſelf.
Voc. caret.
Abl. à ſe, from himſelf.

Singulariter.
Nom. hiç, hæc, hoc, this.
Gen. hujus, of this.
Dat. huic, to this.
Ac. hunc, hanc, hoc, this.
Voc. caret. (this.
Abl. ab hoc, hac, hoc, from

Pluraliter.
Nom hi, hæ, hæc, these. (these.
Gen. horum, harum, horum, of
Dat. his, to these.
Acc. hos, has, hæc, these.
Voc. caret.
Abl. ab his, from these.

Singulariter.
Nom. iſte, iſta, iſtud, he, ſhe, that. (that.
Gen. iſtius, of him, of her, of
Dat. iſti, to him, to her, to that.
Ac. iſtum, iſtâ, iſtud, him,
Voc. caret. (her, that.
Abl. iſto, iſta, iſto, from him, from that.

Pluraliter.
Nom iſti, iſtæ, iſta, they, thoſe.
Gen. iſtorum, iſtarum, iſtorum, of them, of thoſe.
Dat. iſtis, to them, to thoſe.
Ac. iſtos, iſtas, iſta, them, thoſe.
Voc. caret.
Abl. iſtis, from them, from thoſe.

Sic declinatur *ille, illa, illud*, &c.

Singulariter.
Nom. ipſe, ipſa, ipſum, he, ſhe, that, (that.
Gen. ipſius, of him, of her, of
Dat. iſti, ipſi, to him, to her, to that. (her, that.
Ac. ipſum, ipſâ, ipſum, him,
Voc. caret.
Ab. ipſo, ipſa, ipſo, from him, from her, from that.

Pluraliter.
Nom ipſi, ipſæ, ipſa, they, thoſe,
Gen. ipſorum, ipſarum, ipſorum, of them, of thoſe.
Dat. ipſis, to them, to thoſe.
Ac. ipſos, ipſas, ipſa, them,
Voc. caret. (thoſe.
Abl. ab ipſis, from them, from thoſe.

Singulariter.
Nom. is, ea, id, he, ſhe, it.
Gen. ejus, of him, of her,
Dat. ei, to him, to her, to it.
Ac. eum, eam, id, him, her, it.
Voc. caret. (her, from it.
Ab. eo, ea, eo, from him, from

Pluraliter.
Nom. ii, ei, ea, they, thoſe.
Gen. eorum, earum, eorum, of them of thoſe. (thoſe.
Dat. eis vel iis, to them, to
Ac. eos, eas, ea, them, thoſe.
Voc. caret.
Abl. eis vel iis, from them, from thoſe.

Sin-

Singulariter.

Nom. idem, eadem, idem, *the same.*
Gen. ejusdem, *of the same.*
Dat. eidem, *to the same.*
Ac, eundem, eandem, idem, *the same.*
Voc. caret.
Ab. eodem, eâdem, eodem, *from the same.*

Pluraliter.

Nom. iidem, eædem, eadem, *the same.*
Gen. eorundem, earandem, eorundem, *of the same.*
Dat. eisdem, *vel* iisdem, *to the same.*
Ac. eosdem, easdem, eadem, *the same.*
Voc. caret. *Abl.* ab eisdem, *vel* iisdem, *from the same.*

Singulariter.

Nom. noster, nostra, nostrum, *our.*
Gen nostri, nostræ, nostri, *of our.*
Dat. nostro, nostræ, nostro, *to our.*
Ac. nostrum, nostram, nostrum, *our.*
Voc. noster, nostra, nostrum, *O our.*
Abl. nostro, nostra, nostro, *from our.*

Pluraliter.

Nom. nostri, nostræ, nostra, *our.*
Gen. nostrorum, nostrarum, nostrorum, *of our.*
Dat. nostris, *to our.*
Ac. nostros, nostras, nostra, *our.*
Voc. nostri, nostræ, nostra, *O our.*
Abl. nostris, *from our.*

Sic declinatur *Vester*, &c.

Singulariter.

Nom. qui, quæ, quod, *who, which.*
Gen. cujus, *of whom, of which.*
Dat. cui, *to whom, to which.*
Ac. quem, quam, quod, *whom, which.*
Voc. caret. (qui, quo vel qui
Ab. à quo vel qui, quâ vel *from whom, from which.*

Pluraliter.

Nom qui, quæ, quæ, *who, which.*
Ge. quorum, quarum, quorum. *(of whom, of which.*
Dat quibus vel queis, *to whom, to which.*
Acc. quos, quas, quæ, *whom, which.*
Voc. caret.
Abl. quibus vel queis, *from whom, from which.*

Singulariter.

Nom. quis vel qui, quæ, quod vel quid, *who, what.*
Ge. cujus, *of whom, of what.*
Dat. cui, *to whom, to what.*
Accus. quem, quam, quod vel quid, *whom, what.*
Vo caret. (qui, quo vel qui.
Abl à quo vel qui, quâ vel *from whom, from what.*

Pluraliter.

Nom qui, quæ, quæ, *who, what.*
Gen. quorum, quarum, quorum, *of whom, of what.*
Da. queis vel quibus, *to whom, to what* (*what.*
Ac. quos, quas, quæ, *whom,*
Voc. caret.
Abl. à queis vel quibus, *from whom, from what.*

Sin-

Singulariter.

No. aliquis, aliqua, aliquod vel aliquid, *some.*
Gen. alicujus, *of some.*
Dat. alicui, *to some.*
Acc. aliquem, aliquam, aliquod vel aliquid, *some.*
Voc. caret. (*from some.*
Abl. aliquo, aliqua, aliquo,

Pluraliter.

Nom. aliqui, aliquæ, aliqua, *some.* (quorum, *of some.*
Gen. aliquorum, aliquarũ, aliquorũ,
Dat. aliquibus, *to some.*
Ac. aliquos, aliquas, aliqua, *some.*
Voc. caret.
Abl. ab aliquibus, *from some.*

Singulariter.

Nom. meus, mea, meum, *mine*, vel *my.* (vel *of my.*
Gen. mei, meæ, mei, *of mine*
Dat. meo, meæ, meo, *to mine* vel *to my.* (*mine* vel *my.*
Ac. meum, meam, meum,
Voc. mi, mea, meum, *ô mine* vel *ô my.*
Abl à meo, mea, meo, *from mine*, vel *from my.*

Pluraliter.

Nom. mei, meæ, mea, *mine*, vel *my.* (*of mine*, vel *of my.*
Gen. meorum, mearum, meorũ
Dat. meis, *to mine*, vel *to my.*
Ac. meos, meas, mea, *mine* vel *my.* (vel *ô my.*
Voc. mi, meæ, mea, *ô mine*
Abl. à meis, *from mine* vel *from my.*

Singulariter.

Nom. hic & hæc & hoc noſtras, *our country-man.*
Gen. hujus noſtratis, *of our country-man.* (*country-man*
Dat. huic noſtrati, *to our*
A. hunc & hanc noſtratẽ & hoc noſtras, *our country-m.*
V. ô noſtras, *ô our country-m.*
Abl. ab hoc, hac & hoc noſtrate vel noſtrati, *from our country-man.*

Pluraliter.

No. hi & hæ noſtrates & hæc noſtratia, *our country-men.*
Gen. horum, harũ & horũ noſtratium, *of our country-m.*
D. his noſtratibus, *to our coun.*
A hos & has noſtrates & hæc noſtratia, *our country-men.*
Vo ô noſtrates & ô noſtratia, *ô our country-men.*
Abl. ab his noſtratibus, *from our country-men.*

Sic declinatur *Veſtras*, &c.

DE NOMINUM COMPARATIONE.

Paradigma Nominum Adjectivorum in *us*, Secundæ Declinationis.

Singulariter.

	Poſit.	*Comp.*	*Super.*
N.	M. Doctus	Doctior	Doctiſſimus.
	F. Docta	Doctior	Doctiſſima.
	N. Doctum	Doctius	Doctiſſimum.
G.	M. Docti	Doctioris	Doctiſſimi.
	F. Doctæ	Doctioris	Doctiſſimæ.
	N. Docti	Doctioris	Doctiſſimi.
D.	M. Docto	Doctiori	Doctiſſimo.
	F. Doctæ	Doctiori	Doctiſſimæ.
	N. Docto.	Doctiori	Doctiſſimo.

Ac.

		Posit.	*Comp.*	*Super.*
Ac.	M.	Doctum	Doctiorem	Doctissimum.
	F.	Doctam	Doctiorem	Doctissimam.
	N.	Doctum	Doctius	Doctissimum.
V.	M.	Docte	Doctior	Doctissime.
	F.	Docta	Doctior	Doctissima.
	N.	Doctum	Doctius	Doctissimum.
Ab.	M.	Docto	Doctiore, vel ri	Doctissimo.
	F.	Doctâ	Doctiore, vel ri	Doctissimâ.
	N.	Docto	Doctiore, vel ri	Doctissimo.

Pluraliter.

N.	M.	Docti	Doctiores	Doctissimi.
	F.	Doctæ	Doctiores	Doctissimæ.
	N.	Docta	Doctiora.	Doctissima.
G.	M.	Doctorum	Doctiorum	Doctissimorum.
	F.	Doctarum	Doctiorum	Doctissimarum.
	N.	Doctorum	Doctiorum	Doctissimorum.
D.	M.F.N.	Doctis	Doctioribus	Doctissimis.
Ac.	M.	Doctos	Doctiores	Doctissimos.
	F.	Doctas	Doctiores	Doctissimas.
	N.	Docta	Doctiora	Doctissima.
V.	M.	Docti	Doctiores	Doctissimi.
	F.	Doctæ	Doctiores	Doctissimæ.
	N.	Docta	Doctiora	Doctissima.
Ab.	M.F.N.	Doctis.	Doctoribus.	Doctissimis.

Paradigma in *Er*, Secunda Declinationis.

Singulariter.

N.	M.	Pulcher	pulchrior	pulcherrimus.
	F.	Pulchra	pulchrior	pulcherrima.
	N.	Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum.
G.	M.	Pulchri	pulchrioris	pulcherrimi.
	F.	Pulchræ	pulchrioris	pulcherrimæ.
	N.	Pulchri	pulchrioris	pulcherrimi.
D.	M.	Pulchro	pulchriori	pulcherrimo.
	F.	Pulchræ	pulchriori	pulcherrimæ.
	N.	Pulchro	pulchriori	pulcherrimo.

Ac.

		Posit.	*Comp.*	*Super.*
Ac.	M.	Pulchrum	pulchriorem	pulcherrimum.
	F	Pulchram	pulchriorem	pulcherrimum.
	N.	Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum.
V.	M.	Pulcher	pulchrior	pulcherrime.
	F.	Pulchra	pulchrior	pulcherrima.
	N.	Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum.
Ab.	M.	Pulchro	pulchriore, vel ri	pulcherrimo.
	F.	Pulchrâ	pulchriore, vel ri	pulcherrimâ.
	N.	Pulchro	pulchriore, vel ri	pulcherrimo.

Pluraliter.

N.	M.	Pulchri	pulchriores	pulcherrimi.
	F.	Pulchræ	pulchriores	pulcherrimæ.
	N.	Pulchra	pulchriora	pulcherrima.
G.	M.	Pulchrorum	pulchriorum	pulcherrimorum.
	F.	Pulchrarum	pulchriorum	pulcherrimarum.
	N.	Pulchrorum	pulchriorum	pulcherrimorum.
D.	M.N.F.	Pulchris	pulchrioribus	pulcherrimis.
Ac.	M.	Pulchros	pulchriores	pulcherrimos.
	F.	Pulchras	pulchriores	pulcherrimas.
	N.	Pulchra	pulchriora	pulcherrima.
V.	M.	Pulchri	pulchriores	pulcherrimi.
	F.	Pulchræ	pulchriores	pulcherrimæ.
	N.	Pulchra	pulchriora	pulcherrima.
Ab.	M.F.N.	Pulchris	pulchrioribus	pulcherrimis.

Paradigma in *Is*, Tertiæ Declinationis.

Singulariter.

N.	M.	Dulcis	dulcior	dulciſſimus.
	F.	Dulcis	dulcior	dulciſſima.
	N.	Dulce	dulcius.	dulciſſimum.
G.	M.	Dulcis	dulcioris	dulciſſimi.
	F.	Dulcis	dulcioris	dulciſſimæ.
	N.	Dulcis	dulcioris	dulciſſimi.
D.	M.	Dulci	dulciori	dulciſſimo.
	F.	Dulci	dulciori	dulciſſimæ.
	N.	Dulci	dulciori	dulciſſimo.

Ac.

	Posit.	*Comp:*	*Super.*
Ac.	M. Dulcem	dulciorem	dulciſſimum.
	F. Dulcem	dulciorem	dulciſſimam.
	N. Dulce	dulcius	dulciſſimum.
V.	M. Dulcis	dulcior	dulciſſime
	F. Dulcis	dulcior	dulciſſima
	N. Dulce	dulcius	dulciſſimum
Ab.	M. Dulci	dulciore, vel ri	dulciſſimo
	F. Dulci	dulciore, vel ri	dulciſſimâ
	N. Dulci	dulciore, vel ri	dulciſſimo
		Pluraliter	
N.	M. Dulces	dulciores	dulciſſimi
	F. Dulces	dulciores	dulciſſimæ
	N. Dulcia	dulciora	dulciſſima
G.	M. Dulcium	dulciorum	dulciſſimorum
	F. Dulcium	dulciorum	dulciſſimarum
	N. Dulcium	dulciorum	dulciſſimorum
D.	M.F.N. Dulcibus	dulcioribus	dulciſſimis.
Ac.	M. Dulces	dulciores	dulciſſimos
	F. Dulces	dulciores	dulciſſimas
	N. Dulcia	dulciora	dulciſſima
V.	M. Dulces	dulciores	dulciſſimi
	F. Dulces	dulciores	dulciſſimæ
	N. Dulcia	dulciora	dulciſſima
Ab.	M.F.N. Dulcibus	dulcioribus	dulciſſimis

Paradigma Adjectivorum unius Terminationis.

		Singulariter.	
N.	M. Felix	felicior	feliciſſimus
	F. Felix	felicior	feliciſſima
	N. Felix	felicius	feliciſſimum
G.	M. Felicis	felicioris	feliciſsimi
	F. Felicis	felicioris	feliciſsimæ
	N. Felicis	felicioris	feliciſsimi
D.	M. Felici	feliciori	feliciſsimo
	F. Felici	feliciori	feliciſsimæ
	N. Felici	feliciori	feliciſsimo
Ac.	M. Felicem	feliciorem	feliciſsimum
	F. Felicem	feliciorem	feliciſsimam
	N. Felix	felicius	feliciſsimum.

	Posit.	*Comp.*	*Super.*
V.	M. Felix	felicior	felicissime
	F. Felix	felicior	felicissima
	N. Felix	felicius	felicissimum
Ab.	M. Felice, vel ci	feliciore, vel ri	felicissimo
	F. Felice, vel ci	feliciore, vel ri	felicissimâ
	N. Felice vel ci	feliciore, vel ri	felicissimo
		Pluraliter.	
N.	M. Felices	feliciores	felicissimi
	F. Felices	feliciores	felicissimæ
	N. Felicia	feliciora	felicissima
G.	M. Felicium	feliciorum	felicissimorum
	F. Felicium	feliciorum	felicissimarum
	N. Felicium	feliciorum	felicissimorum
D.	M.F.N. Felicibus	felicioribus	felicissimis
Ac.	M. Felices	feliciores	felicissimos
	F. Felices	feliciores	felicissimas
	N. Felicia	feliciora	felicissima
V.	M. Felices	feliciores	felicissimi
	F. Felices	feliciores	felicissimæ
	N. Felicia	feliciora	felicissima
Ab.	M.F.N. Felicibus	felicioribus	felicissimis.

CONJUGATIONES VERBORUM.

Prima CONJUGATIO Activæ Vocis.

AMO.

Indicativi *Præsens.*

Singul.	Amo, *I love*	} *Plural.*	Amamus, *we love*	
	Amas, *thou loveſt*		Amatis, *ye love*	
	Amat, *he loveth*		Amant, *they love*	

Præteritum imperfectum.

Singul.	Amabam, *I did love*	} *Plural.*	Amabamus, *we did love*	
	Amabas, *thou didſt love*		Amabatis, *ye did love*	
	Amabat, *he did love*		Amabant, *they did love.*	

Præteritum perfectum.

Sing.	Amavi, *I have loved*	} *Plural.*	Amavimus, *we have loved*	
	Amaviſti, *thou haſt loved*		Amaviſtis, *ye have loved*	
	Amavit, *he hath loved*		Amaverunt vel amavere } *they have loved*	

Præteritum

Præteritum plusquamperfectum.

Singul. Amaveram, I had loved / Amaveras, thou hadst loved / Amaverat, he had loved
Plural. Amaveramus, we had loved / Amaveratis, ye had loved / Amaverant, they had loved

Futurum,

Singul. Amabo, I shall or will love / Amabis, thou shalt love / Amabit, he shall love
Plural. Amabimus, we shall love / Amabitis, ye shall love / Amabunt, they shall love

Imperativi *Præsens,*

Singulariter. Ama, amato. love thou / Amet, amato. let him love
Pluraliter. Amemus, let us love / Amate, amatote. love ye / Ament, amanto. let them love

Optativi *Præsens,*

Singul. utinam. Amem, God grant I love / Ames, God grant thou lovest / Amet, God grant he loveth
Plural. Amemus, God grant we love /Ametis, God grant ye love / Ament, God grant they love

Præteritum imperfectum,

Singul. utin. amarem, would God I did love / amares, would God thou didst love / amaret, would God he did love
Plur. utin. amaremus, would God we did love / amaretis, would God ye did love / amarent, would God they did love

Præteritum perfectum.

Singul. utin. amaverim, would God I have loved / amaveris, would God thou hast loved / amaverit, would God he hath loved
Plural. utin. amaverimus, would God we have loved / amaveritis, would God ye have loved / amaverint, would God they have loved

Præteritum plusquamperfectum.

Singul. utina. amavissem, would God I had loved / amavisses, would God thou hadst loved / amavisset, would God he had loved
Plural. utin. amavissemus, would God we had loved / amavissetis, would God ye had loved / amavissent, would God they had loved

Futurum.

Singul. utin. amavero, God grant I shall love hereafter / amaveris, God grant thou shalt love hereafter / amaverit, God grant he shall love hereafter
Plural. utin. amaverimus, God grant we shall love hereafter / amaveritis, God grant ye shall love hereafter / amaverint, God grant they shall love hereafter

Potentialis *Præsens.*

Sing.	amem, *I may or can love*	Plur.	amemus, *we may or can love*
	ames, *thou maist or canst love*		ametis, *ye may or can love*
	amet, *he may or can love*		ament, *they may or can love*

Præteritum imperfectum.

Sing.	amarem, *I might, would, should, ought or could love*	Plur.	amaremus, *we might, would, should, ought.* &c
	amares, *thou mightst,* &c.		amaretis, *ye might,* &c.
	amaret, *he might,* &c.		amarent, *they might,* &c.

Præteritum perfectum.

Singul.	amaverim, *I might, would, should, ought or could have lo.*	Plural.	amaverimus, *we might, would, sh u'd, ought,* &c.
	amaveris, *thou mightst,* &c		amaveritis, *ye might,* &c.
	amaverit, *he might,* &c.		amaverint, *they might,* &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	amavissem, *I might, would, should, ought or could have loved.*	Plural.	amavissemus, *we might, would, should, ought or could have loved.*
	amavisses, *thou mightst,* &c.		amavissetis, *ye might,* &c.
	amavisset, *he might,* &c.		amavissent, *they might,* &c

Futurum.

Singul.	amavero, *I may or can love hereafter*	Plural.	amaverimus, *we may or can love hereafter*
	amaveris, *thou maist,* &c.		amaveritis, *ye may or can,* &c.
	amaverit, *he may or can,* &c.		amaverint, *they may or can,* &c.

Subjunctivi *Præsens.*

Si. cum	amem, *when I love*	Pl. cum	amemus, *when we love*
	ames, *when thou lovest*		ametis, *when ye love*
	amet, *when he loveth*		ament, *when they love*

Præteritum imperfectum.

Si. cum	amarem, *when I did love,*	Pl. cum	amaremus, *when we did love*
	amares, *when thou didst love*		amaretis, *when ye did love*
	amaret, *when he did love*		amarent, *when they did love*

Præteritum perfectum.

Sing. cum	amaverim, *when I have loved*	Plur. cum	amaverimus, *when we have loved*
	amaveris, *when thou,* &c.		amaveritis, *when ye have,* &c.
	amaverit, *when he hath,* &c.		amaverint, *when they,* &c.

Præteritum pluſquam perfectum.

Sin. cùm. { amaviſſem, *when I had loved (loved.* / amaviſſes, *when thou hadſt* / amaviſſet, *when he had loved* } Plural. { amaviſſemus, *when we had loved* / amaviſſetis, *when ye had loved* / amaviſſent, *when they had*, &c.

Futurum.

Sin. cùm. { amavero, *when I ſhall love (love* / amaveris, *when thou ſhalt* / amaverit, *when he ſhall love* } Plural. { amaverimus, *when we ſhall love* / amaveritis, *when ye ſhall love* / amaverint, *when they ſhall love*

Infinitivi.

Præſens, & Præteritum imperfectum.

Amare, *to love,*

Præteritum perfectum, & Præteritum pluſquam perfectum,

Amaviſſe, *to have or had love.*

Futurum.

Amaturum, am, um eſſe, *to love hereafter.*

Gerundia.

Amandi, *of loving, or of being loved.*

Amando, *in loving, or of being loved.*

Amandum, *to love, or to be loved.*

Supina.

Amatum, *to love.* Amatu, *to be loved.*

Participia *temporis Præſentis.*

Amans, antis, *loving.*

Futuri activi, Amaturus, a, um, *to love.*

SUBMONITIO.

In tribus reliquis Conjugationibus, duos Modos Optativum *ſcilicet &* Potentialem *omiſimus, quoad latinam enim variationem in nihilo diſcrepant à* Subjunctivo; *præterquam quòd hic nulla, illic adadatur particula* Utinam. *Variatio autem Anglicana facile cognoſcitur ex prima Conjugatione* Amo; *quam, pro norma reliquarum per omnes Modos variamus. Idem quoque facimus in Voce paſſiva, ubi etiam pro norma reliquarum* Amor *præponimus* Optativo *&* Potentiali *in reliquis omiſſis.* Optativum *autem &* Subjunctivum *excludimus; ſicque hic ſuppletur, quod illic neglectum erat.*

Secunda

Secunda Conjugatio Activæ Vocis.

DOCEO.

Indicativi *Præsens.*

Singul.	Doceo, *I teach*	Plural.	Docemus, *we teach*
	Doces *thou teacheſt*		Docetis, *ye teach*
	Docet, *he teacheth*		Docent, *they teach*

Præteritum imperfectum.

Singul.	Docebam, *I did teach*	Plural.	Docebamus, *we did teach*
	Docebas, *thou didſt teach*		Docebatis, *ye did teach*
	Docebat, *he did teach*		Docebant, *they did teach*

Præteritum perfectum.

Singul.	Docui, *I have taught*	Plural.	Docuimus, *we have taught*
	Docuiſti, *thou haſt taught*		Docuiſtis, *ye have taught*
	Docuit, *he hath taught*		Docuerunt vel docuere *they have taught*

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	Docueram, *I had taught*	Plural.	Docueramus, *we had taught*
	Docueras, *thou hadſt taught*		Docueratis, *ye had taught*
	Docuerat, *he had taught*		Docuerant, *they had taught*

Futurum.

Singul.	Docebo, *I ſhall or will teach*	Plural.	Docebimus, *we ſhall teach*
	Docebis, *thou ſhalt or wilt teach*		Docebitis, *ye ſhall teach*
	Docebit, *he ſhall or will teach*		Docebunt, *they ſhall teach*

Imperativi, *Præsens.*

Singul.	doce, / docetо, } *teach thou*	Plural.	doceamus, *let us teach*
	doceat, } *let him teach*		docete, / docetote, } *teach ye*
	docere,		docеant, } *let them teach*
			docento,

Subjunctivi *Præsens.*

Si cum	docеam, *when I teach*	Pl. cum	doceamus, *when we teach*
	doceas *when thou teacheſt*		doceatis, *when ye teach*
	doceat, *when he teacheth*		doceant, *when they teach*

Præteritum imperfectum.

Singul. cum	docerem, *when I taught*	Plural. cum	docerемus, *when we taught or did teach*
	doceres, *when thou taughteſt, or didſt teach*		doceritis, *when ye taught or did teach* (&c.
	doceret, *when he taught, or did teach*		docerent, *when they taught or*

Præteritum perfectum.

Singul. cum
- docuerim, *when I have taught*
- docueris, *when thou hast &c.*
- docuerit, *when he hath &c.*

Plura. cum
- docuerimus, *when we have taught*
- docueritis, *when ye have, &c.*
- docuerint, *when they have &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. cum
- docuissem, *when I had taught (&c.*
- docuisses, *when thou hadst*
- docuisset, *when he had &c.*

Plur. cum
- docuissemus, *when we had taught*
- docuissetis, *when ye had taught*
- docuissent, *when they had &c.*

Futurum.

Sin. cum
- docuero, *when I shall teach*
- docueris, *when thou shalt teach*
- docuerit, *when he shall &c*

Plura. cum
- docuerimus, *when we shall teach*
- docueritis, *when ye shall teach*
- docuerint, *when they shall teach*

Infinitivi *Præsens & Præteritum imperfectum.*

Docere *to teach.*

Præteritum Perfectum & Præteritum Plusquam perfectum.

Docuisse, *to have or had taught.*

Futurum.

docturum am, um, esse, *to teach hereafter*

Gerundia.

Docendi, *of teaching or of being taught*
Docendo, *in teaching or in being taught*
Docendum, *to teach or to be taught*

Supina.

Doctum, *to teach*, Doctu, *to be taught*

Participii *Præsens.*

Docens tis, *teaching.*

Futurum activum. Docturus a, um, *about to teach.*

Tertia Conjugatio Activæ vocis.

LEGO.

Indicativi *Præsens.*

Singul.
- Lego, *I read*
- Legis, *thou readest*
- Legit, *he readeth*

Plural.
- Legimus, *we read*
- Legitis, *ye read*
- Legunt, *they read*

Præteritum imperfectum.

Singul.
- Legebam, *I did read*
- Legebas, *thou didst read*
- Legebat, *he did read*

Plural.
- Legebamus, *we did read*
- Legebatis, *ye did read*
- Legebant, *they did read*

Præ-

Præteritum perfectum.

Singul.		Plural.	
legi,	*I have read*	legimus,	*we have read*
legisti,	*thou haſt read*	legistis,	*ye have read*
legit,	*he hath read*	legerunt vel legere,	*they &c.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Singul.		Plural.	
legeram,	*I had read*	legeramus,	*we had read*
legeras,	*thou hadſt read*	legeratis,	*ye had read*
legerat,	*he had read*	legerant,	*they had read*

Futurum.

Singul.		Plural.	
legam,	*I ſhall or will read*	legemus	*we ſhall or will read*
leges,	*thou ſhalt or wilt read*	legetis,	*ye ſhall or will read*
leget,	*he ſhall or will read*	legent,	*they ſhall or will read*

Imperativi *Præſens.*

Singulariter			Pluraliter		
lege,	*read thou*		legite,	*read ye*	
legito,			legitote,		
legat,	*let him read*		legamus,	*let us read*	
legito,			legant,	*let them read*	
			legunto,		

Subjunctivi *Præſens.*

Sin.cum		Plu.cum	
legam,	*when I read*	legamus,	*when we read*
legas,	*when thou readeſt*	legatis,	*when ye read*
legat,	*when he readeth*	legant,	*when they read*

Præteritum imperfectum

Sin. cum		Plura.cum	
legerem,	*when I read or did read.*	legeremus,	*when we read or did read*
legeres,	*when thou readſt &c*	legeretis,	*when ye read, &c.*
legeret,	*when he read or &c.*	legerent,	*when they read, &c*

Præteritum perfectum

Sin.cum		Pl.cum	
legerim,	*when I have read*	legerimus,	*when we have read*
legeris,	*when thou haſt read*	legeritis,	*when ye have read*
legerit,	*when he hath read*	legerint,	*when they have read*

Præteritum pluſquam perfectum.

Si. cum		Pl. cum	
legiſſem,	*when I had read*	legiſſemus,	*when we had read*
legiſſes,	*when thou &c.*	legiſſetis,	*when ye had read*
legiſſet,	*when he had read*	legiſſent,	*when they had read*

Futurum

Si. cum		Pl. cum	
legero,	*when I ſhall read*	legerimus,	*when we ſhall read*
legeris,	*when thou ſhalt read*	legeritis,	*when ye ſhall read*
legerit,	*when he ſhall read*	legerint,	*when they ſhall read*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Legere, *to read.*

Præteritum perfectum & Præterpluſquam perfectum.

Legiſſe, *to have or had read.*

Futurum.

Lecturum, am, um, eſſe, *to read hereafter*

Gerundia.

Legendi, *of reading, or of being read*
Legendo, *in reading, or of being read*
Legendum, *to read, or to be read*

Supina.

Lectum, *to read,* Lectu, *to be read*

Participia *temporis Præſentis.*

Legens, tis, *reading,* *Futuri activi.* Lecturus, a, um, *to read*

Quarta Conjugatio Activæ Vocis.

AUDIO.

Indicativi *Præſens.*

Singul.	Audio, *I hear*	Plural.	Audimus, *we hear*
	Audis, *thou hearest*		Auditis, *ye hear*
	Audit, *he heareth*		Audiunt, *they hear*

Præteritum imperfectum.

Singul.	audiebam, *I did hear*	Plural.	audiebamus, *we did hear*
	audiebas, *thou didſt hear*		audiebatis, *ye did hear*
	audiebat, *he did hear*		audiebant, *they did hear*

Præteritum perfectum.

Singul.	audivi, *I have heard*	Plural.	audivimus, *we have heard*
	audiviſti, *thou haſt heard*		audiviſtis, *ye have heard*
	audivit, *he hath heard*		audiverunt vel audivere, *they have heard.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Singul.	audiveram, *I had heard*	Plural.	audiveramus, *we had heard*
	audiveras, *thou hadſt heard*		audiveratis, *ye had heard*
	audiverat, *he had heard*		audiverant, *they had heard*

Futurum.

Singul.	audiam, *I ſhall hear*	Plural.	audiemus, *we ſhall hear*
	audies, *thou ſhalt hear*		audietis *ye ſhall hear*
	audiet, *he ſhall hear*		audient, *they ſhall hear*

Imperativi

Imperativi *Præſens.*

Singular.
- Audi / audito. } *hear thou*
- Audiat / audito. } *let him hear*

Pl. Audiamus *let us hear*

- Audite / auditote. } *hear ye*
- Audiant / audiunto. } *let them hear*

Subjunctivi *Præſens.*

Si. cùm
- audiam, *when I hear*
- audias, *when thou heareſt*
- audiat, *when he heareth*

Pl. cùm
- audiamus, *when we hear*
- audiatis, *when ye hear*
- audiant, *when they hear*

Præteritum imperfectum.

Sin. cùm
- audirem, *when I heard or did hear*
- audires, *when thou heardſt or didſt hear*
- audiret, *when he heard &c.*

Plural. cùm
- audiremus, *when we heard or did hear*
- audiretis, *when ye heard or did hear*
- audirent, *when they heard, &c.*

Præteritum perfectum.

Sin. cùm
- audiverim, *when I have heard*
- audiveris, *when thou, &c.*
- audiverit, *when he, &c.*

Plur. cùm
- audiverimus, *when we have heard*
- audiveritis, *when ye have &c.*
- audiverint, *when they have &c.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Sing. cùm
- audiviſſem, *when I had heard*
- audiviſſes, *when thou &c.*
- audiviſſet, *when he &c.*

Plur. cùm
- audiviſſemus, *when we had heard*
- audiviſſetis, *when ye had &c.*
- audiviſſent, *when they &c.*

Futurum.

Sin. cùm
- audivero, *when I ſhall hear*
- audiveris, *when thou &c.*
- audiverit, *when he &c.*

Plu. cùm
- audiverimus, *when we ſhall hear*
- audiveritis, *when ye &c.*
- audiverint, *when they &c.*

Infinitivi.

Præſens & Præteritum imperfectum.

Audire *to hear.*

Præteritum perfectum & Præteritum pluſquam perfectum.

Audiviſſe, *to have or had heard.*

Futurum.

Auditurum am, um, eſſe, *to hear hereafter.*

Gerundia.

Audiendi, *of hearing or of being heard.*
Audiendo, *in hearing or in being heard.*
Audiendum *to hear or to be heard.*

Supina.

Auditum, *to hear*, Auditu, *to be heard.*

Participii Præsens.

Audiens, tis, *hearing.*

Futurum Activum.

Auditurus, a, um, *to hear.*

SUM.

Indicativi *Præsens.*

Singul.	Sum, *I am,*	Plural.	Sumus, *we are*
	Es, *thou art*		Estis, *ye are*
	Est, *he is*		Sunt, *they are,*

Præteritum imperfectum.

Singul.	Eram, *I was*	Plural.	Eramus, *we were*
	Eras, *thou wast*		Eratis, *ye were*
	Erat, *he was*		Erant, *they were*

Præteritum perfectum.

Singul.	Fui, *I have been*	Plura.	Fuimus, *we have been*
	Fuisti, *thou hast been*		Fuistis, *ye have been*
	Fuit, *he hath been*		Fuerunt vel fuere, *they &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Singu.	Fueram, *I had been*	Plura.	Fueramus, *we had been*
	Fueras, *thou hadst been*		Fueratis, *ye had been*
	Fuerat, *he had been*		Fuerant, *they had been*

Futurum.

Singu.	Ero, *I shall or will be*	Plura.	Erimus, *we shall or will be*
	Eris, *thou shalt or wilt be*		Eritis, *ye shall or will be*
	Erit, *he shall or will be*		Erunt, *they shall or will be*

Imperativi *Præsens.*

Singulari.	Sis, Es, Esto, *be thou*	Pl. Simus *let us be*	Sitis, Este, Estote, *be ye*
	Sit, Esto, *let him be*		Sint, Sunto, *let them be*

Optativi *Præsens.*

Singulari.	Sim, *I pray God I be*	Plurin.	Simus, *I pray God we be*
	Sis, *I pray God thou beest*		Sitis, *I pray God ye be*
	Sit, *I pray God he be*		Sint, *I pray God they be*

Præ-

Præteritum imperfectum.

Si. utin.
- eſſem, *would God I were*
- eſſes, *would God thou wert*
- eſſet, *would God he were*

Pl. utin.
- eſſemus, *would God we were*
- eſſetis, *would God ye were*
- eſſent, *would God they were*

Præteritum perfectum.

Si. utin:
- fuerim, *I pray God I &c.*
- fueris, *I pray God thou &c.*
- fuerit, *I pray God he &c.*

Pl. utin.
- fuerimus, *I pray God we &c.*
- fueritis, *I pray God ye have been*
- fuerint, *I pray God they &c.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Si. utina.
- fuiſſem, *would God I had been*
- fuiſſes, *would God thou &c.*
- fuiſſet, *would God he &c.*

Pl. utinam
- fuiſſemus, *would God we had been.*
- fuiſſetis, *would God ye had been*
- fuiſſent, *would God they &c.*

Futurum.

Sin. utin.
- fuero, *God grant I be hereafter*
- fueris, *God grant thou &c.*
- fuerit, *God grant he be &c.*

Plu. utin.
- fuerimus, *God grant we be hereafter*
- fueritis, *God grant ye be &c.*
- fuerint, *God grant they be &c.*

Potentialis *Præſens.*

Singul.
- Sim, *I may be*
- Sis, *thou maiſt be*
- Sit, *he may be*

Plura.
- Simus, *we may be*
- Sitis, *ye may be*
- Sint, *they may be*

Præteritum imperfectum.

Singulari.
- eſſem, *I might, would, ſhould, ought, or could he*
- eſſes, *thou mighteſt &c.*
- eſſet, *he might &c.*

Plura.
- eſſemus, *we might, would, ſhould ought or could be*
- eſſetis, *ye might &c.*
- eſſent, *they might, &c.*

Præteritum perfectum.

Singula.
- fuerim, *I might have been*
- fueris, *thou mighteſt &c.*
- fuerit, *he might have been*

Plura.
- fuerimus, *we might have been*
- fueritis, *ye might have been*
- fuerint, *they might have been*

Præteritum pluſquam perfectum.

Singul.
- fuiſſem, *I might have had been*
- fuiſſes, *thou mighteſt, &c.*
- fuiſſet, *he might have &c.*

Pluraliter.
- fuiſſemus, *we might have had been*
- fuiſſetis, *ye might have had been*
- fuiſſent, *they might have &c.*

Futurum.

Singul.
- fuero, *I may be hereafter*
- fueris, *thou maiſt be hereafter*
- fuerit, *he may be hereafter*

Plurali.
- fuerimus, *we may be hereafter*
- fueritis, *ye may be hereafter*
- fuerint, *they may be hereafter*

Subjunctivi *Præsens.*

Sin. cum	Sim, *when I am*	Pl. cum	Simus, *when we are*
	Sis, *when thou art*		Sitis, *when ye are*
	Sit, *when he is*		Sint, *when they are*

Præteritum imperfectum.

Si. cum	Essem, *when I was*	Pl. cum	Essemus, *when we were*
	Esses, *when thou wast*		Essetis, *when ye were*
	Esset, *when he was*		Essent, *when they were*

Præteritum perfectum.

Si. cum	Fuerim, *when I have been*	Pl. cum	Fuerimus *when we have been*
	Fueris, *when thou hast been*		Fueritis, *when ye have been*
	Fuerit, *when he hath been*		Fuerint, *when they have been*

Præteritum pluſquam perfectum.

Si. cum	Fuissem, *when I had been*	Pl. cum	Fuissemus, *when we had been*
	Fuisses, *when thou hast been*		Fuissetis, *when ye had been*
	Fuisset, *when he had been*		Fuissent, *when they had been*

Futurum.

Sin. cum	Fuero, *when I shall or will be*	Plura. cum	Fuerimus, *when we shall or will be*
	Fueris, *when thou shalt or wilt be*		Fueritis, *when ye shall &c.*
	Fuerit, *when ye shall or &c.*		Fuerint, *when they shall &c.*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Esse, *to be*

Præteritum perfectum & Præteritum pluſquam perfectum.

Fuisse, *to have or had been*

Futurum.

Futurum esse, *to be hereafter*

Prima Conjugatio Passivæ Vocis.

AMOR.

Indicativi *Præsens.*

Singul.	Amor, *I am loved*	Plural.	Amamur *we are loved*
	Amaris vel amare, *thou art loved*		Amamini, *ye are loved*
	Amatur, *he is loved*		Amantur *they are loved.*

Præteritum imperfectum.

Singul.	Amabar, *I was loved.*	Plural.	Amabamur, *we were loved*
	Amabaris, vel amabare *thou wast loved*		Amabamini, *ye were loved*
	Amabatur, *he was loved*		Amabantur, *they were loved*

Præ-

Præteritum perfectum.

Singular.
- Amatus ſum vel fui, *I have been loved*
- Amatus es vel fuiſti, *thou haſt been loved*
- Amatus eſt vel fuit *he &c.*

Pluraliter
- Amati ſumus vel fuimus, *we have been loved*
- Amati eſtis vel fuiſtis, *ye have been loved*
- Amati ſunt fuerunt vel fuere, *(they have, &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter
- amatus eram vel fueram, *I had been loved*
- amatus eras vel fueras, *thou hadſt been loved*
- amatus erat vel fuerat, *he (had &c.*

Pluraliter
- amati eramus vel fueramus, *we had been loved*
- amati eratis vel fueratis, *ye had been loved*
- amati erant vel fuerant, *they (had &c.*

Futurum.

Singular
- amabor, *I ſhall or will be loved*
- amaberis vel amabere, *thou ſhalt or wilt be loved*
- amabitur, *he ſhall or &c.*

Pluraliter.
- amabimur, *we ſhall or will be loved*
- amabimini, *ye ſhall or will be loved*
- amabuntur, *they ſhall or, &c.*

Imperativi *Præſens.*

Singularit.
- amare, amator. } *be thou loved*
- metur, amator. } *let him be &c.*

Pl. amemur, *let us be loved*

- amamini, amaminor, } *be ye &c.*
- amentur, amantur. } *be they &c.*

Optativi *Præſens.*

Singul.
- amer, *God grant I am loved*
- ameris vel amere, *God (grant thou art loved*
- ametur, *God grant he is &c.*

Plural.
- amemur, *God grant we are loved*
- amemini, *God grant ye are &c.*
- amentur, *God grant they &c.*

Præteritum imperfectum.

Singul.
- amarer *would God I was loved*
- amareris vel amarere *would God thou waſt loved*
- amaretur, *would God &c.*

Pluraliter
- amaremur, *would God we were loved*
- amaremini, *would God ye were loved*
- amarentur, *would God &c.*

Præteritum perfectum.

Singulariter
- amatus ſim vel fuerim, *God grant I have been loved*
- amatus ſis vel fueris, *God grant thou haſt been loved*
- amatus ſit vel fuerit, *God grant he hath been loved*

Pluraliter
- amati ſimus vel fuerimus, *God grant we have been &c.*
- amati ſitis vel fueritis, *God grant ye have been loved*
- amati ſint vel fuerint, *God grant they have been loved*

Pre-

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. urinam	amatus essem vel fuissem, *would God I had been lov.* amatus esses vel fuisses, *would God thou hadst*, &c. amatus esset vel fuisset, *would God he had*, &c.	Plur. urinam	Amati essemus vel fuissemus, *would God we had*, &c. Amati essetis vel fuissetis, *would God ye had*, &c. amati essent vel fuissent, *would God they had*, &c.

Futurum.

Sing. urinam	amatus ero vel fuero, *God grant I shall be loved* amatus eris vel fueris, *God grant thou shalt*, &c. amatus erit vel fuerit, *God grant he shall*, &c.	Plur. urinam	amati erimus vel fuerimus, *God grant we shall be loved* amati eritis vel fueritis, *God grant ye shall*, &c. amati erunt vel fuerint, *God grant they shall be loved*

Potentialis *Præsens.*

Sing.	amer, *I may or can be loved* ameris vel amere, *thou mayst or canst be loved* ametur, *he may or can*, &c.	Plur.	amemur, *we may or can be loved* amemini, *ye may or can*, &c. amentur, *they may or can*, &c.

Præteritum imperfectum.

Sing.	amarer, *I might, would, should, could or ought be lov.* amareris vel amarere, *thou mightst*, &c. amaretur, *he might*, &c.	Plur.	amaremur, *we might, would, should*, &c. amaremini, *ye might, would, should*, &c. amarentur, *they might*, &c.

Præteritum perfectum.

Sing.	amatus sim vel fuerim, *I might, would, should*, &c. amatus sis vel fueris, *thou mightst*, &c. amatus sit vel fuerit, *he might*, &c.	Plur.	amati simus vel fuerimus, *we might*, &c. amati sitis vel fueritis, *ye might*, &c. amati sint vel fuerint, *they might*, &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.	amatus essem vel fuissem, *I might, &c. had been loved* amatus esses vel fuisses, *thou mightst*, &c. amatus esset vel fuisset, *he might*, &c.	Plur.	amati essemus vel fuissemus, *we might*, &c. amati essetis vel fuissetis, *ye might*, &c. amati essent vel fuissent, *they might*, &c.

Futurum

Futurum.

Singulariter.
- amatus ero vel fuero, *I shall or will be loved hereafter*
- amatus eris vel fueris, *thou shalt or &c.* (*&c.*
- amatus erit vel fuerit, *he*

Pluraliter.
- amati erimus vel fuerimus, *we shall or &c.* (*&c.*
- amati eritis vel fueritis, *ye*
- amati erunt vel fuerint, *they shall or will be loved &c.*

Subjunctivi *Praesens.*

Si. cùm
- amer, *when I am loved*
- ameris vel amere, *when &c*
- ametur, *when he is loved*

Plu. cum
- amemur, *when we are loved*
- amemini, *when ye are loved*
- amentur, *when they are loved*

Praeteritum imperfectum.

Sin. cum
- amarer, *when I was loved*
- amareris vel amarere, *when thou wast loved*
- amaretur, *when he was &c.*

Plur. cum
- amaremur, *when we were loved*
- amaremini, *when ye were loved*
- amarentur, *when they &c.*

Praeteritum perfectum.

Sin. cùm
- amatus sim vel fuerim, *when I have been loved*
- amatus sis vel fueris, *when thou hast been lo. (behath &c.*
- amatus sit vel fuerit, *when*

Plur. cum
- amati simus vel fuimus *when we have been loved*
- amati sitis vel fueritis, *when ye have been loved (they &c.*
- amati, sint vel fuerint, *when*

Praeteritum pluſquam perfectum.

Singul. cum
- amatus eſſem vel fuiſſem, *when I had been loved*
- amatus eſſes vel fuiſſes, *when thou hadſt &c.*
- amatus eſſet vel fuiſſet *when he had &c.*

Plurali. cum
- amati eſsemus vel fuiſsemus, *when we had been loved*
- amati eſsetis vel fuiſsetis, *when ye had been &c.*
- amati eſsent vel fuiſsent *when they had been &c.*

Futurum.

Singulariter cùm
- amatus ero vel fuero, *when I ſhall be loved*
- amatus eris vel fueris, *when thou ſhalt be loved*
- amatus erit vel fuerit, *when he ſhall be loved*

Pluraliter cùm
- amati erimus vel fuerimus, *we ſhall be loved*
- amati eritis vel fueritis *ye ſhall be loved*
- amati erunt vel fuerint *they ſhall be loved*

Infinitivi.

Praeſens & Praeteritum imperfectum.

Amari, *to be loved.*

Praeteritum perfectum & Praeteritum pluſquam perfectum.

Amatum eſse vel fuiſse, *to have or had been loved.*

Futurum.

Amatum iri, vel amandum eſse, *to love hereafter.*

Participii *praeteritum.*

Amatus, a, um, *loved.* *Futurum Paſſivum*, Amandus, a, um, *to be loved.*

Secunda Conjugatio, Passivæ Vocis.

DOCEOR.

Indicativi, *Præsens.*

Sing.	doceor, *I am taught* doceris vel docere, *thou* &c. docetur, *he is taught*	Plural.	docemur, *we are taught* docemini, *ye are taught* docentur, *they are taught*

Præteritum imperfectum.

Singul.	docebar, *I was taught* docebaris vel docebare, *thou* docebatur, *he was taught*	Plural.	docebamur, *we were taught* docebamini, *ye were taught* docebantur, *they were taught*

Præteritum perfectum.

Singul.	doctus sum vel fui, *I have been taught* doctus es vel fuisti, *thou* &c. doctus es vel fuit, *he hath been taught*	Plural.	docti sumus vel fuimus, *we have been taught* &c. docti estis vel fuistis, *ye have* docti sunt fuerunt vel fuere, *they have been taught*

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	doctus eram vel fueram, *I had been taught* &c. doctus eras vel fueras, *thou* doctus erat vel fuerat *he* &c.	Plural.	docti eramus vel fueramus, *we had been taught* &c. docti eratis vel fueratis, *ye had* docti erant vel fuerant, *they* &c.

Futurum.

Singul.	docebor, *I shall or will be taught* doceberis vel docebere, *thou shalt or wilt be taught* docebitur, *he shall or will* &c.	Pluraliter	docebimur, *we shall or will be taught* docebimini, *ye shall or will be taught* docebuntur, *they shall* &c.

Imperativi *Præsens.*

Singulari.	docere docetor,	*be thou taught*	Pluraliter.	doceamini doceminor,	*be ye taught*
	doceatur docetor	*let him be taught*	doceamur, *let us be taught*	doceantur, docentor,	*let them be taught*

Subjunctivi *Præsens*

Sin. cum	docear, *when I am taught* docearis vel doceare, *when thou art taught* doceatur, *when he is taught*	Pluraliter.	doceamur *when we are* &c. doceamini, *when ye are taught* doceantur, *when they are taught*

Præ-

Præteritum imperfectum.

Sing. cùm
- doceret, *when I was taught*
- doceretis (vel docereris), *when thou wast taught*
- doceretur, *when he was &c.*

Plur. cùm
- doceremur, *when we were taught*
- docerentini, *when ye, &c.*
- docerentur, *when they, &c.*

Præteritum perfectum.

Singul. cùm
- doctus sim vel fuerim, *when I have been taught*
- doctus sis vel fueris, *when thou hast been taught*
- doctus sit vel fuerit, *when he hath been taught*

Plural. cùm.
- docti simus vel fuerimus, *when we have been taught*
- docti sitis vel fueritis, *when ye have been taught*
- docti sint vel fuerint, *when they have been taught.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. cum.
- doctus essem vel fuissem, *when I had been taught*
- doctus esses vel fuisses, *when thou hadst, &c.*
- doctus esset vel fuisset, *when he had been taught.*

Plur. cum
- docti essemus vel fuissemus, *when we had been taught*
- docti eseris vel fuissetis, *when ye had been taught*
- docti essent vel fuissent, *when they had, &c.*

Futurum.

Sing. cum
- doctus ero vel fuero, *when I shall be taught*
- doctus eris vel fueris, *when thou shalt be taught*
- doctus erit vel fuerit, *when he shall be taught*

Plur. cum
- docti erimus vel fuerimus, *when we shall be taught*
- docti eritis vel fueritis, *when ye shall be taught*
- docti erunt vel fuerint, *when they shall be taught.*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Doceri, *to be taught.*

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Doctum esse vel fuisse, *to have or had been taught.*

Futurum.

Doctum iri vel docendum esse, *to be taught hereafter.*

Participia *temporis Præteriti.*

Doctus, a, um, *taught.*

Futuri passivi. Docendus, a, um, *to be taught.*

Tertia

Tertia Conjugatio Paſſivæ Vocis.

LEGOR.

Indicativi *Præſens.*

Singul.	Legor, *I am read*	*Plural.*	Legimur, *we are read*
	Legeris vel legere, *thou art read*		Legimini, *ye are read*
	Legitur, *he is read*		Leguntur, *they are read*

Præteritum imperfectum.

Singul.	Legebar, *I was read*	*Plural.*	Legebamur, *we were read*
	Legebaris vel legebare, *thou waſt read*		Legebamini, *ye were read*
	Legebatur, *he was read*		Legebantur, *they were read*

Præteritum perfectum.

Singular.	Lectus ſum vel fui, *I have been read* (&c.	*Plural.*	Lecti ſumus vel fuimus, *we have been read* (&c.
	Lectus es vel fuiſti, *thou haſt*		Lecti eſtis vel fuiſtis, *ye have*
	Lectus eſt vel fuit, *he hath been read*		Lecti ſunt fuerunt vel fuere, *they have been read*

Præteritum pluſquam perfectum.

Singul.	Lectus eram vel fueram, *I had been read* (*hadſt*, &c.	*Plural.*	Lecti eramus vel fueramus, *we had been read* (*had*, &c.
	Lectus eras vel fueras, *thou*		Lecti eratis vel fueratis, *ye*
	Lectus erat vel fuerat, *he had been read*		Lecti erant vel fuerant, *they had been read*

Futurum.

Singular.	Legar, *I ſhall or will be read*	*Plural.*	Legemur, *we ſhall or will be read*
	Legeris vel legere, *thou ſhalt or wilt be read*		Legemini, *ye ſhall*, &c.
	Legetur, *he ſhall*, &c.		Legentur, *they ſhall*, &c.

Imperativi *Præſens.*

Singul.	Legere / legitor, *be thou read*	*Pl.*	Legamur, *let us be read*
	Legatur / legitur, *let him be read*		Legamini / legiminor, *be ye read*
			Legantur / leguntor, *let them be read*

Subjunctivi

Subjunctivi. *Præsens.*

Sin. cum { legar, *when I am read* / legaris vel legare, *when thou art read* / legatur, *when he is read* } Plur. cum { legamur, *when we are read* / legamini, *when ye are read* / legantur, *when they are read*

Præteritum imperfectum.

Sin. cum { legerer, *when I was read* / legereris vel legerere, *when thou wast read* / legeretur, *when he was read* } Plur. cum { legeremur, *when we were read* / legeremini, *when ye were read* / legerentur, *when they were read*

Præteritum perfectum.

Sin. cum { lectus sim vel fuerim, *when I have been read* / lectus sis vel fueris, *when &c* / lectus sit vel fuerit, *when he* } Plur. cum { lecti simus vel fuerimus, *when we have been read* / lecti sitis vel fueritis, *when* / lecti sint vel fuerint, *when &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sin. cum { lectus essem vel fuissem, *when I had been read* / lectus esses vel fuisses *when thou hadst been read* / lectus esset vel fuisset, *when* } Plur. cum { lecti essemus vel fuissemus, *when we had been read* / lecti essetis vel fuissetis, *when ye had &c.* (*they &c.*) / lecti essent vel fuissent, *when*

Futurum.

Sin. cum { lectus ero vel fuero, *when I shall be read* / lectus eris vel fueris, *when thou hadst &c.* (*he &c.*) / lectus erit vel fuerit, *when* } Plur. cum { lecti erimus vel fuerimus, *when we shall be read* / lecti eritis vel fueritis, *when ye shall &c.* (*they &c.*) / lecti erunt vel fuerint, *when*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Legi, *to be read.*

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Lectum esse vel fuisse, *to have or had been read.*

Futurum

Lecturum iri vel legendum esse, *to be read hereafter.*

Participii *præteritum.*

Lectus a, um, *read.*

Futurum passivum. Legendus a, um, *to be read.*

Quarta Conjugatio Passivæ Vocis.

AUDIOR.

Indicativi *præsens.*

Sing.
audior, *I am heard*
audiris vel audire, *thou art heard*
auditur, *he is heard*

Plur.
audimur, *we are heard*
audimini, *ye are heard*
audiuntur, *they are heard*

Præteritum imperfectum.

Sing.
audiebar, *I was heard*
audiebaris vel audiebare, *thou wast heard*
audiebatur, *he was heard*

Plur.
audiebamur, *we were heard*
audiebamini, *ye were heard*
audiebantur, *they were heard*

Præteritum perfectum.

Sing.
auditus sum vel fui, *I have been heard*
auditus es vel fuisti, *thou hast been heard*
auditus est vel fuit, *he, &c.*

Plur.
auditi sumus vel fuimus, *we have been heard*
auditi estis vel fuistis, *ye have been heard*
auditi sunt fuerunt vel fuere, *they have, &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.
auditus eram vel fueram, *I had been heard*
auditus eras vel fueras, *thou hadst, &c.*
auditus erat vel fuerat, *he had, &c.*

Plur.
auditi eramus vel fueramus, *we had been heard*
auditi eratis vel fueratis, *ye had been heard*
auditi erant vel fuerant, *they had, &c.*

Futurum.

Sing.
audiar, *I shall or will be heard*
audieris vel audiere, *thou shalt or wilt be heard*
audietur, *he shall, &c.*

Plur.
audiemur, *we shall or will be heard*
audiemini, *ye shall or will be heard*
audientur, *they shall, &c.*

Imperativi *Præsens.*

Sing.
Audire auditor. } *be thou heard*
audiatur auditor. } *let him be heard*

Pl audiamur, *let us, &c.*

Audimini audiminor. } *be ye heard*
Audiantur audiuntor. } *let them be, &c.*

Subjunctivi *Præsens.*

Sing.
audiar, *when I am heard*
audiaris vel audiare, *when thou art heard*
audiatur, *when he is heard*

Plur.
audiamur, *when we are heard*
audiamini, *when ye are heard*
audiantur, *when they are heard*

Præteritum

Præteritum imperfectum.

Sing. audirer, *when I was heard*; audireris vel audire, *when thou wast heard*; audiretur, *when he, &c.*
Plur. audiremur, *when we were heard*; audiremini, *when ye were heard*; audirentur, *when they, &c.*

Præteritum perfectum.

Sing. auditus sim vel fuerim, *when I have been heard*; auditus sis vel fueris, *when thou, &c.*; auditus sit vel fuerit, *when he, &c.*
Plur. auditi simus vel fuerimus, *when we have been heard*; auditi sitis vel fueritis, *when ye, &c.*; auditi sint vel fuerint, *when they, &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. auditus essem vel fuissem, *when I had been heard*; auditus esses vel fuisses, *when, &c.*; auditus esset vel fuisset, *when, &c.*
Plur. auditi essemus vel fuissemus, *when we had been heard*; auditi essetis vel fuissetis, *when, &c.*; auditi essent vel fuissent, *when, &c.*

Futurum.

Sing. auditus ero vel fuero, *when I shall be heard*; auditus eris vel fueris, *when, &c.*; auditus erit vel fuerit, *when, &c.*
Plur. auditi erimus vel fuerimus, *when we shall be heard*; auditi eritis vel fueritis, *when ye, &c.*; auditi erunt vel fuerint, *when they, &c.*

Infinitivi.

Præsens & præteritum imperfectum.

Audiri, *to be heard.*

Præteritum perfectum & præteritum plusquam perfectum.

Auditum esse vel fuisse, *to have or had been heard*

Futurum.

Auditum iri, vel audiendum esse, *to have been heard hereafter*

Participii *præteriti.*

Auditus, a, um, *heard.* *Futurum passivum*, Audiendus, a, um, *to be heard*

Verborum Anomalorum Conjugationes.

POSSUM.

Indicativi *Præsens.*

Sing. possum, *I am able*; potes, *thou art able*; potest, *he is able*
Plur. possumus, *we are able*; potestis, *ye are able*; possunt, *they are able*

Præteritum imperfectum.

Sing.	poteram, *I was able*	Plur.	poteramus, *we were able*
	poteras, *thou wast able*		poteratis, *ye were able*
	poterat, *he was able*		poterant, *they were able*

Præteritum perfectum.

Sing.	potui, *I have been able*	Plur.	potuimus, *we have been able*
	potuisti, *thou hast been able*		potuistis, *ye have been able*
	potuit, *he hath been able*		potuerunt vel potuere, *they,* &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.	potueram, *I had been able*	Plur.	potueramus, *we had been able*
	potueras, *thou hadst,* &c.		potueratis, *ye had been able*
	potuerat, *he had,* &c.		potuerant, *they had been able*

Futurum.

Sing.	potero, *I shall or will be able*	Plur.	poterimus, *we shall or will be able*
	poteris, *thou shalt,* &c.		poteritis, *ye shall,* &c.
	poterit, *he shall,* &c.		poterint, *they shall,* &c.

Potentialis, *Præsens.*

Sing.	possim, *I may or can be able*	Plur.	possimus, *we may or can be able*
	possis, *thou maist,* &c.		possitis, *ye may or can,* &c.
	possit, *he may,* &c.		possint, *they may or can,* &c.

Præteritum imperfectum.

Sing.	posſem, *I might be able*	Plur.	posſemus, *we might be able*
	posſes, *thou mightest,* &c.		posſetis, *ye might be able*
	posſet, *he might,* &c.		posſent, *they might be able*

Præteritum perfectum.

Sing.	potuerim, *I might have been able*	Plur.	potuerimus, *we might have been able*
	potueris, *thou mightst,* &c.		potueritis, *ye might,* &c.
	potuerit, *he might,* &c.		potuerint, *they might,* &c.

Præteritum pluſquam perfectum.

Singul.	potuiſſem, *I might have had been able.*	Plur.	potuiſſemus, *we might have had been able*
	potuiſſes, *thou mightst,* &c.		potuiſſetis, *ye might,* &c.
	potuiſſet, *he might,* &c.		potuiſſent, *they might,* &c.

Futurum.

Singul.	potuero, *I may or can be able hereafter*	Plural.	potuerimus, *we may or can be able hereafter*
	potueris, *thou maist,* &c.		potueritis, *ye may or can,* &c.
	potuerit, *he may,* &c.		potuerint, *they may,* &c.

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Posse, *to be able*

Præteritum perfectum & Præteritum plusquamperfectum.

Potuisse, *to have or had been able.*

VOLO.

Indicativi *Præsens.*

Sing.		Plur.	
Volo,	*I am willing*	Volumus,	*we are willing*
Vis,	*thou art willing*	Vultis,	*ye are willing*
Vult,	*he is willing*	Volunt,	*they are willing*

Præteritum imperfectum.

Sing.		Plur.	
volebam,	*I was willing*	volebamus,	*we were willing*
volebas,	*thou wast willing*	volebatis,	*ye were willing*
volebat,	*he was willing*	volebant,	*they were willing*

Præteritum perfectum.

Singul.		Plural.	
volui,	*I have been willing*	voluimus,	*we have been, &c.*
voluisti,	*thou hast been, &c.*	voluistis,	*ye have, &c.*
voluit,	*he hath been, &c.*	voluerunt vel voluere,	*they (&c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.		Plural.	
volueram,	*I had been willing*	volueramus,	*we had been willing*
volueras,	*thou hadst, &c.*	volueratis,	*ye had been, &c.*
voluerat,	*he had been, &c.*	voluerant,	*they had been, &c.*

Futurum

Sin.		Plur.	
volam,	*I shall be willing*	volemus,	*we shall be willing*
voles,	*thou shalt be willing*	voletis,	*ye shall be willing*
volet,	*he shall be willing*	volent,	*they shall be willing*

Potentialis *Præsens.*

Sing.		Plur.	
velim,	*I may be willing*	velimus,	*we may be willing*
velis,	*thou maist be willing*	velitis,	*ye may be willing*
velit,	*he may be willing*	velint,	*they may be willing*

Præteritum imperfectum.

Sing.		Plur.	
vellem,	*I might be willing*	vellemus,	*we might be willing*
velles,	*thou mightst, &c.*	velletis,	*ye might be willing*
vellet,	*he might, &c.*	vellent,	*they might be willing*

Præteritum perfectum.

Singul.		Plural.	
voluerim,	*I might have been willing*	voluerimus,	*we might have been willing*
volueris,	*thou mightst, &c.*	volueritis,	*ye might, &c.*
voluerit,	*he might, &c.*	voluerint,	*they might, &c*

Præteritum plusquam perfectum.

Singu. { voluissem, *I might had been willing* / voluisses, *thou mightst &c* / voluisset, *he might &c.* } Plur. { voluissemus, *we might had been willing* / voluissetis, *ye might &c.* / voluissent, *they might &c.*

Futurum.

Singul. { voluero, *I may be willing hereafter* / volueris, *thou maist be, &c.* / voluerit, *he may be &c.* } Plural. { voluerimus, *we may be willing hereafter* / volueritis, *ye may be &c.* / voluerint, *they may*

Infinitivi.

Præsens & præteritum imperf. tum.

Velle, *to be willing.*

Præteritum perfectum & præteritum plusquam perfectum.

Voluisse, *to have or had been willing.*

Participii Præsens.

Volens, *willing.*

NOLO.

Indicativi *Præsens.*

Singul. { nolo, *I am unwilling* / non vis, *thou art &c.* / non vult, *he is unwilling* } Plura. { nolumus, *we are unwilling* / non vultis, *ye are &c.* / nolunt, *they are &c.*

Præteritum imperfectum.

Singul. { nolebam, *I was unwilling* / nolebas, *thou wast, &c* / nolebat, *he was &c.* } Plura. { nolebamus, *we were unwilling* / nolebatis, *ye were unwilling* / nolebant, *they were unwilling*

Præteritum perfectum.

Singulari. { noluj, *I have been unwilling* / noluisti, *thou hast been, &c.* / noluit, *he hath been unwilling* } Pluraliter { noluimus, *we have been unwilling* / noluistis, *ye have been, &c.* / noluerunt vel nolueve, *they &c*

Præteritum plusquam perfectum.

Singul. { nolueram, *I had been unwilling* / nolueras, *thou hadst, &c.* / nolverat, *he had &c,* } Plura. { nolueramus, *we had been unwilling* / nolueratis, *ye had been &c.* / nolverant, *they had been &c.*

Futurum.

Futurum.

Singu.	nolam, *I shall be unwilling* noles, *thou shalt be &c.* nolet, *he shall be &c.*	*Plura.*	nolemus, *we shall be unwilling* noletis, *ye shall be, &c.* nolent, *they shall be, &c.*

Imperativi *Præsens.*

Sing.	Noli nolito. } *be thou unwilling.*	*Plur.*	Nolite nolitote. } *be ye unwilling.*

Potentiales *Præsens.*

Singu.	nolim, *I may be unwilling* nolis, *thou maist be &c.* nolit, *he may be &c.*	*Plura.*	nolimus, *we may be unwilling* nolitis, *ye may be &c.* nolint, *they may be, &c.*

Præteritum imperfectum.

Singu.	nollem, *I might be unwilling* nolles, *thou mightst be &c.* nollet, *he might be, &c.*	*Plur.*	nollemus, *we might be &c.* nolletis, *ye might be &c.* nollent, *they might be &c.*

Præteritum perfectum.

Singula.	noluerim, *I might have been unwilling* nolueris, *thou mightst &c.* noluerit, *he might have &c.*	*Pluraliter.*	noluerimus, *we might have been willing* nolueritis, *ye might have &c.* noluerint, *they might &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Sinful.	noluissem, *I might had been unwilling* noluisses, *thou mightst &c.* noluisset, *he might had, &c.*	*Plur.*	noluissemus, *we might had been unwilling* noluissetis, *ye might had &c.* noluissent, *they might &c.*

Futurum.

Singu.	noluero, *I may be unwilling* nolueris, *thou maist be &c.* noluerit, *he may be &c.*	*Plura.*	noluerimus, *ye may be unwilling hereafter* nolueritis, *ye may be &c.* noluerint, *they may be &c.*

Infinitivi.

Præsens & præteritum imperfectum.

Nolle, *to be unwilling.*

Præteritum perfectum & præteritum plusquam perfectum.

Noluisse, *to have or had been unwilling.*

Participii *præsens*

nolens, *unwilling.*

MALO.

Indicativi *Præsens.*

Singu.	malo, *I am more willing*	Plura.	malumus, *we are more willing*
	mavis, *thou art more &c.*		mavultis, *ye are more &c.*
	mavult, *he is more &c.*		malunt, *they are more &c.*

Præteritum imperfectum.

Singu.	malebam, *I was more willing*	Plura.	malebamus, *we were more willing*
	malebas, *thou wast &c.*		malebatis, *ye were more &c.*
	malebat, *he was more &c.*		malebant, *they were more &c.*

Præteritum perfectum.

Singu.	malui, *I have been more willing*	Plura.	maluimus, *we have been more willing*
	maluisti, *thou hast been &c.*		maluistis, *ye have been &c.*
	maluit, *he hath been &c.*		maluerunt vel maluere, *they*

Præteritum plusquam perfectum.

Singula.	malueram, *I had been more willing*	Plura.	malueramus, *we had been more willing*
	malueras, *thou hadst &c.*		malueratis, *ye had been &c.*
	maluerat, *he had been &c.*		maluerant, *they had &c.*

Futurum.

Singu.	malam, *I shall be more willing*	Plural.	malemus, *we shall be more willing*
	males, *thou shalt be &c.*		maletis, *ye shall be more &c.*
	malet, *he shall be more &c.*		malent, *they shall be &c.*

Potentialis *Præsens.*

Singu.	malim, *I may be more willing*	Plura.	malimus, *we may be more willing.*
	malis, *thou maist be &c.*		malitis, *ye may be more &c.*
	malit, *he may be &c.*		malint, *they may be &c.*

Præteritum imperfectum.

Singu.	mallem, *I might be more willing*	Plura.	mallemus, *we might be more willing*
	malles, *thou mightst be &c.*		malletis, *ye might be &c.*
	mallet, *he might be &c.*		mallent, *they might be &c.*

Præteritum perfectum

Singu.	maluerim, *I might have been more willing*	Plura.	maluerimus, *we might have been more willing*
	malueris, *thou mightest &c.*		malueritis, *ye might &c.*
	maluerit, *he might &c.*		maluerint, *they might &c.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Sing. maluiſſem, *I might have had been more willing* / maluiſſes, *thou mighteſt &c.* / maluiſſet, *he might &c.* — Plura. maluiſſemus, *we might have had been more willing* / maluiſſetis, *ye might &c.* / maluiſſent, *they might*

Futurum

Sing. maluero, *I may be more willing* / malueris, *thou maiſt be &c.* / maluerit, *he may be &c.* — Plura. maluerimus, *we may be more willing* / malueritis, *ye may be more &c.* / maluerint, *they may be &c.*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Malle, *to be more willing.*

Præteritum Perfectum & Præteritum Pluſquam perfectum.

Maluiſſe, *to have or had been more willing*

FIO.

Indicativi *Præsent.*

Sing. fio, *I am made* / fis, *thou art made* / fit, *he is made* — Plura. fimus, *we are made* / fitis, *ye are made* / fiunt, *they are made*

Præteritum imperfectum.

Sing. fiebam, *I was made* / fiebas, *thou waſt made* / fiebat, *he was made* — Plura. fiebamus, *we were made* / fiebatis, *ye were made* / fiebant, *they were made*

Præteritum perfectum.

Singulariter: factus ſum vel fui, *I have been made* / factus es vel fuiſti, *thou haſt been made* / factus eſt vel fuit, *he &c.* — Pluraliter: facti ſumus vel fuimus, *we have been made* / facti eſtis vel fuiſtis, *ye have been made* / facti ſunt fuerunt vel fuere *(they have &c.*

Præteritum pluſquam perfectum.

Singulariter: factus eram vel fueram, *I had been made* / factus eras vel fueras, *thou hadſt been made* / factus erat vel fuerat, *he (had &c* — Pluraliter: facti eramus vel fueramus, *we had been made &c.* / facti eratis vel fueratis, *ye had* / facti erant vel fuerant, *they had been made*

Futurum.

Sing. fiam, *I ſhall be made* / fies, *thou ſhalt be made* / fiet, *he ſhall be made* — Plura. fiemus, *we ſhall be made* / fietis, *ye ſhall be made* / fient, *they ſhall be made*

Imperativi

Imperativi *Præsens.*

Sing.	fi, fito.	*be thou made*	Pl. fiamus, *let us be made*	Fite, fitote.	*be ye made*
	fiat, fito	*let him be made*		Fiant, fiunto.	*let them be made*

Potentialis *Præsens.*

Sing.	fiam, *I may be made*	Plur.	fiamus, *we may be made*
	fias, *thou maist be made*		fiatis, *ye may be made*
	fiat, *he may be made*		fiant, *they may be made*

Præteritum imperfectum.

Sing.	fierem, *I might be made*	Plur.	fieremus, *we might be made*
	fieres, *thou mightst be made*		fieretis, *ye might be made*
	fieret, *he might be made*		fierent, *they might be made*

Præteritum perfectum.

Singu.	factus sim vel fuerim, *I might have been made*	Plur.	facti simus vel fuerimus, *we might have been made*
	factus sis vel fueris, *thou mightst*, &c. (*might*, &c.		facti sitis vel fueritis, *ye might*, &c. (*might*, &c.
	factus sit vel fuerit, *he*		facti sint vel fuerint, *they*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.	factus essem vel fuissem, *I might had been made*	Plur.	facti essemus vel fuissemus, *we might had been made*
	factus esses vel fuisses, *thou mighst*, &c. (*might*, &c.		facti essetis vel fuissetis, *ye might*, &c. (*might*, &c
	factus esset vel fuisset, *he*		facti essent vel fuissent, *they*

Futurum.

Sing.	factus ero vel fuero, *I may be made hereafter*	Plur.	facti erimus vel fuerimus, *we may be made hereafter*
	factus eris vel fueris, *thou mayst*, &c. (*may*, &c.		facti eritis vel fueritis, *ye may be*, &c. (*may*, &c.
	factus erit vel fuerit, *he*		facti erunt vel fuerint, *they*

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Fieri, *to be made.*

Præteritum Perfectum & Præteritum Plusquam perfectum.

Factum esse vel fuisse, *to have or had been made.*

Futurum.

Factum iri vel faciendum esse, *to be made hereafter.*

Participii *præteritum.*

Factus, a, um, *made.* *Futurum.* Faciendus, a, um, *to be made*

FERO.

FERO.

Indicativi *Præsens.*

Sing.	Fero, *I bear*	Plur.	Ferimus, *we bear*
	fers, *thou bearest*		fertis, *ye bear*
	fert, *he beareth*		ferunt, *they bear*

Præteritum imperfectum.

Singu.	ferebam, *I did bear*	Plu.	ferebamus, *we did bear*
	ferebas, *thou didst bear*		ferebatis, *ye did bear*
	ferebat, *he did bear*		ferebant, *they did bear*

Præteritum perfectum.

Singu.	tuli, *I have born*	Plur.	tulimus, *we have born*
	tulisti, *thou hast born*		tulistis, *ye have born*
	tulit, *he hath born*		tulerunt vel tulere, *they &c.*

Præteritum plusquam perfectum.

Singu.	tuleram, *I had born*	Plur.	tuleramus, *we had born*
	tueras, *thou hadst born*		tueratis, *ye had born*
	tulerat, *he had born*		tulerant, *they had born*

Futurum

Sing.	feram, *I will bear*	Plura.	feremus, *we will bear*
	feres, *thou wilt bear*		feretis, *ye will bear*
	feret, *he will bear*		ferent, *they will bear*

Imperativi *Præsens.*

Singulari.	Fer, / ferto, *bear thou*	Plura.	Ferte, / fertote, *bear ye*
	ferat, / ferto, *let him bear*	feramus, *let us bear,*	ferant, / ferunto, *let them bear*

Potentialis *Præsens.*

Singu.	feram, *I may bear*	Plura.	feramus, *we may bear*
	feras, *thou maist bear*		feratis, *ye may bear*
	ferat, *he may bear*		ferant, *they may bear*

Præteritum imperfectum.

Singu.	ferrem, *I might bear*	Plura.	ferremus, *we might bear*
	ferres, *thou mist bear*		ferretis, *ye might bear*
	ferret, *he may bear*		ferrent, *they might bear*

Præteritum perfectum.

Singu.	tulerim, *I might have born*	Plura.	tulerimus, *we might have born*
	tuleris, *thou mightst &c.*		tuleritis, *ye might &c.*
	tulerit, *he might have born*		tulerint, *they might have born*

Pra-

Præteritum pluſquam perfectum.

Sing. tuliſsem, *I might have born*; tullſses, *thou mightſt*, &c.; tuliſset, *he might have born*
Plur. tuliſsemus, *we might have born*; tuliſsetis, *ye might have born*; tuliſsent, *they might have born*

Futurum.

Sing. tulero, *I may bear hereafter*; tuleris, *thou maiſt*, &c.; tulerit, *he may*, &c.
Plur. tulerimus, *we may bear hereafter*; tuleritis, *ye may bear*, &c.; tulerint, *they may bear*, &c.

Infinitivi.

Præſens & præteritum imperfectum.

Ferre, *to bear*

Præteritum perfectum & præteritum pluſquam perfectum.

Tuliſse, *to have or had born*

Futurum.

Laturum eſse, *to bear hereafter*

Gerundia.

Ferendi, *of bearing*
Ferendo, *in bearing*
Ferendum, *to bear*

Supina.

Latum, *to bear*
Latu, *to be born*

Participia, temporis præſentis.

Ferens, *bearing*.

Futuri activi.

Laturus, *about to bear*.

FERROR.

Indicativi *Præſens*.

Sing. Feror, *I am born*; Ferris vel ferre, *thou art born*; fertur, *he is born*
Plur. ferimur, *we are born*; ferimini, *ye are born*; feruntur, *they are born*

Præteritum imperfectum.

Sing. ferebar, *I was born*; ferebaris vel ferebare, *thou waſt born*; ferebatur, *he was born*
Plur. ferebamur, *we were born*; ferebamini, *ye were born*; ferebantur, *they were born*

Præteritum perfectum.

Sing. Latus ſum vel fui, *I have been born*; Latus es vel fuiſti, *thou haſt been born*; Latus eſt vel fuit, *he hath been born*
Plur. Lati ſumus vel fuimus, *we have been born*; Lati eſtis vel fuiſtis, *ye have been born*; Lati ſunt fuerunt vel fuere, *they have been born*

Præteritum

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.
- Latus eram vel fueram, *I had been born*
- Latus eras vel fueras, *thou hadst been born*
- Latus erat vel fuerat, *he had been born*

Plur.
- Lati eramus vel fueramus, *we had been born*
- Lati eratis vel fueratis, *ye had been born*
- Lati erant vel fuerant, *they had been born*

Futurum.

Sing.
- ferar, *I shall be born*
- fereris vel ferere, *thou shalt be born*
- feretur, *he shall be born*

Plur.
- feremur, *we shall be born*
- feremini, *ye shall be born*
- ferentur, *they shall be born*

Imperativi *Præsens.*

Sing.
- Ferre / fertor — *be thou born*
- Feratur / fertor — *let him be born*

P. feramur, *let us be born*

- feremini / ferimini — *be ye born*
- ferantur / feruntor — *let them be born*

Potentialis *Præsens.*

Sing.
- ferar, *I may be born*
- feraris vel ferare, *thou mayst be born*
- feratur, *he may be born*

Plur.
- feramur, *we may be born*
- feramini, *ye may be born*
- ferantur, *they may be born*

Præteritum imperfectum.

Sing.
- ferrer, *I might be born*
- ferreris vel ferrere, *thou mightst be born*
- ferretur, *he might be born*

Plur.
- ferremur, *we might be born*
- ferremini, *ye might be born*
- ferrentur, *they might be born*

Præteritum perfectum.

Sing.
- Latus sim vel fuerim, *I might have been born*
- Latus sis vel fueris, *thou mightst have been born*
- Latus sit vel fuerit, *he might have been born*

Plur.
- Lati simus vel fuerimus, *we might have been born*
- Lati sitis vel fueritis, *ye might have been born*
- Lati sint fuerint vel fuere, *they might have been born*

Præteritum plusquam perfectum.

Sing.
- Latus essem vel fuissem, *I might had been born*
- Latus esses vel fuisses, *thou mightst had been born*
- Latus esset vel fuisset, *he might had been born*

Plural.
- Lati essemus vel fuissemus, *we might had been born*
- Lati essetis vel fuissetis, *ye might had been born*
- Lati essent vel fuissent, *they might had been born*

Futurum

Futurum.

Sing. Latus ero vel fuero, *I may be born hereafter*
Latus eris vel fueris, *thou maist be born hereafter*
Latus erit vel fuerit, *he may be born hereafter*

Plur. Lati erimus vel fuerimus, *we may be born hereafter*
Lati eritis vel fueritis, *you may be born hereafter*
Lati erunt vel fuerint, *they may be born hereafter*

Infinitivi.

Præsens & præteritum imperfectum.

Ferre, *to be born.*

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Latum esse vel fuisse, *to have or had been born.*

Futurum.

Latum iri vel ferendum esse, *to be born hereafter.*

Participia temporis Præteriti.

Latus, a, um, *born.*

Futuri passivi.

Ferendus, a, um, *to be born.*

Observ. Possum, Volo, Malo, carent *Imperativo*, cujus loco utimur præsenti *Potentialis*, *Possis*, *Velis*, *Malis*, unde videtur etiam *Alvarus* mutuasse: *Imperativum*, *Fac*, *Possis*, *Velis*, *Malis*.

Defectivorum Verborum Conjugationes.

Indicativi *Præsens & Perfectum.*

Singulariter, Novi, novisti, novit. *Pluraliter*, Novimus, nostis, noverunt vel novere.

Imperfectum & plusquam perfectum.

Singul. Noveram, as, at. *Plur.* Noveramus, atis, ant.

Imperativi Modo.

Singul. Noveris, noverit. *Plur.* Noverimus, itis, int.

Optativi Modi *tempus præsens.*

Singul. Utinam Noverim, is, it. *Plur.* Noverimus, itis, int.

Imperfectum, & plusquam perfectum.

Singul. Utinam Novissem, es, et. *Plur.* Novissemus, etis, ent.

Subjunctivi *præsens & imperfectum.*

Sing. Cùm Noverim, is, it. *Plur.* Cùm Noverimus, itis, int.

Imperfectum

Imperfectum & plusquam perfectum.

Sing. Cùm Noviſſem, es, et. *Plur.* Cùm Noviſſemus, etis, ent.

Futurum.

Sing. Cùm Novero, is, it. *Plur.* Cùm Noverimus, itis, int.

Infinitivi *preſens & imperfectum.*

Perfectum & pluſquam perfectum.

Noviſſe.

Eodem modo conjugantur Odi & Memini, *niſi quòd* Memini *in Imperativo etiam habeat* Memento & Mementote. Odi *apud antiquores in præterito* Oſus ſum: *unde* Exoſus & Peroſus *etiamnum in uſu ſunt.* Oſurus *in futuro dixit* Cicero.

Indicativi *præteritum perfectum* tantùm.

Sing. Cœpi, cœpiſti, cœpit. *Plur.* Cœpimus, cœpiſtis, cœperunt vel cœpere.

Pluſquam perfectum.

Sing. Cœperam, as, at. *plur.* Cœperamus, atis, ant.

Imperativus.

Sing. Cœperis, cœperit. *plur.* Cœperimus, itis, int.

Optativi *præteritum perfectum.*

Sing. utinam Cœperim, is, it. *plur.* utinam Cœperimus, itis, int.

Pluſquam perfectum.

Sing. utinam Cœpiſſem, es, et. *plur.* utinam Cœpiſſemus, etis, ent.

Subjunctivi *præteritum perfectum.*

Sing. cùm Cœperim, is, it. *plur.* cùm Cœperimus, itis, int.

Pluſquam perfectum.

Sing. cùm Cœpiſſem, es, et. *plur.* cùm Cœperimus, itis, int.

Futurum.

Sing. cum Cœpero, is, it. *plur.* cum Cœperimus, itis, int.

Infinitivi *perfectum & pluſquam perfectum.*

Cœpiſſe

Futurum.

Cœpturum, am, um, eſſe vel fuiſſe.

Supina.

Cœptum, cœptu.

Participii futurum.

Cœpturus, a, um.

INQUAM.

Indicativi *Præsens.*

Singu. Inquam, inquis, inquit. *Plur.* Inquimus, inquiunt.
Imperfectum. Inquiebat.
Perfectum. Inquisti.
Futurum. Inquies, inquiet.

Imperativi *Præsens.*

Singu. Inque vel inquito.

Participium.

Inquiens.

AIO.

Indicativi *Præsens.*

Singu. Aio, ais, ait. *Plural.* Ainus.
Imperfectum. Singu Aiebam, as, at. *Plur.* Aiebamus, atis, ant.
Imperativi *præsens.* Ai.
Optativi & Subjunctivi *præsens.* Aias, aiat.
Participium. Aiens, aientis.

FOREM.

Optativi *Præsens & imperfectum*, & Subjunctivi *imperfectum.*

Forem, fores, foret. *Plur.* Foremus, foretis, forent.
Futurum Infinitivi. Fore *pro* Futurum esse.

Faxo, *Futurum Indicativi pro* Faciam.
Faxim, faxis, faxit. *plural.* Faximus, faxitis, faxint. *Futurum* Optativi *vel præsens, vel Futurum* Subjunctivi; *ut etiam* Ausim, Ausis, Ausit.

Quæso. *plural.* Quæsumus; *solam primam habet personam utriusque numeri præsentis* Indicativi.

Ave, avete, avere; Salve, salvete, salvere; *secundam personam* Imperativi *utriusque numeri & præsens* Infinitivum *habet.*

Cedo, *id est*, da *vel* die, *secunda est* Imperativi

Insit, *tertia persona* Indicativi *pro* Incipit *vel* Inquit.

Ovat. *tertiam personam habet* Indicativi, & *participium*, Ovans, ovantis.

Defit, defieri, *tertiam habet* Indicativi & *præſens* Infinitivi. Quædam etiam alia horum verborum Tempora nonnunquam apud Authores reperiuntur.

Impersonalium Verborum Conjugationes

OPORTET.

Impersonale Activæ vocis. Indicativi.

Præsens, Oportet.
Imperfectum. Oportebat.
Perfectum. Oportuit.
Pluſquam perfectum. Oportuerat.
Futurum. Oportebit.
Imperativi, *Præsens*. Oporteat.
Optativi, *præsens*. utinam Oporteat.
Imperfectum, utinam Oporteret.
Perfectum, utinam Oportuerit.
Pluſquam perfectum, utinam Oportuiſſet.
Futurum. utinam Oporteat.
Subjunctivi, *Præsens*. cum Oporteat
Imperfectum, cum Oporteret.
Perfectum, cum Oportuerit.
Pluſquam perfectum, cum Oportuiſſet.
Infinitivi, *Præsens & Imperfectum*. Oportere.
Perfectum & pluſquam perfectum. Oportuiſſe.

Cæteris caret cum reliquis Impersonalibus: Pœnitet *tamen* Pudet *ac* Piget *Gerundia habent & Participia* ſive *participalia in* Dus: Pœnitens *quoque participium præsentis temporis à* Pœnitet, *frequens eſt* Libens, Pudens, *& ſi quæ ſunt ſimilia, nomina potius quam participia censeri debent.*

PUGNATUR.

Impersonale Paſſivæ Vocis.

Indicativi, *præsens* Pugnatur.
Imperfectum, pugnabatur.
perfectum, pugnatum eſt vel fuit.
pluſquam perfectum, pugnatum erat vel fuerat.

Futurum, pugnabitur.
Imperativi, *Præs.* pugnetur.
Optativi, *Præsens & Imperfectum*, Utinam pugnaretur.
Perfectum, Utinam pugnatum sit vel fuerit.
Plusquam perfectum, Cùm pugnatum esset vel fuisset.
Futurum, Utinam pugnetur.
Subjunctivi, *Præsens*, Cùm pugnetur.
Imperfectum, Cùm pugnaretur.
Perfectum, Cùm pugnatum sit vel fuerit.
Plusquam perfectum, Cùm pugnatum esset *vel* fuisset.
Futurum, Cùm pugnatum erit *vel* fuerit.
Infinitivi, *Præsens & Imperfectum*, pugnari.
Perfectum & plusquam perfectum, pugnatum esse *vel* fuisse.
Futurum, pugnatum iri.

INSTI-

Institutionum Grammaticarum.

PARS SECUNDA.

Agens

De octo Partibus Orationis.

DE PARTIBUS ORATIONIS.

GRAMMATICA est ars emendate loquendi atq; scribendi.

Grammatica nomen habet à literis, quas Græci vocant Grammata.

Grammaticæ quatuor sunt partes;

Orthographia } { Syntaxis.
Etymologia. } { Prosodia.

De Orthographia.

Orthographia est rectè scribendi ratio; ut, lectio non lexio.

Orthographia nomen habet à Græco, ὀρθὸς (orthos) rectus, & γραφὴ, (graphe) scriptura.

De Literis.

Litera est *minima vocis nota.*

Literæ sunt tres & viginti, *A, B, C, D, E, F,* &c.

Literæ dividuntur in vocales & consonantes.

Vocales sunt sex, *a, e, i, o, u, y,* quarum ultima tantum in dictionibus Græci locum habet; ut, *Hieronymus.*

Dicuntur Vocales; quia solæ prolatæ dant vocem.

Consonantes sunt septemdecim, *b, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, q, r, s, t, x, z,* H tamen literane sit, an aspirationis tantum nota controversum est.

Dicuntur Consonantes, quòd vocalibus junctæ simul sonent.

Diphthongi sunt sex { au æ ei eu œ yi } ut { Aurum. Musæ. Hei. Europa. Pœna. Harpyia. }

Consonantes dividuntur in Mutas & Semivocales.

Muta sunt novem, *b, c, d, f, g, k, p, q, t.*

Semivocales sunt septem, *l, m, n, r, s, f, z.*

Ex quibus quatuor sunt liquidæ, *l, m, n, r.*

Duæ x & z sunt duplices consonantes, atque etiam *i*, inter duas vocales posita, ut, *Troia, Maior.*

Adduntur etiam consonantibus *J* & *u* cum sibi vel aliis vocalibus in eadem syllaba præponuntur; ut, *Janua, Jecur, Vita, Vultus.*

Bifariam utimur literis, *Majusculis* scilicet characteribus & *Minusculis.*

Majusculis literis utimur.

1. In nominibus propriis; ut, *Carolus, Anglia.*
2. In principio sententiarum; ut, *Deum time, Regem honora.*
3. In numeris; ut, C. *centum*, D. *quingenta*, M. *mille.*
4. In Titulis & Monumentis; ut, *Deo Ter. Op. Max. Carolus Secundus Dei gratiâ Rex Angliæ.*
5. In prænominibus quibusdam; ut, A. *Aulus*, P. C. *Patres Conscripti.*

Sic in notis quoque numerorum apud Romanos; ut, I. *unus*, V. *quinque*, X. *decem*, L. *quinquaginta*, C. *centum*, IↃ. *quingenta*, CIↃ. *mille*, IↃↃ. *quinque millia*, CCIↃↃ. *decem millia*, IↃↃↃ. *quinquagenta millia*, CCCIↃↃↃ. *centum millia.* Minor numerus præpositus, tantundem demit majori sequenti; præpositus verò tantundem addit; ut, IV. valet *quatuor*, VI. verò *sex*, IX valet *novem*, at XI. *undecim.*

Vocalis quæque Latinis semper sonat clarè sono eodem, A semper, ut, A, nunquam mixtè cum O, vel E; ut, *Caput*, non verò *Copus* vel *Keput.*

C ante E & J mollitur pronunciamus (ferè; ut, Z; ut, *Cicero*, alibi duriter, ut, K vel Q) ut, *Cano, Culpa, Crimen.*

Similiter G pronunciamus ante E & I molliter, veluti Jod (*Age, egi*) alibi duriter ut Græcorum γ; ut, *Gaudium, Gloria.*

T. sequenti I cum alia vocali, pronunciatur nunc ferè, ut, Z, vel C, ut, *Peritia, quoties, titio, exitium.* Suum tamen retinet sonum.

1. In vocum initio; ut, *Tiara*, non *Ciara.*
2. Post s, ut, *Ostium*, non *Oscium.*
3. In dictionibus Græcis; ut, *Politia*, non *Policia.*
4. In infinitivo Poetico *ier*; ut, *Mittier*, (pro *mitti*) non *Miccier.*
5. In Genitivo *Vitium*, à Vitis non *Vicium*; ad differentiam Nominativi *Vitium*, quod per C. pronunciatur.

F. in vocibus peregrinis nunquam scribitur sed Ph; ut, *Philosophia, Pharao, Rudolphus.*

K Y Z non usurpantur nisi in vocibus peregrinis; ut, *Kalendæ, Dionysius, Gazophylacium.*

Q, nunquam

Q, nunquam ſcribitur niſi ubi ſequitur U; ut, *Quis*, *Qui*, *Quem*, *Aqua*: alibi ſemper C, ut *Cui*.

De Syllabarum diſtinctionibus.

Syllaba eſt *maxima vocis nota.*

Eſtque { 1. *Simplex*, conſtans ſolâ Vocali, aut bivocali, aut Vocali & conſonâ unâ; ut Eo, *æ*.
2. *Compoſita*, conſtans conſonis pluribus, uſque ad quinque; ut, *Abs*, *pars*, *ſcobs*, *ſcrobs*.
3. *Contracta*, ex duabus ſyllabis facta; ut, *Nil* pro *Nihil*.

1. Conſonæ quæ vocem inchoare poſſunt, & ſolent, in medio vocis divellendæ non ſunt, ſed relinquendæ ſyllabæ ſequenti; ut, *He-bdomadas*, (quia Bdellium) *I-gnis* (quia Gnavus) *A-ptus*, (quia Ptiſanas) *Pi-ſcis*, (quia ſcio) *&c.*

2. Quomodo ſyllabæ vocis primitivæ dividuntur, ita & derivatæ; ut, quia *Te-go*, ergo & *Te-gmen*: quia *Do-ceo* ergò & *Do-ctor*, *Doctrina*, &c.

3. Vocis compoſitæ partes non ſunt confundendæ, aut diſcerpendæ; ergò ſcribes *Ab-ire*, non *A-bire*, *Abſ-cedo*, non *Ab-ſcedo*, *Ad-amo*, non *A-damo*.

4. Vox derivata ſequitur Orthographiam primitivæ. Scribes igitur *Gratia* per T, quia venit à *Gratus*. *Audacia* per *C*, quia venit ab *Audaci*.

Obſ. In Verbis deſinentibus in *cio* & *tio*, utrum *c*, an *t*, ſcribendum ſit, cognoſces ex perſona ſecunda; ut, *Facio*, per *c*, quia *Facis*: Q,vatio per *t*, quia *Quatis*

De ſententiarum punctis, aliiſque notis Orthographicis.

1. *Comma*, fit in fine & pede dictionis, intra ſeptimam vel octavam ſyllabam, hoc modo, ,

2. *Semicolon* in dimidio fere ſpatio, inter *colon* & *comma*, hoc ſigno; & poſt *colon* etiam dimidium occupat ſpatium inter *colon* & *periodum*.

3. *Colon* poteſt excedere numerum octodecim ſyllabarum, ſoleque fieri duobus punctis, ſic : :

4. Periodus dividitur in partem *antecedentem*, & *conſequentem*; illa *Protaſis* hæc *Apodoſis* dicitur, noturque puncto, hoc modo. .

5. *Parentheſis*, fit duabus *ſemilunculis*, ita ( )

6. *Exclamatio*, *admiratio*, &c. ſic ſignantur ! !

7. *Interrogatio* hoc ſigno ?

8. *Apoſtrophus*, nota eſt eliſionis hoc ſigno in capite literæ finalis in dictione; ut *Viden'* ? *Audin'* ?

9. *Hyphen*, nota ſubunionis & connexionis; ut, *Romano-Græcus*.

10. *Accentus*; ut, *Fructûs*, *Conditus*, *Maximè*.

11. *Aſteriſcus* ſit ſic *

12. *Obeliſcus* †

13. *Nota citationis*, " in margine paginarum plerumque ,,

14. *Signum diæreseos*, fit duobus punctulis vocalibus supra scriptis; sic, *Aë*, *Poëta*; ut, ne pronuncietur *Æ*, *Pœ a.*

15. *Crasis*, notatur signo circumflexo; ut, *Dî*, pro *Dii*, *Amârunt*, pro *Amaverunt*.

DE ETYMOLOGIA.

Etymologia, docet proprietates vocum & discrimina casuum: ut, *Fortis fortiter*, *Lego legit*.

Dictio fit ex syllabis; ut, *Do-mi-nus*, & interdum etiam ex una syllaba; ut, *Mors*.

Oratio, fit ex dictionibus; ut, *Aleas fuge*, *mortem meditare*.

Partes orationis sunt octo { Nomen, Pronomen, Verbum, Participium } *Declinab.* { Adverbium, Conjunctio, Præpositio, Interjectio. } *Ind. clinab.*

DE NOMINE.

NOmen est pars orationis, quæ casus habet & rem aliquam significat sine tempore.

Nomen est duplex { Substantivum, & Adjectivum.

Substantivum est quod per se intelligi potest; ut, *Mensa*, *Candelabrum*.

Adjectivum est quod per se intelligi non potest; ut, *Bonus*, *Malus*.

Nomen Substantivum est duplex. { Proprium, & Appellativum.

Proprium est quod uni soli rei convenit; ut, *Petrus*, *Maria*.

Appellativum est, quod multis convenit; ut, *Homo*, *Lapis*.

Nomen proprium est triplex, { Prænomen, Nomen, & Cognomen.

Prænomen est, quod vel differentiæ causâ, vel veteri ritu præponitur; ut, *Publius*, *Marcus*.

Nomen, quod suum est cuique; ut, *Petrus*, *Paulus*, *Carolus*.

Cognomen, quod vel à cognitione impositum est; ut, *Scipio*, *Cicero*, vel, ab eventu aliquo; ut, *Africanus*, *Germanicus*.

Nomen Adjectivum est triplex { Vel enim habet tres terminationes, ut, *Bonus*, *a*, *um*. Vel duas, ut, *Brevis*, *e*. Vel unam, ut, *Prudens*, *Felix*.

Nomini accidunt septem.

Species, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Casus, Declinatio.

DE SPECIE.

Species Nominum sunt duæ, { Primitiva & Derivitiva.

Primitiva est quæ aliunde non oritur; ut, *Pater*, *Aurum*.

Derivativa

Derivativa eſt quæ aliunde oritur; ut, *Paternus*, à *Pater*; *Aureus*, ab *Aurum*.

Primitivorum nominum quædam ſunt ſpecies.

1. *Collectivum*, quod ſingulari numero multitudinem ſignificat; ut, *Concio*, *cœtus*, *plebs*, *turba*, *pecus*, *grex*.

2. *Fictitium*, quod à ſono fingitur; ut, *Sibilus*, *tintinnabulum*.

3. *Interrogativum*; ut, *Quis*, *uter*, *qualis*, *quantus*, *quot*, *nunquis*: quæ aliquando migrant in indefinita, aliquando in relativa.

4. *Redditivum*, quod interrogativo reſpondet; ut, *Talis*, *tantus*, *tot*.

5. *Numerale*, cujus ſpecies hæ enumerantur:

Cardinale, à quo cæu à fonte, alii numeri dimanant; ut, *Unus*, *duo*, *tres*, *quatuor*.

Ordinale; ut, *Primus*, *ſecundus*, *tertius*, *quartus*.

Diſtributivum; ut, *Singuli*, *bini*, *terni*, *quaterni*.

Partitivum, quod ſignificat vel multa ſingulatim; ut, *Quiſque*, *unuſquiſque*, *uterque*, *neuter*: vel unum è multis, ut, *Alter*, *aliquis*, *cæteri*, *vel quis*.

Univerſale; ut, *Omnis*, *cunctus*, *nullus*, *nemo*.

Particulare; ut, *Aliquis*, *quiſquam*, *ullus*, *quidam*.

6. *Synonymum*, ſeu *æquipollens*, quod ſonô diverſô rem eandem ſignificat; ut, *Gladius*, & *Enſis*, *Sagitta*, & *Telum*.

7. *Homonymum* ſeu *ambiguum*, quod ſonô eôdem res diverſas ſignificat; ut, *Jus*, juſtitiam & liquorem cibi cocti; *Lupus*, piſcem, & beſtiam ſignificat.

8. *Paronymum* ſeu *aſſonans*, quod ſonô ſimili res diſſimiles ſignificat; ut, *Clava*, *Clavis*, *Clavus*.

9. *Abſtractum*, quod ab alio trahitur, & ſignificat formam aliquam cum excluſione ſubjecti; ut, *Doctrina* à *Doctus*, *Juſtitia* à *juſtus*.

10. *Concretum*, eſt quod ſignificat eandem formam cum hærentibus ſubjecto; ut, *Doctus*, ſignificat *Doctrinam* & *hominem*.

Derivativorum Nominum multæ ſunt ſpecies.

1. Verbale; ut, *Lectio*, à *lego*, *Aratrum*, ab *Aro*.

2. Patrium; ut, *Londinenſis*, à patrio Londino, *Oxonienſis* à patria Oxonio.

3. Gentile; ut, *Græcus*, *Latinus*, *Hebræus*, *Anglus*, à gente Anglicanâ.

4. Patronymicum quod vel à patre, vel ab alia quapiam ſuæ familiæ perſona derivatur;

Ut, *Æacides*, filius vel nepos *Æaci*.
Nerine, filia vel neptis *Nerei*.
Menelais, uxor *Menelai*.

5. Diminutivum; ut, *Regulus* à *Rex*, *Populus* à *Populus*,

6. Poſſeſſivum; ut, *Herilis*, ab *Herus*, *Servilis*, à *Servus*.
7. Materiale; ut *Lapideus*, à *Lapis*, *Aureus* ab *Auro*.
8. Locale; ut, *Hortenſis*, ab *Hortus*, *Agreſtis*, ab *Ager*.
9. Adverbiale; ut, *Hodiernus*, ab *Hodie*.
10. Participiale; ut, *Amandus*, *Docendus*, *Videndus*.

DE COMPARATIONE.

Comparatio eſt rei ad rem collatio.

Comparantur nomina, quorum ſignificatio augeri vel minui poteſt.

Gradus comparationis ſunt tres.

Poſitivus, qui rem abſolutè ſimpliciterque ſignificat; ut, *Magnus*, *Parvus*.

Comparativus, qui rem attollit vel deprimit; ut, *Major*, *Minor*.

Superlativus, qui rem vel in ſummo, vel in infimo loco collocat; ut, *Maximus*, *Minimus*.

Comparativus & Superlativus in *ſimus* à nomine ſecundæ declinationis formantur à genitivo ſingulari in *i*; ut,

A Docti, Doctior, Doctius, & Doctiſſimus.
A Teneri, tenerior & tenerius.

Comparativus à nomine tertiæ declinationis fit à dativo ſingulari in *i*; ut,

A Dulci, dulcior & dulcius. *A Felici*, felicior & felicius.

Superlativus in *rimus* formatur à nominativo in *er*; ut,

A Pulcher, pulcherrimus. *A Pauper*, pauperrimus.

Exceptis Dextimus à *Dexter*, Maturiſſimus ſive maturimus, ab antiquo *Matur*.

Quædam Comparationes ſunt *Anomala*, quæ *Comparativum* & *Superlativum* irregulariter formant; ut,

Bonus	melior	optimus.
Malus	pejor	peſſimus.
Magnus	major	maximus.
Parvus	minor	minimus.
Multus		plurimus.
Multa		plurima
Multum	plus	plurimum.
Dis	ditior	ditiſſimus.
Dexter	dexterior	dexterimus.
Vetus	veterior	vererimus.
Siniſter	ſiniſterior	ſiniſtimus. (rimus.
Maturus	maturior	maturiſſimus vel matu-
Satur	ſaturior	ſaturrimus, & ſaturriſſimus
Super vel Superus	ſuperior	ſupremus vel ſummus.
Extra vel exterus	exterior	extremus & extimus.

Infra

Infra vel inferus	inferior	infimus & imus
Nequam	nequior	nequissimus
Intra	interior	intimus
Citrà, vel citer	citerior	citimus
Penitùs	penitior	penitissimus
ultrà	ulterior	ultimus
Propè	propior	proximùs
Post, vel posterus	posterior	postremus, & postumus.
Pridem	prior	primus
Diu	diutior	diutissimus
Sæpè	sæpiùs	sæpissimè.

Quædam Comparationes sunt *Defectivæ*.

Positivâ carent.

Deterior	deterrimus	Ocyor	ocyssimus
Potior	potissimus	Frugalior	frugalissimus
Antiquior	antiquissimus	Prior	primus

Comparativò carent.

Falsus	falsissimus	Meritus	meritissimus
Inclytus	inclytissimus	Invitus	invitissimus
Jurisconsultus	jurisconsultissimus	Nuper	nuperrimus
Persuasus	persuasissimus	Penè	penissimus
Fidus	fidissimus	Invictus	invictissimus
Novus	novissimus	Sacer	sacerrimus
Sacrilegus	sacriligessimus		

Superlativò carent.

Adolescens	adolescentior	Cæcus	cæcior
Comis	comior	Juvenis	junior
Senex	senior	Serus	serior
Longinquus	longuinquior	Proximus	proximior
Supinus	supinior	Infinitus	infinitior
Ingens	ingentior	Antè	anterior
Opimus	opimior		

Sex ista in *lis*, Superlativum faciunt in *limus*; ut,

Agilis	agillimus	Humilis	humillimus
Facilis	facillimus	Docillis	docillimus
Gracilis	gracillimus	Similis	simillimus.

His adde:

Utilis utillimus, & utillissimus. Imbecillis imbecillimus, & imbecillissimus.

A *Volo, Dico, Facio, Loquor*, composita in *us*, comparantur per *entior, entissimus*, ut,

Benevolus, benevolentior, benevolentissimus, à *Volo*.
Maledicus, maledicentior, maledicentissimus, à *Dico*.
Magnificus, magnificentior, magnificentissimus, à *Facio*.
Magniloquus, magniloquentior, magniloquentissimus, à *Loquor*.

Adjectivi habentia vocalem ante *us*, aut nunquam, aut cum Adverbio, *Magis*, & *maxime*; vel *Minus*, & *minimè* comparantur; ut,

Arduus, magis arduus, maximè arduus.
Non Idoneus, minus idoneus, minimè idoneus.

Quædam tamen apud Authores reperiuntur comparata: ut,

Strenuus	strenuior	strenuissimus.
Tenuis	tenuior	tenuissimus.

Sic, Assiduissimus, Egregiissimus, Mirificissimus, Pientissimus, vel Piissimus, Ipsissimus, Idonior, Industrior, *&c.*

Multa Adjectiva nomina nec comparativum, nec superlativum pariunt: Hujusmodi sunt.

Interrogativa, Relativa, Redditiva, Possessiva, Partitiva } Numeralia. Patria. Gentilia. Diminutiva. Materialia, seu quæ materiam adsignificant.

Ad hæc nomina quædam in *Ster*, & composita in *Ger*, ac *Fer*; ut, *Pedester, corniger, armiger, frugifer.*

Nomina in *inus*; ut, *Crastinus, Matutinus.*

Item in *tivus*; ut, *Fugitivus, demonstrativus.*

Denique, *Almus, Mediocris, Omnipotens, Modicus*, & nonnulla alia, quæ ex significatione colliguntur non esse ad comparationem idonea.

DE GENERE.

GEnus est discretio sexus.

Genera nominum sunt septem.

Masculinum, cujus nota est *Hic*.
Femininum *Hæc*.
Neutrum *Hoc*.
Commune, *Hic* & *Hæc*.
Omne, *His, hæc* & *hoc*.
Dubium, *Hic* vel *hæc*.

Epicœnum est, quod sub uno articulo utrumque sexum significat; ut, hic *Pavo*, hæc *Pica*.

Duo

Duo posteriora *Dubium* scilicet & *Epicœnum* Despauterius, aliique grammatici, propriè genera non agnoscunt.

Genera tribus modis cognoscuntur.

Significatione; ut, hic *Joannes*, hæc *Maria*.

Terminatione; ut, hæc *Mensa*, hoc *sedile*.

Auctoritate; ut, *Talpæ*, oculis *capti*.

REGULÆ GENERALES.

DE GENERIBUS. Nominum quæ ex significatione cognoscuntur.

De Genere Masculino.

1. VIrorum nomina sunt generis masculini; ut, *Petrus*, *Paulus*.

2. Officiorum virilium nomina, sunt generis masculini; ut, *Nauta*, *scriba*.

3. Angelorum bonorum & malorum nomina sunt generis masculini; ut, *Gabriel*, *Lucifer*.

4. Deorum nomina sunt generis masculini; ut, *Mars*, *Cupido*.

5. Ventorum nomina sunt generis masculini; ut, *Boreas*, *Aquilo*.

6. Mensium nomina sunt generis masculini; ut, *Aprilis*, *Maius*, *October*.

7. Fluviorum nomina sunt generis masculini; ut, *Tamesis*, *Tybris*.

Fœminina tamen sunt. Hæc *Alia*, *Albula*, *Styx*, *Lethe*, *Hebeis*.

8. Montium nomina sunt masculini generis; ut, *Sinai*, *Othrys*.

Quædam tamen fœminina sunt; ut, Hæc *Ætna*, *Ossa*, *Geta*.

De Genere Feminino.

1. Mulierum nomina sunt generis feminini; ut, *Elizabetha*, *Dido*, *Glycerium*.

2. Officiorum muliebrium nomina sunt generis feminini; ut, *Sator*, *Obstetrix*.

3. Dearum & Nympharum atque Furiarum nomina sunt generis feminini; ut, *Juno*, *Adriastia*, *Celeno*,

4. Insularum nomina sunt generis feminini; ut, *Samos*, *Rasos*, *Britannia*. *Lesbos*, masculinum est,

5. Regionum nomina sunt generis feminini; ut, *Ægyptus Gallia*.

6. Urbium nomina sunt generis feminini; ut *Ægyptus*, *Gallia*.

6. Urbium

Neutra tamen ſunt; hoc *Zeugma*, *Reate*, *Argos*, *Præneſte*, *Tybur*, *Cære*, *Nepet*, *Anxur*, *Gandavum*, *Londinum*.

Maſculina quoque ſunt; hic *Sulmo*, *Acragas*, *Hippo*, *Narbo*, *Croto*, *que*: Item pluralia, *Philippi*, *Gabii*, *Vegii*, *Campi*, *Parrhaſii*, *Bergi*.

7. Navium nomina ſunt generis feminini; ut, *Piſtrix*, *Centaurus*.

8. Poëmatum ſive Fabularum nomina ſunt generis feminini; ut, *Æneis*, *Eunuchus*, *Thyeſtes*.

Nomina fabularum ſi quando reperiuntur generis maſculini, tunc non fabulæ, ſed perſonæ habetur ratio.

9. Arborum nomina ſunt generis feminini; ut, *Pomus*, *Pyrus*.

Maſculina tamen ſunt; hic, *Oleaſter ſpinus*, *platanon*.

Neutra item; *Acer*, *thus robur* vel *robor*, *ſiler*, & *ſuber*.

Dubia duo; hic vel hæc *Libanus*, & *Rubus*.

De Genere Neutro.

1. Verbum & Adverbium loco nominis poſitum ſunt generis neutri; ut, *Scire tuum*, *Clarum mane*.

2. Nomina literarum, aut ipſæ literæ neutri generis ſunt; ut, *unum iota*, *a*, *b*, *c*.

3. Vox materialiter accepta eſt generis neutri; ut, *Homo* diſſyllabum.

Nomina metallorum & fructuum pleraque neutra ſunt; ut, hoc *Plumbum*, *Ceraſum*.

De Genere Communi.

Omne nomen ſub una terminatione viro ac fœminæ, ſeu maribus ac femellis ſexu diſcreto, datum; eſt generis communis; ut, *Macedo*, *Saxo*, *Canis*, *Sus*.

Sed diſtingui debent ab his, quæ non conſtructione, ſed ſolâ ſignificatione ſunt communia; ut, maſculina, *fur*, *latro*, *homicida*, *exul*, *homo*: feminina, *proles*, *ſoboles*: neutra, *animal mancipium*, atque id genus alia. Quomodo mulier quidem fur eſt, nec tamen eam dixeris *Magnum furem*, ſed *feminam furaciſſimam*: & femina homo eſt, nec tamen appelles *hominem miſeram*, ſed *mulierem miſeram*.

Sunt etiam *Communia* his verſibus comprehenſa.

Antiſtes, vates, juvenis, patruelis & infans
Affinis, vindex, dux, judex, miles, & hoſtis,
Conjux atque *parens, author, teſtis, vigil, hoſpes,*
Augur & interpres, princeps, conviva ſacerdos,
Bos feliſque index, adoleſcens, obſes & hæres.

Cuſtos

Custos ac cocles, popularis, nemo, comesque
Et pedes & praes, quadrupes, equus, indiges, ales.

De Genere Epicœno.

Nomina avium, piscium & ferarum sunt generis epicœni; ut, hic *Passer*, hæc *balena*, hic *lepus*.

N. B. Nomina *dubii*, seu incerti generis, retulimus in numerum eorum, quæ scilicet cognoscuntur Terminatione.

DE ADJECTIVIS.

Tres Regulæ.

I. ADjectivorum trium terminationum prima est generis masculini, secunda feminini, tertia neutri; ut, hic *Bonus*, hæc *Bona*, hoc *Bonum*.

II. Adjectivorum duarum terminationum prior est generis Communis, posterior neutri; ut, hic & hæc *Brevis* & hoc *Breve*.

III. Adjectiva unius terminationis sunt generis omnis; ut, hic & hæc & hoc *Felix*, *Prudens*, *Vetus*.

Observatio.

1. Adjectivum sine substantivo assumit genus substantivi sui subintellecti; ut, hic *Molaris*; subintelligitur *dens*, vel *lapis*.

2. Si adjectivum per se ponatur in oratione, neque aliquod substantivum nomen subauditur, erit neutrius generis; ut, *Consequens*, *Conveniens*, *Decorum*.

3. *Mille* Adjectivum, pluralis tantum est numeri, nec declinatur in casus. *Mille*, Substantivum, singulari numero non declinatur in casus, at numero plurali facit *Millia*, *Millium*, *Millibus*, &c.

REGULÆ SPECIALES.

DE GENERIBUS Nominum quæ ex Terminatione cognoscuntur.

IN *a* latina primæ declinationis feminina sunt; ut, hæc *Musa*, *Fistula*.

Excipe Masculina; hic *Adria*, *Cometa*, *Planeta*.

Et neutra; hoc *Mammona*, *Manna*, *Pascha*.

Item dubia tria; hic vel hæc *Talpa*, *Panthera*, *Dama*.

In *a* pluralia neutra sunt; ut, *Bacchanalia*, *Sponsalia*.

De

(De hoc, aliisque generibus pluralium, vide versiculos in Heteroclitis.)

In *ma*, Græca tertiæ declinationis neutra sunt; ut, hoc *Dogma*, *Anathema*.

In *e*, Græca primæ declinationis feminina sunt; ut, hæc *Epitome*, *Crambe*.

Excipe, neutra duo pluralis numeri, *Cete*, *Tempe*.

In *e*, latina tertiæ declinationis neutra sunt; ut, hoc *Mare*, *Cubile*.

In *æ*, pluralia fœmina sunt; ut, *hæ Literæ*, *Nuptiæ*.

In *i*, indeclinabilia neutra sunt; ut, hoc *Gumi*, *Sinapi*.

In *i*, pluralia masculina sunt; ut, hi *Liberi*, *Posteri*.

In *o*, masculina sunt; ut, hic *Sermo*, *Mucro*. Hæc *Caro*, *Carnis*, femininum est. *Bubo* dubium.

In *do* & *go*, finientia sunt generis feminini; ut, hæc *Imago*, *Dulcedo*.

Excipe masculina; hic *Ordo*, *Odo*, *Harpago*, *Cardo*, *Cudo*, *Lego*.

Item dubia; hic vel hæc *Margo*, *Cuvido*.

Et neutrum; hoc *Pondo*, indeclinabile.

In *io*, verbalia, & his similia feminina sunt; ut, hæc *Cautio*, *Ratio*, hic *Scipio*, *Titio*, *Pugio*, masculina sunt.

In *u* & *y*, neutra sunt; ut, hoc *Cornu*, *Genu*, *Moly*.

In *c*, neutra sunt; ut, hoc *Lac*. Hoc *Halec* in singulari neutrū; hæ *Haleces*, in plurali feminini generis est.

In *t*, neutra sunt; ut, hoc *Caput*, *Occiput*, *Sinciput*.

In *l*, neutra sunt; ut hoc *Animal*, *Mel*, *Fel*.

Excipe tria masculina; hic *Sal*, *Sol*, *Mugil*.

Et dubia; hic & hæc *Vigil*, *Pugil*, *Præsul*.

In *em*, indeclinabile omnis generis est; ut, *Totidem*. Neutrum est *Tantundem*.

In *um*, neutra sunt; ut, hoc *Templum*, *Regnum*.

In *an*, masculina sunt; ut, hic *Titan*.

In *en*, neutra sunt; ut, hoc *Flumen*, *Numen*.

Excipe masculina, hic *Pecten*, *Lichen*, *Ren*, *Attagen*, *Splen*, *Lien*.

In *in*, masculina sunt; ut, hic *Delphin*.

In *on*, masculina sunt; ut, *Dæmon*.

Excipe feminina, hæc *Acdon*, *Alcion*, *Ibon*, & *Sindon*.

Item neutra Græca, quæ Latini vertunt in *um*; ut, hoc *Barbiton*, *Parergon*, *Colon*, &c. Et dubium *Python*.

In *ar*, neutra sunt; ut, hoc *Calcar*, *Lupinar*.

Excipe masculina; ut, hic *Lar*, *Salar*: Et dubium *Nar*.

In *er*, masculina sunt; hic *Ager*, *Imber*.

Excipe neutra; hoc *Piper*, *Papaver*, *Zingiber*, *Cicer*, *Uber*, *Iter*, *Verber*, *Spinter*, *Tuber*, *Ver*, *Cadaver*, *Cancer*, pro morbo. *Laver* femininum, *Linter* dubium.

In *Ir*, masculina sunt; ut, hic *Vir*, hoc *Hir* neutrum est, *Martyr*, commune.

In

In *or*, masculina sunt; ut, hic *Amor*, *Rumor*.

Excipe neutra; ut, hoc *Cor*, *Æquor*, *Ador*, *Marmor*; & saminium *Ador*.

In *ur*, neutra sunt; ut, hoc *Guttur*, *Ebur*.

Excipe tria masculina, hic *Vultur*, *Turtur*, *Turfur*; & dubium, *Augur*, id est, tam masculini quàm neutri, *Fur* commune.

In *as*, tertiæ declinationis feminina sunt; ut, hæc *Civitas*, *Pietas*.

Excipe neutra, hoc *Vas*, *Vasis*, *Fas*, *nefas*, *Ceras*, *Artocreas*, *Erysipelas*. Et masculina, hic *As assis*, *Adamas*, *Elephas*, & *Acragas*, hic & hæc *Arcas* commune.

In *as*, primæ declinationis masculina sunt; ut, hic *Tiaras*, *Pharias*.

In *es*, tertiæ & quintæ declinationis feminina sunt; ut, hæc *Apes*, *Merces*, *Facies*.

Masculà sunt aries, paries, hes, limes & ames,
Et tudes, fomes, poples cum palmite stipes;
Et trames, termes, verres, cum cespite gurges,
Pes cum compositis sonipes, lebes atque tapesque,
Et magnes, vepres, conjunges, omnibus hisce.

Dies dubii generis est, id est, in singulari masculini & feminini, in plurali tantum masculini.

Composita à dies tantum masculina sunt; ut, hic *Meridies*, *Semidies*, *Sesquidies*.

Neutra sunt, hoc *Æs*, *Cacoethes*, *Hippomanes*, *Nepenthes*, *Panaces*.

In *es*, Græca primæ declinationis masculina sunt; ut, hic *Aromatites*, *Pyrites*.

N. B. Nomina in es pluralis numeri tantum, cujus generis sint, ex Heteroclitis, sive Anomalis peti potest.

In Is, feminina sunt; ut, hæc *Clavis*, *Vestis*, *Tyrannis*.

Masculà sunt piscis, collis, callis, sotularis,
Glis, vermis, vestis, postisque & cinacis, orbis,
Et panis, penis, pulvis, fustis, civis, axis
Et sanguis, cucumis, fascis, cenchris quoque follis,
Et torris, cassis, delphis, vomis, lapis, ensis,
Et semis, crinis, sic mugilis, unguis, aqualis.
Sic mensis, caulis, funis, compostaque ab asse,
Semissis, tressis, quintilis, jungito bessis.

Dubia sunt hic vel hæc *Finis*, *Clunis*, *Corbis*, *Canalis*, *Amnis*, *Anguis*, *Halcyonis*, *Torquis*.

In os masculina sunt; ut, hic *Flos*, *Ros*.

Excipe Neutra, hoc *Chaos*, *Argos*, *Melos*, *Epos*, *Sophos*, *Os* oris, & *Os*, ossis.

Item Feminina, hæc *Arbos*, *Cos*, *Dos*.

In Us, secundæ vel quartæ declinationis masculina sunt; ut, *Dominus*, *Sensus*.

Excipe

Excipe Feminina, hæc *Domus, Humus, Alvus, Vannus, Colus, Tribus, Eremus, Chrysallus, Periodus, Manus, Acus, Idus, Papyrus, Methodus, Porticus, Abyssus, Diphthongus, Synodus, Nardus, Dialectus, Byssus, Cossus, Antidotus, Arctus. Et alia multa usu discenda.*

Item Dubia hic vel hæc *Carbasus, Crossus, Atomus, Penus, Lecythus, Pharus, Specus, Paradisus, Intybus, Phaselus, Pampinus, Arcus, Barbitus, Smaragdus.*

Et duo Neutra, hoc *Pelagus, Virus.*

Ficus pro arbore & fructu femininum; pro morbo masculinum est.

Vulgus, Masculinum & Neutrum.

In Ur, tertiæ declinationis neutra sunt; ur, hoc *Tempus.*

Excipe Feminina hæc *Fraus*, dis, *Palus*, dis, *Subscus, Salus, Senectus, Juventus, Servitus, Virtus, Incus, Tellus*

Et Masculina, hic *Lepus, Mus, Tribus, Antipus*, & alia ex pus composita, præter *Lagopus*, quod femininum est, *Sus* commune, *Grus*, dubium est.

In Aus, feminina sunt; ut hæc *Laus, Fraus.*

In S, præcedente consonante feminina sunt; ut hæc *Urbs, Hyems.*

Excipe Masculina hic *Mons, Pons, Fons, Seps* pro serpente, *Gryps, Chalybs, Quadrans, Triens, Dodrans, Hydrops, Æthiops*; *Dens*, cum compositis, ut, *Bidens*, &c Sic *Oriens, Occidens*, substantivè posita.

Item Dubia, hic vel hæc *Forceps, Adeps, Rudens, Frons, tis, Scrobs, Serpens, Stirps.*

Et communia, hic & hæc *Auceps, Municeps, Particeps.*

Animans omnis generis est; sed sæpius, femininum vel neutrum.

In X, præcedente consonante feminina sunt ut, hæc *Falx.*

Excipe masculina, *Quincunx, Septunx, Deunx.*

Et dubia *Lynx* & *Calx*, pro calcaneo aut percussione.

In *ax* feminina sunt, ut, hæc *Foraax, Pax.*

Masculina sunt hic *Abax, Thorax, Nyctycorax, Storax, Myssax, Diapax*: hic vel hæc *Lynax* dubium

In *ex* feminina sunt; ut hæc *Lex, Forfex.*

Dubia sunt, hic vel hæc *Cortex, Silex, Imbrex, Pumex, Obex, Culex.*

Communia sunt, hic & hæc *Exlex, Illex, Index, Aruspex, Opifex.*

Masculina sunt, hic *Pollex, Pulix, Grex, Codex, Pedex, Vervex, Murex, Ramex, Rumex, Apex, Fruticex, Vertex, Latex*: hoc *Atriplex* neutrum est.

In *ix* feminina sunt; ut, hæc *Nix.*

Excipe Masculina, hic *Fornix, Phœnix, Bombix, Coccyx, Spadix, Oryx, Eryx, Calix, Mastix.*

Item dubia *Sandyx, varix, onix, sardonix.*

In *ox* feminina sunt; ut, hæc *Nox, Vox.* Hic *Volvox*, masculinum est.

In

In *ux* feminina sunt; ut, hæc *Nux*, *Lux*. Hic *Tradux*, masculinum est.

De Generibus nominum quæ ex Authoritate cognoscuntur; Observanda est hæc Regula.

Nomen ab Authoribus diverso genere usurpatum, usurpari potest utrovis; ut, hic vel hæc *Bos*, *Canis*, *Limax*, &c.

DE NUMERO.

Numeri sunt duo, *Singularis*, qui rem unam significat; ut, *Puer*. Et *Pluralis*, qui res plures significat; ut, *Pueri*.

DE FIGURA.

Figuræ sunt Duæ *Simplex*, quæ ex nullo componitur; ut, *Doctus*. Et *Compositæ*, quæ componitur ex alio; ut, *Indoctus*.

Quatuor modis componuntur nomina
- Ex duobus rectis; ut, *Res-publica*.
- Ex duobus obliquis; ut, *Hujus-modi*.
- Ex recto & obliquo; ut, *Pater-familias*.
- Ex obliquo & recto; ut, *Juris-peritus*.

DE CASU.

Casus est declinationis gradus.

Casus nominum sunt sex.

Nominativus, qui rem nominat.

Genitivus, qui cæteros gignit.

Dativus, quò quid cuipiam attribuimus.

Accusativus, quò aliquid accusari, & causa fieri ostendimus.

Vocativus, qui vocationem, salutationemque dicit.

Ablativus, quò quippiam ab aliquo auferri significamus.

Casus dividuntur, in Rectos & Obliquos.

Recti sunt duo { *Nominativus* & *Vocativus* } Sic dicti, quia à fronte Verborum construuntur.

Obliqui sunt quatuor. { *Genitivus*, *Dativus*, *Accusativus*, *Ablativus* } Sic dicti, quia à tergo Verborum construuntur.

DE DECLINATIONE.

Declinatio, est inflexio dictionis per casus.

Declinationes nominum sunt quinque.

Prima, cujus Genitivus singularis terminatur, *æ* vel *es*; ut, *Musa*, *Musæ*; *Epitome*, *Epitomes*.

Secunda, cujus Genitivus singularis terminatur, *i*; ut, *Dominus*, *Domini*.

Tertia, cujus Genitivus singularis terminatur, *is*; ut, *Sermo*, *Sermonis*.

Quarta, cujus Genetivus singularis terminatur, *ûs* vel *ũs*; ut, *Sensûs*, *Sensũs*, *Genu*, *Genu*.

Quinta, cujus Genitivus singularis terminatur *ei*; ut, *Dies*, *diei*.

Regulæ Generales de Declinationibus.

I. NOmina composita ferè instar simplicium declinantur; ut, *Vir*, *i. Trium-vir*, *i.*

Excipe, *Exsanguis*, *is. Unimanus*, *i. Centimanus*, *i. Capricornus*, *i. Angiportus*, *i.*

II. In compositis rectus casus tantùm declinatur; ut, *Tribunus-plebis*, *Tribuni-plebis*. Sic, *Pater-familias*, *Patris-familias*.

III. Si nomen ex duobus rectis copuletur, uterque declinabitur; ut, *Res-publica*, *Rei-publicæ*.

Excipe, *Alter-uter*, *Alter-utrius*, licet apud Ciceronem legatur, *Alterius-utrum*, *Leo-pardus*, *Leo-pardi*, *Ros-marinus*, *Ros-marini*.

IV. Quotiescunque alter Nominativorum caret aliquo, eodem carebit tota dictio ex eo composita; hinc quia jus caret *Genitivo*, *Dativo*, & *Ablativo* plurali, caret iisdem & *Jusjurandum*.

V. Neutra tres casus habent similes, Nominativum, Accusativum, & Vocativum; & in plurali desinunt in *a*.

VI. Vocativus utriusque numeri similis est Nominativo; ut, *Musa*, *ô Musa*.

Excipe Græca, quæ in Vocativo abjiciunt *s*; ut, *Æneas ô Ænea*, *Thomas ô Thoma*, *Boreas*, *ô Borea*, *Andreas ô Andrea*, *Anchises ô Anchise*, *Pyrites ô Pyrite*, *Pryamides ô Pryamide*, *Tydeus ô Tydeu*, *Orpheus ô Orpheu*, *Achilles ô Achille*. Sic *Panthus*, *Oedipus*, *Melampus*, *Pallas*, *Tibris*, *Thesseus*, *Paris*.

VII. Dativus & Ablativus plurales cujuscunque sint declinationis similes sunt; ut, Dat. & Abl. *Musis*, *Domibus*, *Manibus*, &c.

Prima Declinatio.

PRima Declinatio quatuor terminationes habet, { a, e } ut { Musa, Epitome, } { as, es } ut { Boreas. Anchises }

Primæ declinationis Accusativus singularis *am*, syllabâ terminatur; ut, *Mensam*.

Verùm à Nominativis in *as*, fit Accusativus vel in *am*, latina terminatione; vel in *an*, Græca; ut, *Boream* vel *Borean*, Ab. e, autem vel *es* exit tantum *en*, ut, *Anchises Anchisen*, nunquam *Anchisem*.

Ablativus *a* litera terminatur; ut, ab hac *Musa*. Nomina tamen in *e* aut *es*, Ablativum per *e* faciunt; ut, ab hac *Epitome*, ab hoc *Anchise*.

Genitivus pluralis exit in *arum*; ut, *Musarum*; interdum in *um* per syncopen; ut, *Arcadûm* pro *Arcadarum*.

Dativus & Ablativus pluralis in *is*; ut, *Musis*, præter *Dea*, *mulæ*, *equa*, *liberta*, *amba*, *duæ*; quæ Dativos & Ablativos faciunt in *abus*; ut,

ut, *Deabus, equabus*. *Filia* tamen *filiis* vel *filiabus*, *Nata natis* vel *natabus*.

Una, nulla, alia, sola, tota, altera, utra, neutra; nunc genitivum singularem faciunt in *ius*, dativum in *i*; ut, *Una, unius, uni*; apud priscos etiam in æ diphthongum exibant.

Adam & *Abraham* faciunt in Genitivo & Dat. *Adæ* & *Abrahæ*.

Nonnunquam indeclinabilia sunt: Alia, flectuntur latinè *Adamus*, *Abrahamus*.

Veteres pro *æ* dixerunt *ai*; ut *Terrai* pro *terræ*, *Aulai* pro *aulæ*.

Secunda Declinatio.

Secunda declinatio habet quinque terminationes apud latinos { Er, Ir, Ur, Us, Um. } ut { Magister, Vir. Satur. Dominus, Templum.

Et tres Græcorum, { Os, On, Eus. } ut { Delos. Ilion. Orpheus.

Genetivus singularis Nominativo ferè syllabarum numero æqualis est; ut, *Coluber, Colubri*.

Quædam crescunt in Genitivo & aliis obliquis; ut, Vir, viri. Satur, i. Gener, i. Prosper, i. Puer, i. Asper, i. Adulter, i. Presbyter, i. Tener, i. Miser, i. Exter, i. Gibber, i. Iber, i. Lacer, i. Socer, i. Liger, i. Liber, i.

Composita à *gero* & *fero* crescunt etiam; ut, Armiger, i. Ensifer, i. Lucifer, i. Dapifer, i.

Quædam Syncopen patiuntur; ut, Dexter, dexteri vel dextri. Asper, asperi vel aspri.

Unus, ullus, nullus, solus, alius, totus, alter, uter, neuter, in genetivo faciunt *ius* & dativo *i*; ut, *Unus, unius, uni*, &c.

Græcas in *os*, faciunt in genitivo *o*, accusativo *on*; ut, Androgeos, Androgeô, *accus.* Androgeon.

Nomina in *us*, faciunt vocativum in *e*; ut, *Dominus, Domine*.

Excipe, Filius ô fili, Deus ô Deus, Latinus ô Latinus, Fluvius ô Fluvius & Fluvie, Populus ô Populus & Popule, Chorus ô Chorus & Chore; sic *Vulgus, Lucus, Agnus* tam in *us* quàm in *e* mittunt vocativum.

Nomina propria in *ius* faciunt vocativum in *i*; ut, *Mercurius Mercuri, Terentius Terenti, Gregorius Gregori*, &c.

Nomina tamen appellativa & adjectiva in *ius*, faciunt vocativum in *e*; ut, *Tabellarius Tabellarie, Pius Pie*.

Genitivus pluralis exit in *orum*; ut, *Dominorum*. Exit & in *on*: Græcorum servatâ terminatione; ut, *Cimmerion, Georgicon*.

Tertia Declinatio.

TErtia Declinatio quàm plurimas habet terminationes.

Genitivus tamen semper latinè in *is* syllabam exit; ut, *Labor, Laboris.*

Græca vero faciunt Genitivum vel in *os*, vel in *i*, vel in *us*: ut, *Pan, Panos, Achilles, Achilli, Clio, Clius.*

De Terminationibus Ordine.

A.

NOmina Græca in *ma*, faciunt in Genitivo *matis*; ut, *Dogma, Dogmatis.*

E.

Nomina in *e* mutant *e* in *is*; ut, *Cubile Cubilis, Mare Maris.*

I. & Y.

Græca in *i* faciunt *is*, vel *ios*, vel *eos*, in genitivo; ut, *Sinapi, is, ios, eos. Gummi, is, ios, eos*; hæc duo tamen quasi indeclinabilia usurpantur à Latinis.

At *y* finita faciunt *yos*: ut, *Æpy, yos, Moly, yos.*

O.

Nomina in *o* addunt Genitivo *nis*; ut, *Sermo, sermonis, Mucro, Mucronis.*

In *do & go* faciunt genitivo *inis*; ut, Crando, grandinis, Caligo caliginis. *His adde*, Homo, hominis, Nemo, neminis, Turbo, turbinis, (pro vento) Apollo, Apollinis.

Unedo tamen *unedonis, Anio anientis, Nerio nerienis, Caro carnis*, faciunt.

Nomina Græca in *o*, feminina faciunt genitivum in *us*, & alios casus in *o*; ut, Io, Jus, Manto, Mantus, Sapho, Saphus, *&c.* Talia sunt Dido, Alecto, Calisto, Clio, Clotho, Eccho, Erato.

C. & D.

Nomina *c & d*, genitivum faciunt diverso modo; ut, *Lac, lactis, Halec halecis, David davidis, Bogud bogudis.*

L.

Nomina in *l* adjungunt sibi *is* in genitivo; ut, *Animal animalis. Vigil vigilis, Sol solis, Consul consulis.* At *Mel mellis* habet, *Fel fellis*,

N.

Nomina in *n*, addunt genetivo *is*; ut, *Titan Titanis, Splen Splenis, Delphin Delphinis, Memnon Memnonis.*

Neutra in *en*, faciunt in genitivo *inis*; ut, *Flumen fluminis, Lumen luminis.* Et duo masculina *Pecten pectinis, Flamen flaminis*; Item composita à cano; ut, *Tibicen tibicinis.*

Quædam nomina propria Græca in *on* faciunt in Genitivo *onis*; ut, Phaeton,

Phaëton, Phaetontis, Phlegeton, Phlegetontis, Demophoon, Demophoontis, Charon, Charontis, Horizon, Horizontis, Acheron, Acherontis.

Evan, nomen Bacchi, facit Evantis.

R

Nomina in *r*, addunt genitivo *is*; ut, *Calcar, calcaris, Carcer, carceris, Martyr, martyris, Honor, honoris, Furfur, furfuris.* At Far, farris, Hepar, hepatis, facit.

Adjectiva in *cer*, faciunt in genitivo *cris*; ut, Acer acris, alacer alacris.

Quæ in *ber* exeunt faciunt in genitivo *bris*; ut, Imber imbris, cum compositis, Septembris, October, &c.

Excipe Iber iberis, Celtiber celtiberis Mulciber mulciberis, Puber puberis, Uber uberis, Verber & fuber.

Nomina latina in *ter*, faciunt genitivo in *tris*; ut, Prater fratris, Accipiter accipitris, & tria à Græcis deducta, Pater patris, Mater matris, Linter lintris.

Quatuor Græca in *ter* regulariter addunt *is*; ut, Crater cruteris, Aether ætheris.

Quædam irregulariter declinantur; ut, Later lateris, Cor cordis, Iter iteris & itineris, Jupiter Jovis.

Quatuor faciunt *oris*; Robur roboris, Jecur jecoris vel jecinoris, Femur femoris, Ebur eboris.

As.

Nomina in *as* faciunt in Genitivo *atis*; ut, *Ætas ætatis, Pietas pietatis.*

Quædam varium; ut, Mas maris, As assis, hoc Vas vasis, hic Vas vadis.

Masculina Græca in *as*, faciunt *antis*; ut, Pallas pallantis, Gigas gigantis, Adamas adamantis, Elephas elephantis.

Græca feminina in *as*, faciunt *adis*; ut, Pallas palladis, Lampas lampadis, Arcas, *unus populi*, Arcadis facit.

Es.

Nomina in *es* mutant *es* in *is*, Genitivo; ut, *Clades cladis, Nubes nubis.*

Quædam in *es* faciunt in *edis*; ut, Merces mercedis, Hæres hæredis, Præs prædis, Pes pedis. Sic composita, quadrupes, Compes.

Quædam in *eris*; ut, Ceres cereris, Æs æris, Pubes puberis, Impubes, impuberis.

Quædam in *etis*; ut, Locuples locupletis, quies quietis, lebes lebetis. Sic Tapes, dapes, mansues, teges, seges, interpres, præpes, paries, abies, indiges, aries, perpes, teres, hebes; & alia multa Græca.

Quædam in *is* vel *etis*; ut, Chremes chremis vel chremetis, Dares,

patris vel patrius: Sic Laches, Hermes, Thales.

Quædam in *idis*; ut, Phœbe Phœbidis, Sic Dido, Præses, Reses, quæ a *sedeo* componuntur.

Quædam in *itis*; ut, Miles militis, Eques, Lues, Ceres, Cassis, Fossipes, præstes, antistes, fomes, pedes, hospes, ales, limes, eques, gurges, palmes, populi, margo, termo, crispes, comes, superstes, numen, stipes, tudes, ames. Hos bestis format.

Is.

Nomina in *is* terminantia in Genitivo in *is*, *Cis vis clavis, Messis messis.*

Quædam in *is*, faciunt Genitivum in *eris*; ut, Pulvis pulveris, Cinis cineris, Cucumis, eris, Vomis, eris.

Quædam in *idis*; ut, Cuspis cuspidis, Cassis cassidis, Lapis idis; Sic & alia Gemma, Chlamys, Patris, Corbis.

Quædam Græca in *idis* vel *idos*; ut, Æneis Æneidis vel Æneidos: Sic Syrtis, Phorcynis, Amaryllis, Doris, Pyramis, Tigris, Troezenis.

Alia in *ios*, *yos*, & *eos*, ut, Genesis geneseos, Troys troyos, Simois simoentis.

Quædam in *is*, genitivum faciunt in *inis*; ut, Sanguis sanguinis, Follis pollinis, Salamis salaminis, Phorcys phorcynis: Delphis, Idulis.

Quædam in *stis*; ut, Dionysius, Lachesis, Quiris quiritis, Samnis samnitis, Charis charitis.

Glis facit gliris, Semis semissis.

Os.

Nomina in *os*, faciunt Genitivum in *oris*; ut, *Flos floris, Glos glaris, Mos moris, Ros roris.*

Quædam faciunt Genitivo *otis*; ut, *Cos cotis, Dos dotis, Nepos, Propepos, Sacerdos, Vompos, Impos, Abinepos, Pronepos.*

Quædam faciunt Genitivo *eis*; ut, *Thos Thois, Minos minois, Eros & Heros.*

Quædam variant; ut, *Os oris, Ossis, Dos, bonis, Custos, custodis.*

Neutra in *us*, faciunt Genitivum in *oris*; ut, *Corpus Amphibrachus lictus listeris*, hic *lepus leporis*: Sic etiam comparativa neutra in *us*; ut, *Melius, melioris, Pejus pejoris.*

Quædam faciunt Genitivo *eris*; ut, *Vulnus vulneris, Ulcus ulceris, Glis, mellis, genus, Pecus, rubus, pecus, fœdus, fœdus, pandus, onus, fidus, latus, opus, vetus, famus, tudus, glomus.*

Ris; Imus, incudis, Pecus, *pecudis*, Pus, subscus.

Quædam faciunt Genitivo *ris*; ut, *Cor, jus, jus, thus, mus, mellus, crus, pus, rus, plus, rhus, digm.* Gryphus habet *gryphis*, & Sus *suis.*

Tis; Virtus, virtutis, Juventus, juventutis; Senectus, servitus, salus, intercus.

Itis; Amathus, amathuntis; Opus, Trapezus, &c.

Com-

Composita à *pus* faciunt *odis*; ut, Tripus, tripodis, Melampus, Lagopus. Sic Oedipus, Polypus, quæ etiam per secundam declinationem flectuntur.

Laus & Fraus, laudis & fraudis habent.

Bs. Ms. Ps.

Nomina in *bs*, *ms*, *ps*, interserunt *i*, in Genitivo; ut, *Arabs*, *arabis*, *hyems*, *hyemis*, *Stips*, *stipis*.

Polysyllaba in *bs* aut *ps*, mutant *e*, in *i*; ut, Cælebs, cælibis, Forceps forcipis, Manceps, municeps, particeps, princeps. Sic anceps, ancipitis, præceps, biceps, & Triceps, cæteraque composita à caput. Cynips habet cynipis; Gryps, grypis.

Quædam in *ops* faciunt Genitivum in *opis*; ut, Æthyops, Æthyopis; Cecrops, dolops, inops, ops, pelops, cyclops, cereops, hydrops.

Ns. Rs. Ls.

Nomina in *ns*, *rs*, *ls*, faciant in Genitivo *tis*. ablata *s*; ut, *Mons montis*, *Mors mortis*, *Puls pultis*.

Nonnulla faciunt *dis*, Genitivo; ut, Glans glandis, Juglans juglandis, Frons frondis *pro ramo*, Lens lendis, *pro verme*, Nefrens, Libribens. Composita item a *cor*; ut, Concors concordis, Discors, Misericors, Vecors.

Participium *ens* facit *entis*, cum compositis; ut, abiens abeuntis, adiens, exiens, iniens, obiens, prodiens, &c. Sic Quiens & Nequiens: ambiens, tamen & superbiens, ambientis & superbientis.

T.

Nomina in *t*, faciunt genitivum in *tis* mutata *t* in *i*; ut, *Caput capitis*, *Occiput occipitis*, *Sinciput sinciputis*.

X.

Nomina in *x*, præcedente consonante mutant *x* in *cis*; ut, *Falx*, *falcis*, *Arx arcis*, *Merx*, *Linx*, *Quincunx*, &c.

Græca nomina hujus terminationis, *gis* vel *ges* ferè faciunt Genitivo; ut, Phalanx phalangis, Meninx, Syrinx, Sphyx.

Ax.

Nomina in *ax*, faciunt Genitivum in *acis*; ut, *Fornax fornacis*, *Audax*, *Fallax*, *Nyctricorax*, *Fax*, *facis*, *Harpax* tamen *harpagis* facit.

Quædam in *acis*, anax anactis, astyanax & hipponax, Bibrax, hylax.

Ex.

Nomina polysyllaba in *ex*, faciunt *icis* Genitivo; ut, *Judex judicis*, *Forfex*, *forficis*, *Frutex Pollex*.

Quædam Genitivo *ecis*; Vervex verveecis, Fex, Celex, Myrmex, Hirlex, Nex, Resex.

Quædam Genitivo *egis*; Lex legis, Rex, Prorex, Grex, Lelex, aquilex.

Remex *facit* remigis, Senex senis, Supellex supellectilis.

Ix.

Nomina in *ix*, faciunt Genitivum in *icis*; ut, *Cervix cervicis*, *Felix felicis*, *Ladix*, *Nutrix*, *Lotrix*, &c.

Quædam in *igis*; ut, *Strix strigis*, *Mastix mastigis*, *Bicarix*, *Amphorix*, &c. *Nix habet* nivis.

Ox.

Nomina in *ox* faciunt Genitivum in *ocis*; ut, *Vox vocis*, *Ferox ferocis*, *Pelex*, *Præcox*, *Cappadox*.

Allobrox allobrogis, *Nox noctis*, *Pernox pernoctis*.

Ux.

Nomina in *ux* faciunt Genitivum in *ucis*; ut, *Dux ducis*, *Crux crucis*, *Nux nucis*, *Lux lucis*.

Faux faucis, *Conjux conjugis* facit.

Yx.

Nomina in *yx* faciunt Genitivum in *ygis* vel *ygos*; ut, *Japyx japygis*, vel *japygos*, *Jotyx*, *Oryx*, *Phryx*, *Styx*, *Coccyx coccygis*.

Quædam in *ycis*; ut, *Calyx calycis*, *Sandyx*, *Eryx*, *Bombyx*, *Beryx*, & *Ceyx*.

ACCUSATIVUS.

Accusativus singularis exit in *em*; ut, *Sermo*, *Sermonem*.

Nomina Græca crescentia faciunt Accusativum in *a*; ut, *Pan pana*, *Crater crateta*, *Hector hectora*, *Lampas lampada*, *Thorax thoraca*.

Quædam in *im* tantum; ut, *Vis vim*, *Cucumis cucumim*, *Ravis ravim*, *Tussis tussim*, *sitis sitim*, *Amussis amussim*; sic *Hæresim*, *Phtisim*, *Diœcesim*, *Magudarim*, *Charybdim*, *Atarym*, *Tyberim*, *Præsepim*, *Sinapim*.

Quædam etiam in *in*; ut, *Daphnis daphnim* vel *daphnin*, *Paris parin*, *Ibis ibin*. Sic *Peëris*, *Metropolis*, &c.

Quædam in *im* & *in* terminantur; ut, *Buris burim* & *burin*, *Navis navim* & *navin*. Sic *Pelvis*, *Clavis*, *Securis*, *Puppis*, *Tanquis*, *Turris*, *Restis*, *Febris*, *Dipennis*, *Aquilis*, *Pestis*, *Semenis*, *Strigilis*.

ABLATIVUS.

Ablativus singularis regulariter in *e* desinit; ut, *Tempus tempore*.

1. Excipe quæ per *i* tantum faciunt Ablativos.

(1.) Nomina quorum Accusativus exit in *im* & *in*; ut, *Charybdis charybdi*, *Sitis siti*, &c.

(2.) Adjectiva in *is* & *er*; ut, *Fortis forti*, *Acer acri*.

(3.) Mensium nomina tertiæ declinationis; ut, *September Septembri*.

(4.) Neutra in *e*, *al* & *ar*, desinentia; ut, *Cubile cubili*, *Animal animali*, *Calcar*, *ri*: præter *jubar*, *far*, *nectar*, *hepar*, quorum Ablativi sunt *jubare*, *farre*, *nectare*, *hepate*.

(5.) Hæc item septem; *Memor*, *i*. *Par*, *i*. *Vigil*, *i*. *Artifex*, *ci*. *Strigilis*,

Strigilis, i. Plus, pluri. Canalis, i. quibus adde, *Properans, ti. Crepitans, ti.*

II. Excipe, quæ per i & e promiscuè faciunt Ablativos.

(1.) Nomina, quorum Accusativus exit in *em* & *im*; ut, *Puppis puppe*, vel *puppi*, &c.

(2.) Comparativa in *or* & *us*; ut, *Doctior, re* vel *ri, Melius, re* vel *ri.*

(3.) Adjectiva omnis generis; ut, *Felix, ce* vel *ci, Prudens, te* vel *ti*: præter septem hæc, *Pauper, Degener, Uber, Senex, Comes, Hospes, Sospes*: quæ per e tantum faciunt Ablativum.

(4.) Appellativa quædam; ut, *Finis, fine* vel *fini, Fustis, e* vel *i. Pugil, e* vel *i. Imber, bre* vel *bri. Unguis, e* vel *i. Avis, e* vel *i. Postis, e* vel *i. Vectis, e* vel *i. Neptis, e* vel *i. Tridens, te* vel *ti. Classis, e* vel *i. Amnis, e* vel *i. Ignis, e* vel *i. Anguis, e* vel *i. Civis, e* vel *i. Suppellex suppellectile* vel *li.*

(5.) Par cum compositis; ut, *Compar compare* vel *ri. Dispar dispare* vel *ri. Impar impare* vel *ri.*

Nominativus pluralis.

Neutra, quorum Ablativus singularis exit in *e* tantum, vel *e* & *i*. Nominativum pluralem formant in *ia*; ut, *Mari Maria, Felice* vel *ci, Felicia.* Præter *Vetera, Plura* vel *pluria, Aplustra* vel *aplustria.* Et comparativa; ut, *Meliore* vel *ri, Meliora; Fortiore* vel *ri, Fortiora.*

Genitivus Pluralis.

Per *ium* faciunt Genitivum pluralem.

I. Quorum Ablativus singularis exit in *e* tantum, vel in *e* & *i*, simul; ut, *Animali animalium, Imbre* vel *bri, imbrium.* Præter, *Veterum, uberum, vigilum, inopum, memorum, pugilum, participum, artificum, supplicum, degenerum.* Item gradus comparativos; ut, *Meliorum, majorum, minorum.*

II. Quorum Nominativi singulares, duabus consonantibus finiuntur; ut, *Trabs trabium, Seps sepium, Arx arcium.* Quibus accedunt hæc simplice consonante finita; *Lar larium, Glis glirium, As assium, Vas vadium, Mas marcum*: sic *nox, mus, nix, faux, dos, lis, Os ossium, Cor cordium.*

Excipe *Hyemum, Principum, Consortum, Municipum, Inopum, Participum, Forcipum, Clientum, Cælibum, Parentum.*

III. Non crescentia in Genitivo; ut, *Collis collium, Clades cladium.*

Excipe *Canis canum, Vates vatum, Juvenis juvenum*; sic *Panum, Apum, Opum, Volucrum, Prolum, Sobolum, Indolum, Lemurum, Cœlitum, Procerum, Ovum, Primorum*, &c.

IV. Com-

IVS: Compositæ ab *uncia*; ut, *Quincunx, quincuncium, Septunx, septuncium.*

Quædam Syncopen admittunt; ut, *Sapientûm* pro *Sapientium*; *Agrestûm*, pro *Agrestium*.

Quædam modò in *ium* modò in *um* apud Authores reperiuntur; ut, *Pabulum pabulum, Farraceum farraceum; Volucrum Volucrium.*

Genitivus Græcus exit in *ων*, quod latini, cùm suo more declinent, in *on* vertunt; ut, *Epigrammatôn, Epigrammaton; Hæreseôn, hæreseon*, &c.

Dativus Pluralis.

Dativus pluralis in *ibus* exit, ut, *Sermonibus*; *Hæc*, tamen *hobus* vel *hubus* facit.

Græca neutra in *ma* desinentia, in *i* syllabam frequentius exeunt, quam in *ibus*; ut, *poëma, poëmatis* & *poëmatibus*; *Diploma, diplomatibus* & *diplomatis.*

Accusativus Pluralis.

Accusativus pluralis in *es* syllabam exit; ut, *Sermones*: Exit etiam plerumque in *is* vel *ium*, cùm Genitivus desinit in *ium*; ut, *Imbrium imbris, Fauteum fauteis.*

Accusativus Græcus pluralis in *as* desinit, si Accusativus singularis exit in *a*; ut, *Troa Troas, Gratta gratias.*

Quarta Declinatio.

Quarta Declinatio duas habet terminationes *us* & *u*; ut, *Sensus, Genu.*

Dativus & Ablativus plurales exeunt in *ibus*; ut, *Sensibus.*

Excipe *Partus, specus, lacus, arcus, tribus, acus, ficus, quercus, veru*, quæ *ubus* faciunt; ut, *Partubus, specubus, lacubus*, &c. *Artus* verò *quæstus* & *portus*, tam in *ibus* quàm *ubus* mittunt; ut, *Artibus* vel *artubus, Quæstibus* vel *quæstubus, Portibus* vel *portubus.*

Quinta Declinatio.

Quinta Declinatio unam habet terminationem *es* tantùm; ut, *Dies, Res.*

Dativus & Ablativus plurales in *ebus* exeunt; ut, *Rebus, Diebus.*

DE ANOMALIS seu HETEROCLITIS.

ANomala dicuntur inæqualia, quòd iis quæ regularia sunt, non fiat æqualia.

Heteroclita nominantur, quæ aliter declinantur; sed usurpantur pro quibusvis anomalis.

Heteroclita

Heteroclita triplicia sunt.

Alia *Variantia*, aut genus aut declinationem: aut genus & declinationem simul.

Alia *Defectiva*, vel numero, vel casu.

Alia *Abundantia*, vel Substantiva, vel adjectiva.

Variantia Generis.

VAriantia Genus dicuntur illa, quæ in plurali vel genus mutant, vel aliud simul assumunt; (aliàs, *Genere inæqualia*, dicuntur.)

Quædam in singulari sunt *Masculina*, in plurali *Neutra*.

Singulariter.	*Pluraliter.*
Hic Dyndimus.	*Hæc* Dindyma.
Singulariter.	*Pluraliter.*
Hic Avernus.	*Hæc* Averna.
Hic Ismarus.	*Hæc* Ismara.
Hic Mænalus.	*Hæc* Mænala.
Hic Taygetus.	*Hæc* Taygeta.
Hic Tartarus.	*Hæc* Tartara.
Hic Massicus.	*Hæc* Massica.
Hic Sibilus.	*Hæc* Sibila.
Hic Pangæus.	*Hæc* Pangæa.
Hic Tenarus.	*Hæc* Tenara.
Hic vel *hæc* Carbasus.	*Hæc* Carbasa.
Hic Locus.	*Hi* Loci, *hæc* loca.
Hic Jocus.	*Hi* Joci, *hæc* joca.
Hic Cetus.	*Hi* Ceti, *hæc* cete.

Quædam in singulari sunt *Feminina*, in plurali *Neutra*.

hæc Pergamus.	*hæc* Pergama.
hæc Supellex.	*hæc* Supellectilia (si inveniatur.)

Quædam in singulari sunt *Neutra*, in plurali *Masculina*.

hoc Elysium.	*hi* Elysii.
hoc Cælum.	*hi* Cæli.
hoc Argos.	*hi* Argi.
hoc Colchos.	*hi* Colchi.
hoc Porrum.	*hi* Porri.
hoc Clathrum.	*hi* Clathri.
hoc Cicer.	*hi* Ciceres.
hoc Siser.	*hi* Siseres.

Quædam in singulari sunt *Neutra*, in plurali *Masculina* & *Neutra*.

hoc Frænum.	*hi* Fræni *hæc* fræna.
hoc Filum.	*hi* Fili, *hæc* fila.
hoc Rastrum.	*hi* Rastri, *hæc* rastra.
hoc Capistrum.	*hi* Capistri, *hæc* capistra.
hoc Plus.	*hi* & *hæ* Plures, *hæc* plura.

Variantia

Variantia Declinationem.

Variantia Declinationem dicuntur, quæ vel declinationem mutant vel eadem abundant; (aliàs dicuntur *Declinationi inæquales*.) Quæ variæ sunt Declinationis.

Vas, Vasis, singulari numero est tertiæ declinationis.

Vasa, vasorum; plurali numero secundæ.

Jugerum, jugeri; singulari numero est secundæ declinationis.

Jugera, jugerum; plurali numero tertiæ: Interdum & *jugeris* Genitivo singulari, & *jugere* Ablativo legitur.

Laurus. Gen. *Lauri* & *laurûs*. Accus. *Lauros* & *laurum*; cæteri casus secundæ declinationis.

Colus. Gen. *Coli* & *colûs*. Abl. *colo* & *colu*. Cæteri casus secundæ declinationis.

Quercus. Gen. *Querci* & *quercûs*. *Quercuum* & *quercorum*, cæteri casus quartæ.

Lacus. Gen. *Lacûs* & *lacûs*. Cæteri casus quartæ.

Cornus. Abl. *cornû* & *cornu*. Cæteri casus quartæ.

Variantia Genus & Declinationem.

Quædam in singulari *Neutra* sunt & *secundæ Declinationis*; in plurali *Feminina* & *primæ Declinationis*.

Singulariter.	*Pluraliter.*
Hoc Epulum.	hæ Epulæ.
hoc Delicium.	hæ Deliciæ.
hoc Balneum.	hæ Balneæ, vel hæc balnea, orum.

Deficientia Numero.

Deficientia Numero sunt ea, quæ vel numero tantùm singulari, vel plurali solùm declinantur.

I. *Numero Plurali carent.*

1. Nomina propria; ut, *Jesus, Johannes, Maria*. At cùm in plurali reperiuntur, tunc Appellativorum naturam induunt; ut, *apud Ovidium*, & multos illic *Hectoras* esse puta.
2. Nomina metallorum; ut, *Aurum, argentum, ferrum, plumbum*.
3. Nomina frumentorum; ut, *Triticum, hordeum*.
4. Nomina leguminum; ut, *Pisum, faba*.
5. Nomina herbarum; ut, *Ruta, salvia, crocus*.
6. Nomina rerum, quæ adhibentur mensuræ aut ponderi; ut, *Butyrum, lardum, saccharum*.
7. Nomina liquorum; ut, *Lac, oleum, acetum*.
8. Nomina virtutum & vitiorum; ut, *Justitia, avaritia*.
9. Nomina abstracta; ut, *Egestas, humanitas, juventus*.
10. Nomina artium; ut, *Grammatica, Rhetorica, Dialectica*.

11. Nomina

11. Nomina librorum; ut, *Aneis, Ilias, Odyſſea.*

12. Nomina elementorum; ut, *Ignis, aer, aqua, terra.*

13. Nomina ferè omnia quintæ declinationis; ut, *Fides, rabies, ſames*, præter *Dies, res, Acies, Species, facies, meridies.*

Nonnulla tamen in plurali reperiuntur; ut, *Hordea, Avena, Farra, Faba, Lupini, Roſa, Vina, Mella, Muſta, Æra, Electra, Charitates, Spes, Memorias.*

II. *Appellativa Maſculina quædam, his metris comprehenſa.*

Vix plurale tenet, limus cum ſanguine ſundus
Et ſimus & mundus, muſcus cum nemine, Pontus,
Captorum carcer, ſopor & pulvis, penus, unctus.
Caſtus, ceu *cultus* pro auro, *ros* & *genitus*
Heſperus, atque *Æther*, *Viſcum* cum *Veſpere* junge.

Quædam tamen reperiuntur in plurali; ut, *Fumos, Pulveres, Rores, Sanguinum.*

III. *Feminina numero Plurali carentia.*

Feminea in numero tantum uſurpanda Priori.
Gloria, fama, lues, pix, galla, fames, fuga, viſa,
Culpa, ſtrues, pax, gaza, ſalus, cumque *indole, arena,*
Mors, tuſſis, proles, tabes, labes, ſobole ſque;
Talio, cum *cholera, ſitis*, atque *humus*, & *pituita,*
Lux, plebs, jungantur pubes, contagio, bilis.

In plurali nonnulla reperiuntur; ut, *Fugæ, Paces, Cazæ, Vitæ, Arenæ, Mortes, Labes, Pices, Sobolis, Lucubra.*

IV. *Neutra plurali Numero deficientia.*

Hæc tibi neutra damus numero ſpolianda ſecundo:
Hir, cænum, fel, pus, ver, nectar: ador, nihil, hepar,
Nil, jubar, & nihilum, gluten, vulgus, pelagusque,
Ævum, ſal, barathrum cum *manna, mannona, paſcha.*
Juſtitium, fœnum, virus, cum *mane neceſſum.*
Atque *neceſſe, ſolum, ſolium, fas, inſtar* & *balec,*
Adde *nefas, lethum, vitrum, viſcum* atque *macellum,*
Et *nitrum, ſpicum, ſinumque, gelumque, ſolumque:*
Atque *lutum*: ſunt his qui longè plura notarunt.

Quædam interdum occurrunt in plurali; ut, *Sola, Fœna, Ævis, Salibus.*

I. *Singulari Numero Carent.*

1. Nomina propria urbium, quæ numero multitudinis vel in *i*, vel

vel in *a*, vel in *a* exeunt; ut, *Parisii, orum; Athenæ, arum; Ecbbatanæ, orum.* Item *Sardis, ium, Trallis, ium.*

2. Numeralia distributiva; ut, *Bini, terni, quaterni.*

3. Numeralia cardinalia; ut, *Duo, tres, quatuor, centum, ducenti.*

4. Nomina festorum; ut, *Saturnalia, Dathanalia.*

5. Nomina librorum; ut, *Bucolica, orum; Georgica, orum; Biblia, orum.*

6. Nomina ludorum; ut, *Apollinares, Magalenses.*

Obser. Distributivi numeri reperiuntur interdum in singulari; ut, *Binus, ternus, centenus.*

II. *Masculina tantùm Pluralia.*

Masculei generis sunt hæc pluralia tantùm.

Annales, sentes, cancelli, liberi, amores,
Vepres, carceribus, luceres, cani, lemures, do,
Furfuribus, gemini, natales, cælitibus ceu
Manes & casses, superi loculi atque *penates.*
Cuique prius foret As, *majores* atque *minores:*
Primores, fasti vel *fastus* adde *quirites*
Et *pugillares, seres, caresque, salesque,*
Atque *lares, pisces, signum,* ceu monstrua *menses,*
Atque *fori, fasces, proceres,* sic *posteri* & *antes,*
Mores inferi & *ambo dabis* sic *codique cilli.*

Nonnulla aliquando reperiuntur in singulari; ut, *Artus, Carceris, Quiritis, Salis, Annalem, Manem, Optimatem, Procerem, Cælite, Vepre, Primori.*

III. *Feminina tantùm Pluralia.*

Hæc muliebria sunt tantum pluralia, *grates,*
Suppetiæ, cunæ, charites, latebræ, phaleræque.
Antiæ & ambages, Alpes argutiæ & ædes,
Præstigiæ, Exquiliæ, bigæ cum *fratribus, idus,*
Et decimæ inficiæ, nugæ scalæque, foresque,
Copiæ & antennæ Gades, diræ, atque *calendæ.*
Feriæ & exequiæ, gingivæ, litteræ & antæ
Et decretales, inimicitiæ quoque, *& æræ,*
Næniæ & illecebræ gen, æ opes, nopæ atque *tenebræ,*
Exuviæ, induviæ, paleæ, salebræ, scatebræque,
Cum *valvis, tricæ, thermæ,* cum *naribus* atque
Blanditiis & compedibus, cum *sordibus,* adde
Clitellæ, sortes, fortunæ, divitiæque,
Gratiæ & insidiæ, sic *antes reliquiæque,*
Quisquiliæ, lactes, mappæque, minæque, plagæque,
Nuptiæ & excubiæ, cum *primis, primitiisque,*

Inferiæ,

feriæ, & scopæ, partes si factio fiat.

Quædam in singulari reperiuntur; ut, *Latebra, Argilla, Biga, Catenna, Litera, Gingiva, Inimicitia, Nausia, Illecebra, Palæ, Salebra, Scatebra, Blanditia, Fœnum, Gratia, Mappa, Alpem, Adem, Scalam, Spem, Ambage, Compede, Sorde, Sorte.*

IV. *Neutra tantùm Pluralia.*

Tantum pluralis numeri sunt neutra, *juga, arma, Cælestia* cum *rostris, effata, exuvia, Bactra, Castra, cibaria, tesqua, cerimonia, classica, lustra. Cum castris, flabris, cunabula, justa, pudenda, Transtra, verenda, bona, & præcordia, munia, libra. Fœdera* cum *paraphernis, nuptias, lachanisque, Et comitia cum spoliis, bellaria, serta, Talia*, sic *carbasia*, sic *vincula flexus.*

Juncta secundi hæc *sunt*, ut *feriæ* pluraque jungunt: *Cælestia frederet, cerei lumina mania* sicut, *Frugillaria* uti *sponsalia milia* junge *Cætera* atque *mapalia*, sic *magalia* flecto.

Aliqua in singulari reperiuntur; ut, *Aulæum, Spolium, Ostium, Classicum, Navale, Penetrale, Ilia, Jugo, Transtro, Labe, Mapali.*

Deficientia Casu.

Deficientia casu sunt, quæ vel sub una terminatione omnibus casibus serviunt, vel casu aliquo destituuntur (aliàs dicuntur *casu inæqualia.*)

I. *Non declinantur.*

1. Nomina in *i*; ut, *Gumi, Sinapi.*

2. Nomina numerorum à quatuor usque ad centum; ut, *Quatuor, quinque, centum.*

3. Nomina literarum; ut, *Alpha, Beta*, a. b. c. d.

4. Nomina in *u*, non declinantur in singulari numero; ut, *Cornu, Veru.*

II. *Aptota.*

Aptota appellantur indeclinabilia, quæ una sola terminatione contenta sunt in omnibus casibus; ut, *Præsto, nihili, nihil*, vel *nil, fas, dador, tot, quot*; *Fando, gedum, nequam, nugax, hiare, fas, nefas, Incessi, frit, præsto*; Et composita *modi*; ut, *Hujusmodi, cujusmodi.* Sic etiam nomina peregrina & barbara quæ scilicet nec Latina sunt nec Græca; qualia sunt; *Job, Joseph, Jerusalem.*

III. *Monoptota.*

Monoptota appellantur, quæ uno tantum casu declinantur; ut, *Obvice, sponte, die, noctu, natu, impete, jussu Astu* cum *promptu, permissu, flumine* junge.

Est ablativus cunctis his solus in usu.
Inficias, in accusativo tantum plurali reperitur.

IV. *Diptota.*

Diptota appellantur, quæ duobus tantum casibus declinantur; ut,

Gen. Impetis.	*Abl.* Impete.
Gen. Spontis.	*Abl.* Sponte.
Gen. Verberis.	*Abl.* Verbere.
Gen. Jugeris.	*Abl.* Jugere.
Gen. Repetundarum.	*Abl.* Repetundis.
Nom. Plus.	*Gen.* Pluris.
Nom. Suppetiæ.	*Acc.* Suppetias.
Nom. Inferiæ.	*Acc.* Inferias.
Voc. Macte.	Macti.
Nom. Exspes.	*Voc.* ô Exspes.
Nom. Tabum.	*Abl.* Tabo.

Hæc tria *Verberis*, *Plus*, *Jugere*, in plurali numero declinantur integre.

V. *Triptota*

Triptota appellantur, quæ tribus tantum casibus declinantur; ut,

No. Fors. *Voc.* ô Fors. *Ab.* Forte.
No. Lues. *Acc.* Luem. *Voc.* ô Lues.
No. Tantundem. *Gen.* Tantidem. *Acc.* Tantundem.
No. hæ Grates. *Acc.* has Grates. *Voc.* ô Grates.
No. hæ Hyemes. *Acc.* has Hyemes. *Voc.* ô Hyemes.
No. Dica. *Acc.* Dicam. *Acc.* Dicas, &c.

VI. *Tetraptota.*

Tetraptota appellantur, quæ quatuor tantum casibus declinantur; ut,

Gen. Precis. *Dat.* Preci. *Acc.* Precem. *Abl.* Prece.
Gen. Vicis. *Dat.* Vici. *Acc.* Vicem. *Abl.* Vice.
Gen. Opis. *Dat.* Opi. *Acc* Opem. *Abl.* Ope.
Gen. Jovis. *Dat.* Jovi. *Acc.* Jovem. *Abl.* Jove.

Vicis, *Opis*, & *Precis*, in plurali numero declinantur integre.

VII. *Vocativo Carentia.*

Vocativo carent septem ista adjectivorum genera.

1. Interrogativa; ut, *Quis*, *qualis*, *quotus*.
2. Relativa; ut, *Qui*, *quæ*, *quod*, *talis*.
3. Distributiva; ut, *Quisq́*, *unusquisq́*, *quilibet*.
4. Partitiva pleraque; ut, *Quidam*, *nullus*, *alius*, &c. Non autem, *quicunq́*, & *aliquis*.
5. Negativa; ut, *nullus*, *nemo*, *neuter*.
6. Pronomina omnia; ut, *Ego*, *ille*, *iste*; præter *tu*, *meus*, *noster* & *nostras*.

7. Ea

7. Ea omnia quorum Genitivus in *ius* desinit; ut, *Alter*, *alteruter* &c. *Solus*, tamen *totus*, & *unus* hinc excipienda.

Adjectiva quædam defectiva; id est, Nominativo, Accusativo & Vocativo, *neutrius generis, in plurali numero carentia.*

PLurali Primo, Quarto, Quintoque carento.
Neutrius generis, *Perpes*, *Præpesque Cicurque*:
Ales, *Hebesque Teres*, cum *Pauper*, *Degener*, *Uber*,
Pubis & *Impubis*, *Locuples*, & *Cuspide* nata,
Dives, *Inops*, *Memor*, atque *Reses*, cum *Deside Surplex*:
Junge *Bipes*, *Præsesque*, *Tripes*, *Veges* atque *Superstes*.

Pauper, *Degener*, *Uber*, *Pubis* & *Impubis* videntur *Nominativo Accusativo* & *Vocativo* neutri generis utriusque numeri carere.

Victrix & *Ultrix* in singulari tantum feminini generis, in plurali sunt feminini & neutri; ut, hæ *Victrices* & hæc *Victricia*.

Plus in singulari *Substantivum* est tantum neutrius generis, in plurali adjectivi naturam induit, & est omnis generis; ut, hi & hæ *Plures* & hæc *Plura*.

SUBSTANTIVA NOMINA.

Partim terminatione, *partim* genere, *partim* declinatione, *abundantia*.

A.

ACinus i, acinum i.
Acus us, femininum; acus aceris neutrum, *pro tritici purgamento*.
Adagium ii, & adogio onis.
Admonitus us; admonitum i; & admonitio onis.
Affectus us, affectio onis.
Alabaster & Alabastrum i.
Alluvio onis, alluvies ei.
Alver seu alveare is, alvearium ii.
Amaracus & amaracum i.
Angiportus i & us, angiportum i.
Antidotum i, antidotus i, *fem.*
Apes & apis is.
Aplustre is, aplustrum i.
Appetitus us, appetitio onis, appetentia æ.
Araneus i, aranea æ.
Arteria æ, arteria orum.
Avaritia æ, avarities, ei.

B.

Bacchar aris, baccharis is.
Baculus & baculum i.
Balteus & balteum i.
Baptismus i, baptisma atis.
Beatitudo inis, beatitas atis.
Blitum & blitus i.
Buccina æ, buccinum i.
Buxus i, buxum i.

C.

Cære indeclin. Ceres cereris.
Calamister, tri, calamistrum tri.
Calcaneus i, calcaneum i.
Callum i, callus i.
Canister tri, canistrum tri.

Canabis is, cannabum i.
Carrus i, carrum i.
Cassis idis, cassida æ.
Cataracta æ, cataractes æ.
Cepe *indeclinabile*, cepa æ.
Cerasus i, & cerasum i.
Chirographus i, & chirographū i.
Cingulus i, & cingulum i.
Clypeus i, & clypeum i.
Cochlear is, cochlearium ii, cochleare is.
Colluvio ônis, colluvies ei.
Colocasia æ, colocasium ii.
Colostra æ, colostrum i.
Cometes & cometa æ.
Commentarius ii, commentarium ii.
Compages is, compago inis.
Concinnitas atis, concinnitudo inis.
Conclave is, conclavis is, *fem.* conclavium ii.
Confinium ii, confine is.
Consortium ii, consortio ônis.
Contagio ônis, contagium ii, contages is.
Cornu u, cornus i.
Cossus i, cossis is.
Costus i, costum i.
Crater eris, cratera æ.
Crepundia orum, crepundia æ.
Crocus i, & crocum i.
Crystallus i, *fem.* crystallum i.
Cubitus i, & cubitum i.
Culeus i, & culeum i.
Cupido inis, cupiditas âtis.
Cyrene es, cyrenæ arum.

D.

Delphin vel delphis inis, delphinus i.
Denarius i, & denarium i.
Descensus ûs, descensio ônis.
Despectus ûs, despectio ônis.
Dictamnus, seu dictamus i, dictamum i.
Digressus us, digressio onis.
Diluvium ii, diluvies ei.
Dissensio ônis, dissensus us.
Dominatus us, dominatio onis.
Dulcor oris, dulcedo inis.
Duritia æ, durities ei, duritas âtis.

E.

Essedum i, esseda æ.
Eventus us, eventum i.
Excensus us, excensio onis.

F.

Fasti orum, fastus uum.
Felis is, & feles is.
Fimus i, & fimum i.
Fulgetrum i, fulgetra æ.

G.

Galerus i, & galerum i.
Ganea æ, ganeum i.
Gausape *indecl.* gausapa æ, gausapum i, gausapes is.
Gibber eris, gibbus i, gibba æ.
Gobio onis, gobius ii.
Gryps phis, gryphus i.

H.

Hebdomada æ, hebdomas dis.
Hebenus i, & hebenum i.
Helleborum i, & helleborus i.
Hyssopus i, & hyssopum i.

I.

Impulsus us, impulsio ônis.
Incestus us, incestum i.
Intybus, seu intubus i, intubum i.
Involucrum i, involucre is.
Israëlita æ, Israëlites æ.
Jussum i, jussus us.
Juventus utis, juventa æ.

L.

Lauru- i, laurus us.
Ludius ii, ludio onis.
Lusus us, lusio onis.
Lupinus i, & lupinum i.

M. Maceria

M.

Maceria æ, maceries ei.
Margarita æ, Margaritum i.
Materia æ, materies ei.
Mendum i, menda æ.
Modius ii, modium ii.
Mollities ei, mollitia æ, mollitudo, inis.
Monitum i, monitus us, monitio onis.
Mulctra æ, mulctrale is.
Multipes, edis, multipeda æ.
Munditia æ, mundities ei.

N.

Nardus i, & narduni i.
Natalis is, & natale is.
Necessitas atis, necessitudo inis.
Nænia æ, nænia orum.
Nequitia æ, nequities ei.
Notitia æ, & notities ei.
Novale is, novalis is, *fem.*

O.

Occiput itis, occipitium ii.
Oestrus i, & Oestrum i.
Ostreum i, & Ostrea æ.

P.

Panthera æ, panthes eris.
Panaces is, panax cis, panace es.
Papyrus i, *fem.* Papyrum i.
Pavo onis, pavus i.
Paupertas atis, pauperies ei.
Pecus udis, pecu oris.
Penus i, penus oris, penus us, penum i.
Pergamus i, pergamum i, pergama orum.
Pileus i, & pileum i.
Pistrinum i, pistrina æ.
Planeta æ, & planetes æ.
Plebs bis, & plebes is.
Pluteus tei, & pluteum tei.
Porrum i, & porrus i.
Postica æ, posticum i.
Potus us, potio onis.
Prænesto *neut. indecl.* prænestis is, *fem.*
Præsepe is, præsepes is, præsepium ii, præsepia æ.
Prætextus us, prætextum i.
Proluvies ei, & proluvium ii.
Pugillares ium, & pugillaria ium.
Punctum i, & punctus i.

Q.

Quasillum i, & quasillus i.

R.

Rapum i, rapa æ.
Requies ei, & requies etis.
Rete is, & retis is.

S.

Sabulum i, sabulo onis.
Sagum i, saga æ.
Saguntus i, saguntum i.
Sanctitas atis, sanctitudo inis, sanctimonia æ.
Sardonyx chis, sardonychus i.
Satureia æ, satureium ii.
Scorpio onis, Scorpius ii.
Segnities ei, segnitia æ.
Sepes is, & seps sepis.
Sinus i, sinum i, *pravase*;
Soracte is, & soractis is, soractes is.
Sparta æ, sparte es, et spartiates æ.
Specillum i, et specillus i.
Specus us, specus oris, specu u.
Stirps is, et stirpes is.
Stragula æ, stragulum i.
Subgrunda æ, subgrundium ii.
Suggestum i, et suggestus i.
Supparum i, et supparus i.
Symbolum i, symbola æ.
Syngrapha æ, syngraphus i.

T.

Tapes tis, tapetum i, tapetium ii.

Textrina æ, textrinum i.
Titan is, titanus i.
Tonitru u, tonitrus us, tonitruum i.
Trabs is, & trabes is.
Trapetum i, trapetus i, trapes etis.
Tribula æ, tribulum i.

V.

Vallum i, & vallus i.
Vesper is, vespera æ, *pro tempore.*
Vesper is, vesperus i, *pro stella.*
Vinaceum i, & vinaceus i, vinacea, æ.
Viscum i, & viscus i.
Vomer eris, & vomis eris.

Adjectiva partim genere, *partim* terminatione *abundantia.*

Hic acer, hæc acris, hoc acre, vel, Hic & hæc acris & hoc acre.
Hic alacer, hæc alacris, hoc alacre, vel, Hic & hæc alacris & hoc alacre.
Hic Celer, hæc celeris, hoc celere, vel, Hic & hæc celeris & hoc celere.
Hic Cæleber, hæc celebris, hoc celebre, vel, Hic & hæc celebris & hoc celebre.
Hic Campester, hæc campestris, hoc campestre, vel, Hic & hæc campestris & hoc campestre.
Hic equester, hæc equestris, hoc equestre, vel, Hic & hæc equestris & hoc equestre.
Hic Pedester, hæc pedestris, hoc pedestre, vel, Hic & hæc pedestris & hoc pedestre.
Hic Saluber, hæc salubris, hoc salubre, vel, Hic & hæc salubris & hoc salubre.
Hic sylvester, hæc sylvestris, hoc sylvestre, vel, Hic & hæc sylvestris & hoc sylvestre.
Hic Volucer, hæc volucris, hoc volucre, vel, Hic & hæc volucris & hoc volucre.

Quædam item alia jam duabus jam tribus efferuntur terminationibus; ut,

Bijugus a, um; & bijugis, e.
Effrenus a, um; & Effrenis, e.
Exanimus a, um; & Exanimis, e.
Hilarus a, um; & Hilaris, e.
Imbecillus a, um; & Imbecillis, e.
Infrenus a, um; & Infrenis e.
Magnanimus a, um; & Magnanimis, e.
Enervus a, um; & Enervis, e.
Sic, *Acclivus*, *Semisomnus*, *Inermus*, in quibus tamen feminina in *a* rarius occurrunt.

DE PRONOMINE.

PRonomen est vocula sine Nomine rem denotans.

Pronomina sunt novemdecim: *Ego, tu, sui, ille, ipse, iste, hic, is, quis, qui, meus, tuus, suus, noster, vester, nostras, vestras, cujus & cujas.* Ex his *Ego, tu, sui & quis*, sunt *Substantiva*, cætera *Adjectiva.*

Pronomen

Pronomen est septuplex.

Demonstrativum, quod rem demonstrat; ut, *Ego, tu, hic, iste, ille, ipse, is.*

Relativum, quod rem antecedentem in memoriam reducit; ut, *hic, ille, iste, ipse, qui, as.*

Interrogativum (quod alii nomen putant) est, qua de re aliqua quærimus; ut, *Quis, cujas & cujus, cuja, cujum.*

Possessivum, quod possessionem significat; ut, *Meus, tuus, suus, noster, vester.*

Gentile sive Patrium, quod non solum gentem vel patriam sed etiam partes sectamque assignificat; ut, *Nostras, vestras, cujas.*

Reciprocum, quod ad eandem tertiam personam redit, unde profectum est; ut, *Sui & suus.*

Pronomini accidunt septem; *Species, Genus, Numerus, Casus, Persona, Figura, Declinatio.*

De SPECIE.

Species Pronominum sunt duæ { Primitiva & Derivativa.

Ad Primitivam spectant ista; *Ego, tu, sui, hic, iste, ille, ipse, is, quis & qui.*

Derivativa sunt; *Meus, tuus, suus, noster, vester, nostras & vestras.*

De GENERE.

Pronomina unius terminationis sunt generis omnis; ut, *Ego, tu, sui, nostras, vestras, cujas.*

Pronominum trium terminationum, prima est generis masculini, secunda feminini, tertia neutri; ut, *Ille, illa, illud; Ipse, ipsa, ipsum;* & cætera omnia.

De NUMERO.

Numeri sunt duo: Singularis; ut, *Ego.* Pluralis; ut, *Nos.*

De CASU.

Casus sunt sex ut in Nomine; nisi quòd Vocativo careant omnia Pronomina, præter hæc quatuor. *Tu, meus, noster & nostras.*

De PERSONA.

Personæ Pronominum sunt tres { Prima, Secunda, Tertia } ut, { *Ego, Tu, Ille, Ipse,* & reliqua Pronomina.

Ipse, a, um, tamen; item, *Qui, quæ, quod;* cujus vis persona esse videntur; ut, *Ego ipse qui scribo. Tu ipse qui scribis. Ille ipse qui scribit.*

De FIGURA.

Figuræ sunt duæ; Simplex, ut, *Ego*. Composita, ut, *Egomet*.

Sex modis componuntur pronomina.

1. Inter se; ut, *Egoipse, Tuipse, Istic*.

2. Cum Nominibus; ut, *Cujusmodi, Hujusmodi, Istiusmodi*.

3. Cum Præpositionibus; ut, *Mecum, Tecum, Secum, Nobiscum, Vobiscum*.

4. Cum Adverbiis; ut, *Eccum Eccam, Ellum Ellam*.

5. Cum Conjunctione; ut, *Hiccine, haccine, hoccine*.

6. Cum Syllabicis denique adjectionibus; *Met, te, ce, pte*; ut, *Egomet, Tute, Hisce, suapte, &c.*

De DECLINATIONE.

Declinationes Pronominum sunt quatuor.

Prima cujus Genitivo exit in *æ*; ut, *Mea æ, Tua æ, Sua æ*.

Secunda, cujus Genitivus exit in *i*; ut, *Meus i, Tuus i, Suus i*.

Tertia, cujus Genitivus exit in *ûs*; ut, *Nostras ûs, Vestras ûs*.

Quarta est anomala, quæ ex parte primam & secundam Nominum Adjectivorum declinationem imitatur; ut, *Ego, Tu, Sui, Hic, Iste, Ille, Ipse, Quis & Is*.

DE VERBO.

VErbum est vox variabilis per tempora & modos.

Verbum est duplex.

Personale, quod omnes personas utriusque numeri habet; ut, *Amo, amas, amat. Amamus, amatis, amant*.

Impersonale, quod primâ et secundâ personâ utriusque numeri et tertia multitudinis ferè caret.

Impersonale est duplex. Activæ Vocis in *t*; ut, *Pudet, Pœnitet*.

Passivæ Vocis in *tur*; ut, *Pugnatur, Curritur*.

Verbo accidunt octo, *Genus, Species, Modus, Tempus, Numerus, Persona, Figura, & Conjugatio*.

De GENERE.

Genera Verborum sunt quinque { Activum, Passivum } Deponens: { Neutrum } Commune.

Activum est, quod in *o* desinit et potest assumere literam *r*; ut, *Amo, Amor*.

Passivum est, quod in *or* desinit et potest deponere literam *r*; ut, *Amor, amo*.

Neutrum est, quod in *o* vel in *m* desinit; nec potest assumere literam *r*, ut, *Sedeo, Sum*; neque enim dicitur *Sedeor*.

Neutrorum

Neutrorum duo sunt genera.

1. Neutro passiva, quæ in *o* desinunt, et præteritum more passivorum habent; ut, *Soleo, solitus sum. Gradeo, gavisus sum, &c.*

2. Neutralia passiva, quæ in *o* desinunt, et passivorum significationem habent; ut, *Vapulo à te*, i. e. *Verberor à te. Veneo à te*, i. e. *Vendor à te*. Sic, *Fio, Liceo.*

Deponens est, quod in *or* tantum desinit, activique vel neutri significationem habet; ut, *Loquor, Morior.*

Commune est, quod in *or* tantum desinit, activique simul & passivi significationem habet; ut, *Criminor, Frustror, Dignor, Tueor, Osculor*; Nec alia tutò usurpanda.

De SPECIE.

Species Verborum sunt duæ.

Primitiva, quæ à nullo oritur; ut, *Caleo, Frigeo.*

Derivativa, quæ ab alia oritur; ut, *Calesco à Caleo, Frigesco à Frigeo.*

Derivativorum quatuor sunt genera.

Inchoativa, in *sco*, quæ inchoationem significant; ut, *Calesco*, i. e. calidus fio. *Frigesco*, i. e. frigidus fio.

Frequentativa in *to, so, xo*, aut *tor*; quæ rei frequentationem iterationemque significat; ut, *Agito, Pulso, Nexo, Sciscitor.*

Meditativa in *urio*, quæ assiduam alicujus rei meditationem significant; ut, *Esurio, Cænaturio.*

Diminutiva in *lo* quæ minùs, quàm id à quo verbum ortum est, significant; ut, *Sorbillo*, i. e. parùm sorbeo.

De MODO.

Modi Verborum sunt quinque.

Indicativus, qui simpliciter aliquid fieri, aut non fieri definit; ut, *Probitas laudatur & alget.*

Imperativus, quo inter imperandum utimur; ut, *Fac*, vel *facito tu.*

Optativus, quo optamus fieri rem aliquam; ut, *Utinam bonis literis suis detur honos.*

Conjunctivus, sive *Subjunctivus*; qui nisi alteri subjiciatur orationi, per se sententiam non absolvit; ut, *Si fueris felix, multos numerabis amicos.*

Infinitivus, qui agere quidem aut pati significat, at citra certam numeri & personæ differentiam; ut, *Malim probus esse, quàm haberi.*

TEMPUS.

Tempora Verborum sunt quinque.

Præsens, quo aliquid nunc *fieri* significatur; ut, *Facio.*

Præteritum imperfectum, quo aliquid *in fieri fuisse* notamus; ut, *Faciebam.*

Præteritum perfectum, quo aliquid *jam esse factum* ostendimus; ut, *Feci.*

Plusquam perfectum, quo aliquid jam factum fuisse, quam alias fieret, exprimimus; ut, *Fecerat*.

Futurum, quo duplicem rem significamus; ut, *Faciam*.

De NUMERO.

Numeri sunt duo; Singularis, ut, *Amo*. Pluralis, ut, *Amamus*.

De PERSONA.

Tres sunt Personæ: Prima; ut, *Amo*. Secunda; ut, *Amas*. Tertia; ut, *Amat*.

De FIGURA.

Figuræ sunt duæ; Simplex, ut, *Amo*. Composita, ut, *Adamo*.

De CONJUGATIONE.

Conjugationes Verborum sunt quatuor.

Prima, cujus Infinitivus in penultima syllaba, a habet longum; ut, *Amare*.

Secunda, cujus Infinitivus in penultima syllaba, e habet longum; ut, *Docere*.

Tertia, cujus Infinitivus in penultima syllaba, & secunda persona præsentis Indicativi in voce passiva, e habet breve; ut, *Legere, legeris*.

Quarta, cujus Infinitivus in penultima syllaba, i habet longum; ut, *Audire*.

Formatio temporum.

Quinque tempora formantur à præterito perfecto Indicativi *Amavi*, mutando *i* in *e*.

1. Plusquam perfectum Indicativi; ut, *Amaveram*.
2. Perfectum Optativi & Subjunctivi; ut, *Amaverim*.
3. Plusquam perfectum Optativi & Subjunctivi; ut, *Amavissem*.
4. Futurum Optativi & Subjunctivi; ut, *Amavero*.
5. Perfectum & plusquamperfectum Infinitivi; ut, *Amavisse*.

Reliqua tempora formantur à præsenti Indicativi, mutando *o* in *m* vel *rim*. Memoriæ ergo observatur hic versiculus.

Am, Sem, Rim, Ro, S; aut formabit cætera præsens.

Formatio Verborum frequentativorum.

Verba frequentativa in *ito* fiunt à supino in *atum*; ut, *Clamito à clamatum*, *Vecito à vectum*. Alia frequentativa formantur à supino in *us*; ut, *Pulso à pulsus*, *Nexo à nexum*.

Quædam frequentativa formantur irregulariter, *Nato à nasci*, *Quæsito à quæro*, *Fundito à fundo*, *Scisscitor à scio*, *Cogito ab aliquo Sector à sequor*, *Pavito à paveo*, *Cogito à cogo*, *Pascito à pasco*, *Fluito à fluo*, *Noscito à nosco*, *Visito à viso* &c.

Obser. Omnia frequentativa in *o* & *or*, sunt primæ Conjugationis.

Verba inchoativa formantur à secunda persona præsentis Indicativi, addendo *co* & sunt omnia tertiæ conjugationis; ut, *Labescere, à labo labas*; *Ferviscere fervescere, à fervere fervis*; *Histiscere, ab hio hias*, irregulare, pro *hiasco*.

Quædam

Quædam autem etiam à nominibus formantur, ut, *Agrasco* ab *ager*, *dulcesco* à *dulcis*; *repuerasco* à *puer*, &c. Hujusmodi quæ sunt, præteritis carent. Ar, quæ à verbis veniunt, habent præterita primitivorum: ut, *incalesco*, *incalui*, *Obdormisco*, *obdormivi*.

Verba meditativa formantur à supino in *u* addendo *rio*; & sunt omnia quartæ conjugationis; ut, *Cœnaturio*, à supino *cœnatu*, *Dormiturio*, a supino *Dormitu*, &c.

Regulæ quædam generales observandæ.

(1.) Verbum compositum conjugatur ut simplex; ut, *Amo*, *amavi*, *amatum*, *amare*. *Adamo*, *adamavi*, *adamatum*, *adamare*, &c.

(2.) Quando verbum simplex geminat præteritum, compositum non geminat; ut, *Mordeo*, *momordi*, *Remordeo*, *remordi*.

(3.) Verba quæ habent *a* in præsenti, illud retinent in supino; quamvis mutetur in præterito; ut, *Ago*, *egi*, *actum agere*. *Facio feci*, *factum*, *facere*.

(4.) Verba quæ carent præterito carent etiam supino; ut, *Labo*, *labare*, *Furo*, *furere*.

(5.) Verba Inchoativa & meditativa, præterito ferè carent & supino; ut, *Ingravesco*, *ingravescere*, *Glisco*, *gliscere*; quædam tamen sumunt præterita & supina primitivorum.

Quæ verò excipiuntur ab his regulis, in appositione exemplorum declarabuntur.

PRIMA CONJUGATIO.

Quandoquidem in dignoscendis Verborum præteritis & supinis, non nihil inest difficultatis; ideoque consultiùs fore arbitramur, si exempla etsi non omnia, saltem usitatissima, unà cum exceptionibus ordine Alphabetico Tyronibus proponantur ab iisdemque diligenter relegantur: quàm multorum præceptorum observatione obruantur, quæ tamen non nisi ex exemplis intelliguntur.

Exempla omnia usitatissima primæ Conjugationis unà cum exceptionibus.

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infin.*	*Pres.*	*Præt.*	*Sup.*	*Infin.*
Amo	amavi	amatum	amāre,	Accepto	avi	atum	āre.
Abbrevio	avi	atum	āre	Accommodo	avi	atum	āre.
Abdico	avi	atum	āre	Accuso	avi	atum	āre.
Ablego	avi	atum	āre	Adjudico	avi	atum	āre.
Abnodo	avi	atum	āre.	Adopto	avi	atum	āre.
Abrenuntio	avi	atum	āre	Adoro	avi	atum	āre
Abrogo	avi	atum	āre	Adultero	avi	atum	āre.
Abundo	avi	atum	āre	Adumbro	avi	atum	āre
Ablacto	avi	atum	āre	Ædifico	avi	atum	āre.
Accelero	avi	atum	āre				

Ægroto

Præs.	Prær. Sup. Infin.
Ægroto	
Æquiparo	
Æquo	
Æstimo	
Æstuo	
Affecto	
Affirmo	
Agito	
Alieno	
Allego	
Amando	
Ambulo	
Amputo	
Anhelo	
Animo	
Annihilo	
Anticipo	avi, atum, are.
Appello	
Appropinquo	
Arcto	
Apto	
Arieto	
Arcuo	
Aro	
Aspiro	
Asseveró	
Affligo	
Asso	
Attento	
Auscultó	
Autumo	
Averruncó	
Autumo	
Bajulo B.	
Baptizo	
Basio	avi, atum, are.
Balo	
Bello	
Beo	
Blatero	
Boo	
Caco C.	
Cælo	

Præs.	Prær. Sup. Infin.
Cælpito	
Calceo	
Calcitro	
Calco	
Caligo	
Cantillo	
Canto	
Capto	
Carmino	
Castigo	
Castro	
Catillo	
Cavo	
Celebro	
Celo	
Cernuo	
Certo	
Ceſſo	
Cibo	
Cito	
Clamo	
Claudico	
Coacervo	avi, atum, are.
Coaglo	
Coaxo	
Cogito	
Cohoneſto	
Collimo	
Colloco	
Collutulo	
Coloro	
Colo	
Combino	
Commendo	
Commodo	
Communico	
Compagino	
Comparo	
Compenſo	
Complano	
Comporo	
Computo	
Concilio	

Præs.	Præt.	Sup.	Infin.	Præs.	Præt.	Sup.	Infin.
Concinno				Degenero			
Concito				Dehonesto			
Condemno				Delecto			
Condenso				Delibero			
Condono				Delibo			
Confisco				Delineo			
Conglobo				Delito			
Conglutino				Demento			
Congrego				Demonstro			
Conjuro				Deploro			
Consancio				Depravo			
Consecro				Deputo			
Conservo				Derivo			
Considero				Derogo			
Conspiro	avi,	atum,	are.	Designo			
Consulto				Despero			
Consummo				Desquamo			
Contamino				Destino			
Contrecto				Determino			
Conturbo				Detrecto	avi,	atum,	are.
Copulo				Detrunco			
Corroboro				Dico			
Corusco				Dilato			
Cremo				Discepto			
Crepito				Discrucio			
Crocito				Disgrego			
Crucio				Dispenso			
Cumulo				Disputo			
Curo				Dissipo			
D.				Distillo			
Damno				Dito			
Debello				Divino			
Debilito				Divulgo			
Decurto				Dolo			
Decimo				Dono			
Declamo				Doto			
Declaro				Duplico			
Declino				Duro			
Decollo				**E.**			
Dedecoro				Educo			
Dedico				Effigio			
Defæco				Ejulo			
Deflagro				Elaboro			
Defloro				Elucubro			
							Emaculo

Præs.	Præt.	Sup.	Infin.
Emaculo			
Emendo			
Enervo			
Enucleo			
Equito			
Eradico			
Erogo			
Erro			
Efito			
Evacuo			
Evagino			
Eviscero			
Evaporo			
Evoco			
Exæquo			
Exaggero			
Exalto			
Examino			
Exantlo			
Exaro			
Exarmo			
Exarcio			
Exaspero			
Exauctoro			
Excarnifico			
Excito			
Exclamo			
Excommunico			
Exereo			
Excubo			
Exdorsuo			
Exentero			
Exero			
Exhalo			
Exhæredo			
Exhilaro			
Existimo			
Exoculo			
Exorbito			
Exoro			
Exosso			
Expecto			
Expio			
Exspiro			
Explano			
Explico (pro *declarare*)			
Exploro			
Expostulo			
Exprobro			
Expugno			
Exstirpo			
Extermino			
Extrico			
Exubero			
Exulcero			
Exulo			
Exulto			
F.			
Fabrico			
Fascino			
Fastigio			
Fatigo			
Febricito			
Felicito			
Ferrumino			
Firmo			
Fistulo			
Flagello			
Flagito			
Flagro			
Flo			
Fluctuo			
Foro			
Formido			
Fortuno			
Fragro			
Frequento			
Frutico			
Fugo			
Fundo			
Fustigo			
G.			
Gargarizo			
Genero			
Germino			

avi, atum, are.

avi, atum, are.

Gesto

Præs.	Prær. Sup. Infin.	Præs.	Prær. Sup. Infin.
Gesto		Inebrio	
Glabro		Ineſco	
Glocito		Infatuo	
Glomero		Infeſto	
Gravo		Informo	
Guberno		Ingemino	
Guſto		Ingurgito	
Habito		Inquino	
Hæſito		Inſimulo	
Halo		Inſinuo	
Hebeto		Inſpiro	
Hio		Inſtauro	
Honoro	avi, atum, are.	Inſtigo	avi, atum, are.
Humecto		Inſtillo	
Humilio		Inſulto	
Humo		Interpello	
Hyberno		Interrogo	
Hyemo		Intrico	
I.		Intro	
Jacto		Inveſtigo	
Ignoro		Invito	
Illaqueo		Inundo	
Illumino		Invoco	
Illuſtro		Irrito	
Immolo		Irrogo	
Impetro		Irroro	
Implore		Itero	
Improbo		Judico	
Impugno		Jugulo	
Imputo		Jurgo	
Inauguro		Juro	
Incanto		L.	
Inceſto		Labo caret præterito & ſupino.	
Inchoo		Laboro	
Inclino		Lacero	
Increpo, (pro objurgare)		Lacto	
Inculco		Lancino	
Indago		Lenio	
Indico		Latro	
Indigito		Laxo	
Induro		Lævigo	
		Levo	
		Libero	

Præs.	Præt. Sup. Infin.	Præs.	Præt. Sup. Infin.
Libo		Nuncio	
Libro		Nuncupo	
Ligo		Nuto	
Limito		Nutrico	
Limo		O.	
Litigo		Obequito	
Lito		Obfuſco	
Lituro		Objurgo	
Loco		Oblecto	
Locupleto		Obligo	
Ludifico		Oblitero	
Luſtro		Obmurmuro	
Luxo		Obnubilo	
M.		Obſcuro	
Macero		Obſecro	
Macto		Obſervo	
Mancipo		Obſigno	
Mando		Obſono	avi, atum, are.
Manduco		Obtempero	
Manifeſto		Obtrecto	
Mano		Obturo	
Marito		Obvio	
Maturo		Occo	
Meo	avi, atum, are.	Oppugnoro	
Migro		Oppilo	
Milito		Oppugno	
Miniſtro		Opto	
Mitigo		Orno	
Monſtro		Oro	
Mulcto		Oſcito	
Multiplico		Oſtento	
Murmuro		Ovo	
Muſſito		P.	
Muto		Paco	
Mutuo		Parento	
N.		Paro	
Nato		Patro	
Navigo		Patriſſo	
Navo		Pejero	
Nego		Penetro	avi, atum, are.
Nidifico		Peragro	
No		Pererro	
Nobilito		Pernocto	
Noto		Peroro	Perpetro

Præs.	Præt.	Sup.	Infin.
Perpetro			
Perrepto			
Pitiflo			
Placo			
Ploro			
Pondero			
Porto			
Poſtputo			
Poſtulo			
Præcipito			
Prædico			
Prælibo			
Præoccupo			
Præpondero			
Præſento			
Privo			
Probo			
Procraſtino	avi,	atum,	are.
Procuro			
Profano			
Profligo			
Promulgo			
Pronuncio			
Propago			
Propero			
Propino			
Propugno			
Proſpero			
Protubero			
Provoco			
Publico			
Pugno			
Pullulo			
Pulſo			
Purgo			
Puto			

Q.

Quadro			

R.

Reboo			
Reciproco			
Recito			
Recreo			
Recupero			
Recuſo			
Redintegro			
Redundo			
Refocillo			
Refrigero			
Refuto			
Regno			
Relaxo			
Relego			
Remigo			
Reparo			
Replico			
Reprobo	avi,	atum,	are.
Repudio			
Repugno			
Reputo			
Reſero			
Reſigno			
Reſtauro			
Retardo			
Revelo			
Rigo			
Rogo			
Ructo			
Rumino			
Runco			
Rutilo			

S.

Sacrifico			
Sagino			
Salto			
Salvo			
Saluto			
Satio			
Saturo			
Scandalizo			
Scelero			
Scintillo			
Sedo			
Segrego			

Præs.	Prat. Sup. Infin.
Sero	
Serro	
Servo	
Sibillo	
Significo	
Signo	
Simulo	
Solido	
Somnio	
Sospito	
Specto	
Spero	
Spiro	
Spolio	
Sterœoro	
Sternuto	
Stimulo	
Stipo	
Strangulo	avi, atum, are.
Suborno	
Subrogo	
Succenturio	
Suceollo	
Sudo	
Suffarcino	
Suffoco	
Sugillo	
Supero	
Suppedito	
Supplanto	
Supplico	
Supputo	
Suscito	
Suspito	
Sustento	
Susurro	

T.

Præs.	Prat. Sup. Infin.
Taxo	
Temero	
Tempero	
Tento	
Terebro	
Territo	
Titillo	
Tituho	
Tolero	
Tracto	
Trano	
Trituro	
Trucido	
Tunico	
Turbo	

V.

Præs.	Prat. Sup. Infin.
Vacillo	
Vaco	
Vapulo	
Vario	
Vasto	
Vegeto	
Vellico	
Velo	
Vendico	
Vendito	
Ventilo	
Verbero	
Verso	
Vexo	
Vibro	avi, atum, are.
Victito	
Viduo	
Vigilo	
Violo	
Visito	
Vitiligo	
Vito	
Vitio	
Vitupero	
Ululo	
Voco	
Volo	
Voluto	
Voto	
Ustulo	
Usurpo	
Vulnero	

Exceptiones primæ Conjugationis, quæ variè faciunt *Præteritum & Supinum.*

Præs.	*Præt.*	*Sup.*	*Infin.*
	A		
Abſto	iti, itum	vel atum,	āre.
*A*cubo	ui	itum	āre.
*Ad*juvo	i	tum	āre.
*Ad*ſto	iti	itum, vel atum	āre.
*Affr*ico	ui	ctum	āre.
*Appl*ico	cui	citum	āre.
*Aſſ*ono	ui	itum	āre.
	C.		
Circundo	dedi	datum	are.
Circumtono	tonui	tonitum	āre.
Complico	cui	ctum	are.
Concubo	bui	itum	are.
Concrepo	pui	pitum	āre.
Confrico	ui	ctum	āre.
Conſto	titi	titum, & atum	āre.
Crepo	pui	itum	are.
Cubo	bui	itum	āre.
	D.		
Decubo	bui	itum	āre.
Defrico	cui	ctum	are.
Dimico	cui, & avi	atum	āre.
Diſcrepo	pui, & avi,	itum & atum	āre.
Diſſono	nui	itum	āre.
Diſto	titi	itum, & atum	āre.
Do	dedi	datum	dare.
Domo	ui	itum	are.
	E.		
Edomo	ui	itum	are.
Eneco	cui, & avi	ctum, & atum	are.
Emico	cui	*ſupin. caret.*	āre.
Epoto	avi	itum	are.
Excubo	ui	itum	are.
Explico	cui	itum	are.
Exto	titi	itum	are.
	F. & I.		
Frico	cui	ctum	are.

Præſ.	*Præt.*	*Sup.*	*Infin.*
Implico	cui, vel avi	itum, vel atum	are.
Increpo	ui	itum	are.
Incubo	bui	itum	are.
Inſeco	cui	ctum	are.
Inſto	titi	titum, vel atum	are.
Interneco	cui	ctum	are.
Intermico	cui	*ſupin. caret.*	are.
Intono	nui	itum	are.
Juvo	juvi	jutum	juvare.
	L, M, N, O.		
Lavo	lavi, lotum, lautum,	lavatum,	are.
Mico	micui,	*ſup. caret.*	are.
Neco	necui	ctum, vel atum	āre.
Obſto	titi	itum, & atum	are.
Obſecundo	dedi	datum	dare.
	P.		
Peſſundo	dedi	datum	are.
Plico	cui	itum	are.
Præſto	titi	itum, & atum	are.
Proſto	ſtiti	itum, & atum	are.
Poto	avi	tum, & atum	āre.
	R.		
Relavo	avi	lotum	are.
Reſeco	cui	ctum	are.
Reſto	titi	itum, & atum	are.
	S.		
Satisdo	dedi	datum	are.
Seco	cui	ctum	are.
Sono	nui	itum	āre.
Sto	ſteti	ſtatum	ſtare.
Succubo	bui	itum	are.
	T. & V.		
Tono	ui	itum	āre.
Venundo	dedi	datum	āre.
Veto	tui	itum	āre.

Verba Deponentia Primæ Conjugationis Conjugantur; ut, *Amor*.

Præs.	*Præt*	*Sup*	*Infin.*
Amor	amatus	sum	amari.
abominor	abominatus	sum	ari.
adminiculor			
adulor			
æmulor			
altercor			
ampullor			
ancillor			
apricor			
aquor			
arbitror			
argutor			
aspernor			
assentor			
auctoror			
aucupor			
aversor			
auspicor			
auxilior			
B.			
Bacchor			
C.			
Cachinnor			
comitor			
concionor			
congratulor			
conor	atus	sum	ari.
conspicor			
contemplor			
conversor			
convivor			
cunctor			
D.			
Debacchor			
dedignor			
detestor			
digladior			
dignor			
diversor			
E.			

Præs.	*Præt.*	*Sup.*	*Infin.*
dominor			
Epulor			
execror			
exhortor			
F.			
Famulor			
fruticor			
frustror			
furor			
G.			
Gesticulor			
glorior			
græcor			
grassor			
gratificor			
gratulor			
H			
Hallucinor			
hariolor			
hortor			
hospitor	atus,	sum	ari
I.			
Jaculor			
imaginor			
imitor			
imprecor			
indignor			
inebrior			
inficior			
inimicor			
insector			
insidior			
juvenor			
L.			
Lamentor			
libidinor			
licitor			
lucror			
luctor			
lucror			

Machi-

Præs.	Prat. Sup. Infin.
M.	
Machinor	
manticulor	
medicor	
meditor	
mercor	
meretricor	
meridior	
minitor	
minor	
miror	
moderor	
modulor	
morigeror	
moror	
N.	
Negotior	
nepotor	
nictor	
nidulor	} atus sum, ari.
nundinor	
nugor	
O.	
Obtestor	
operor	
opitulor	
Pandiculor	**P.**
percunctor	
periclitor	
philosophor	
piscor	
poëtor	
populor	
prædor	
præstolor	
prævaricor	
precor	
R.	
Ratiocinor	
recordor	
retragor	
rimor	
rumor	
rusticor	
Scisitor	**S.**
scrutor	
scutor	
sector	
sermocinor	
solor	
spatior	
speculor	
stipulor	
stomachor	} atus sum, ari.
T.	
Tergiversor	
testor	
tristor	
turbarcinor	
tutor	
Vagor	**V.**
velificor	
velitor	
veneror	
venor	
verecundor	
versor	
vitulor	
vociferor	
urinor	

SECUNDA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima secundæ Conjugationis una cum Exceptionibus.

Præs.	*Prat.*	*Supin.*	*Infin.*
Doceo	*docui*	*doctum*	*docēre.*
Abolco	abolevi & abolui	abolitum	abolere
absorbeo	absorbui & absor-	absorbitum &	absorbere

Præs.	*Præter.*	*Supin.*	*Infin.*
abſtineo	abſtinui	abſtentum	abſtinere.
adhæreo	adhæſi	adhæſum	adhærere.
adhib-eo	ui	itum	ere.
ad-oleo	olevi	ultum	olere.
appar-eo	ui	itum	ere.
are-eo	ui	itum	ere.
ar-deo	ſi	ſum	dere.
au-geo	xi	ctum	gere.
arri-deo	ſi	ſum	dere.
aſſ.ideo	edi	eſſum	idere.
C.			
Cal-eo	ui	itum	ere.
car-eo	ui	caſſum & itum	ere.
ca-veo	vi	utum	vere.
cenſ-eo	ui	um	ere.
cieo	civi	citum	ciere.
coërc-eo	ui	itum	ere.
cohib-eo	ui	itum	ere.
compl-eo	evi	etum	ere.
conc-ineo	inui	entum	inere.
conval-eo	ui	itum	ere.
D.			
Deb-eo	ui	itum	ere.
del-eo	evi	etum	ere.
deri-deo	ſi	ſum	dere.
deſpor.-deo	di	ſum	dere.
detin-eo	ui	detentum	ere.
deton-deo	di	ſum	dere.
diſplic-eo	ui	itum	ere.
deterr-eo	ui	itum	ere.
diſpar-eo	ui	itum	ere.
del-eo	ui	itum	ere.
E.			
Exar-deo	ſi	ſum	dere.
exerc-eo	ui	itum	ere.
exhib-eo	ui	itum	ere.
extor-queo	ſi	tum	quere.
F.			
Fa-veo	vi	utum	vere.
fl eo	evi	etum	ere.
fixt-eo	ui	itum	ere.
fo-veo	vi	tum	vere.
frend-eo	ui	itum	ere.

Præſ.	*Præt.*	*Supin.*	*Infin.*
H.			
habeo	ui	itum	ere
hæreo	ſi	ſum	rere
I.			
jac-eo	ui	itum	ere
impl-eo	evi	etum	ere
inhib-eo	ui	itum	ere
inſ-ideo	edi	eſſum	idere
ju-beo	ſſi	ſſum	bere
invi-deo	di	ſum	dere
L.			
lat-eo	ui	itum	ere
lic-eo	ui	itum	ere
lu-geo	xi	ctum	gere
M.			
man-eo	ſi	ſum	ere
mer-eo	ui	itum	ere
miſ-ceo	cui	tum & xum	cere
mon-eo	ui	itum	ere
mo-veo	vi	tum	vere
mordeo	momordi	morſum	mordere
mul-ceo	ſi	ſum & tum	cere
mul-geo	ſi & xi	ſum & ctum	gere
N.			
neo	nevi	netum	nere
noc-eo	ui	itum	ere
O.			
obol-eo	evi	itum	ere
obſol-eo	evi & ui	etum	ere
obſ-ideo	edi	eſſum	idere
obt-ineo	inui	entum	inere
ol-eo	ui	itum	ere
oppl-eo	evi	etum	ere
P.			
par-eo	ui	itum	ere
pert-ineo	inui	entum	inere
perhib-eo	ui	itum	ere
Perman-eo	ſi	ſum	ere
Plac-eo	ui	itum	ere
Pullu-ceo	xi	ctum	cere
Poſſ-ideo	edi	eſſum	idere
Poſthab-eo	ui	itum	ere

Præs.	*Præt.*	*Supin.*	*Infin.*
præb-eo	ui	itum	ere.
prævi-deo	di	ſum	dere.
prohib-eo	ui	itum	ere.
promul ceo	ſi	ſum	cere.
provi-deo	di	ſum	dere.
put-eo	ui	itum	ere.
R.			
Recenſ-eo	ui	itum	ere.
remor-deo	di	ſum	dere.
repl-eo	evi	etum	ere.
reſ ideo	edi	eſſum	idere.
reſpondeo	di	ſum	dere.
ret ineo	inui	entum	inere.
retor-queo	ſi	tum	quere.
revi-deo	di	ſum	dere.
ri deo	ſi	ſum	dere.
S.			
Se-deo	di	eſſum	dere.
ſorb-eo	ui & pſi	tum & ptum	ere.
ſord-eo	ui	itum	ere.
ſpondeo	ſpopondi	ſponſum	ſpondere.
ſua-deo	ſi	ſum	dere.
ſuccenſ-eo	ui	itum	ere.
ſuperſe-deo	di	ſſum	dere.
ſuppl-eo	evi	etum	ere.
ſuſt-ineo	inui	entum	inere.
T.			
Tac-eo	ui	itum	ere.
ten-eo	ui	tum	ere.
tondeo	totondi	tonſum	tondere.
tor-queo	ſi	tum	quere.
to r-reo	rui	toſtum	rere.
V.			
Val-eo	ui	itum	ere.
vi-deo	di	ſum	dere.
Vi-eo	evi	etum	ere.
Ve veo	vi	tum	vere.

Verba ſecundæ Conjugationis *Supino* carentia.

Abhor-reo	rui	rere.
ac-eo	ui	ere.
afful-geo	ſi	gere.
a.-g:9	ſi	gere.

Præsens.	*Præter.*	*Infin.*
allu-ceo	xi	cere.
ar-eo	ui	ere.
C.		
call-eo	ui	ere.
clar-eo	ui	uere.
colli-queo	cui	quere.
conni-veo	vi & xi	ere
contic-eo	ui	ere
D.		
defer-veo	vi & bui	vere
deli-queo	cui	quere
delit eo	ui	ere
depen-deo	di	ere
detur-geo	si	gere
dilu-ceo	xi	cere
E.		
efful-geo	si	gere.
emin-eo	ui	ere.
eg-eo	ui	ere.
exar-eo	ui	ere.
F.		
fer-veo	vi & bui	vere.
flav-eo	i, *sine auctoritate*	ere.
flor-eo	ui	ere.
frigeo	xi	gere.
ful geo	si	gere.
H. & I.		
horr-eo	ui	ere.
illu-ceo	xi	cere.
immin-eo	ui	ere.
indig-eo	ui	ere.
L.		
Lact-eo	ui	ere.
langu-eo	ui	ere.
liq ueo	ui	ere.
liv-eo	i, *sine auctoritate*	ere.
lu-ceo	xi	cere.
M. N. O.		
mad-eo	ui	ere.
mar-ceo	cui	cere.
nit-eo	ui	ere.
obtic-eo	ui	ere.

Præsens.	*Præter.*	*Infin.*
P.		
Pall-eo	ui	ere.
pat-eo	ui	ere.
pay-eo	i	ere.
pendeo	pependi	pendere
prælu-eo	xi	cere.
præmin-eo	ui	ere.
promin-eo	ui	ere.
R.		
Rauc-eo	ui	ere
refri-geo	xi	gere.
reful-gero	si	gere.
renid-eo	ui	ere.
ref-ideo	edi	idere.
retic-eo	ui	ere.
rig-eo	ui	ere.
rub-eo	ui	ere.
S.		
Seat-eo	ui	ere.
sil-eo	ui	ere.
splend-eo	ui	ere.
strid-eo	ui, & i	ere.
stud-eo	ui	ere.
T. & V.		
Tim-eo	ui	ere.
torp-eo	ui	ere
tum-eo	ui	ere
tur-geo	si	gere.
Vig-eo	ui	ere
vir-eo	ui	ere.
ur-geo	si	gere

Verba neutra Præteritô & subino *carentia.*

Præsens.	*Præter.*	*Supin.* caret.	*Infinit.*
Æquipolleo	ere.	Clueo (*antiquum*)	ere.
Aveo	} ere.	Nideo	} ere.
Denseo		Polleo	
Desideo		Præpolleo	
Dissideo		Renideo	
Glabreo			

Verba Neutro Passiva.

Præs.	*Præter.*	*Supin.* caret.	*Infinit.*
Audeo	ausus sum		audere
Gaudeo	gavisus sum		gaudere.

Præs.	*Præt.*	*Supin.* caret.	*Infin.*
Mœreo	mœstus sum		mœrere.
Soleo	solitus sum		solere.

His adde duo diversæ Conjugationis.

Fido	fisus sum	fidere.
Fio	factus sum	fieri.

Verba Deponentia *secundæ Conjugationis, conjugantur; ut,*

Doceor	*doctus sum*	*doceri*
Confiteor	confessus sum	confiteri.
Diff-iteor	essus sum	iteri.
Fateor	fisus sum.	teri.
Latu-eor	tus, vel itus sum	eri.
Lic-eor	itus sum	eri.
Miser-eor	tus sum	eri.
Mer-eor	itus sum	eri.
Pollic-eor	itus sum	eri.
Prof-iteor	essus sum	iteri.
Reor	ratus sum	reri.
Tueor	tuitus, vel tutus sum	tueri.
Vereor	veritus sum	vereri.
Medeor	mederi, sine præterito & supino.	

TERTIA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima tertiæ Conjugationis, una cum Exceptionibus.

Præs.	*Præt.*	*Sup.*	*Infin.*
Lego	*legi*	*lectum*	*legere*
Ab-igo	egi	actum	igere.
Abjicio	jeci	jectum	jicere.
Ab-luo	lui	lutum	luere.
Ab-do	didi	ditum	dere.
Abscon-do	di, & didi	ditum & sum	dere.
Abs-isto	titi	citum	istere
Absol-vo	vi	utum	vere.
Acce-do	ssi	ssum	dere.
Accen-do	di	sum	dere.
Accer-so	sivi	situm	sere
Accin-go	xi	ctum	gere
Acc-ipio	epi	eptum	ipere.
Accol-o	ui	accultum	ere.
Acquis-ro	sivi	situm	rere.
Acqui-esco	evi	etum	escere
Acu-o	i	tum	ere
Ad-do	didi	ditum	dere.

Ad-igo

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Ad-igo	egi	actum	igere.
Ad-mitto	misi	missum	mittere.
Adol-esco	ui & evi	ultum	escere.
Ad-sisto	stiti	stitum	sistere.
Ad-uro	ussi	ustum	urere.
Aff-icio	eci	ectum	icere.
Affli-go	xi	ctum	gere.
Agn-osco	ovi	itum	oscere.
Ago	egi	actum	agere.
Al-licio	lexi	lectum	licere.
Alli-do	si	sum	dere.
Allu-do	si	sum	dere.
Allu-o	i	tum	ere.
Alo	alui	alitum, & altum	alere.
Ambe-do	di	sum	dere.
Am-itto	si	ssum	ttere.
Animad-ver-to	ti	sum	tere.
Antecel-lo	lui	sum	lsum.
Arcef-so	ivi & ii	itum	sere.
Ap-pello	puli	pulsum	pellere.
Appen-do	di	sum	dere.
Arg-uo	ui	utum	uere.
Ascen-do	di	sum	dere.
Asper-go	si	sum	gere.
Asp-icio	exi	ectum	icere.
Asser-o	ui	tum	ere.
Assisto	astiti	astitum	assistere.
Assue-sco	vi	tum	scere.
Atten-do	di	tum	dere.
Attra-ho	xi	ctum	here.
Aufero	abstuli	ablatum	auferre.
Avello	avelli, & avulsi	avulsum	avellere.
B.			
Benedi-co	xi	ctum	cere.
Bi-bo	bi	bitum	bere.
Bene-facio	feci	factum	facere.
C.			
Cado	cecidi	casum	cadere.
Cædo	cæsidi	cæsum	cædere.
Cano	cecini	cantum (tum	canere.
Ca-pesso	pessi & pessivi	pessum & pessi-	pessere.
Capio	cepi	captum	capere.
Carp-o	si	tum	ere.

Codo

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Cedo	cessi	cessum	cedere.
Cerno	crevi	cretum	cernere.
Cin-go	xi	ctum	gere.
Circum-ago	egi	actum	agere.
Circumscri-bo	psi	ptum	bere.
Circumci-do	di	sum	dere.
Clau-do	si	sum	dere.
Clepo	si	tum	ere.
Coal-esco	ui	itum	escere.
Cogno-sco	vi	itum	scere.
Cogo	coëgi	coactum	cogere.
Coll-igo	egi	ectum	igere.
Colo	colui	cultum	colere.
Come-do	di	sum & stum	dere.
Commin-uo	ui	utum	uere.
Commi-tto	si	ssum	ttere.
Commone-facio	feci	factum	facere.
Como	compsi	comptum	comere.
Com-pello	puli	pulsum (*nus* citum (*Prisci-*	pellere.
Compes-co	cui	itum	ere.
Compet-o	ivi		ere.
Compar-co	si (*Terentius*)	sum	cere.
Comp-ingo	egi	actum	ingere.
Compo-no	sui	situm	nere.
Compr-imo	essi	ssum	imere.
Compun-go	xi	ctum	gere.
Conce-do	ssi	ssum	dere.
Concer-po	psi	ptum	pere.
Conci-do	di	sum	dere.
Conc-ino	inui	entum	inere.
Conc-ipio	epi	eptum	ipere.
Conclu-do	si	sum	dere.
Concre-sco	vi	tum	scere.
Concu-tio	ssi	ssum	tere.
Condi-co	xi	ctum	cere.
Con-do	didi	ditum	dere.
Condoce-facio	feci	factum	facere.
Condu-co	xi	ctum	cere.
Conf-icio	feci	ectum	icere.
Confli-go	xi	ctum	gere.
Conflu-o	xi	xum	ere.
Confrin-go	fregi	fractum	fringere.
Con-fundo	fudi	fusum	fundere.

Conge-ro

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Conge-ro	ſſi	ſtum	rere.
Conjicio	ecī	ectum	icere.
Conqui-ro	ſivi	ſitum	rere.
Conſcen-do	di	ſum	dere.
Conſci-ſco	vi	tum	ſcere.
Conſ-iſto	titi	titum	iſtere.
Conſp-icio	exi	ectum	icere.
Conſtitu-o	i	tum	ere.
Conſtrin-go	xi	conſtrictum	gere.
Conſul-o	ui	tum	ere.
Conſum-o	pſi	ptum	ere.
Contem-no	pſi	ptum	nere.
Conten-do	di	ſum, & ptum	dere.
Conti-ngo	gi	contactum	ingere.
Contradi-co	xi	ctum	cere.
Contra-ho	xi	ctum	nere.
Con-tero	trivi	tritum	terere.
Contu-ndo	di	ſum	ndere.
Con-vello	velli & vulſi	vulſum	vellere.
Conver-to	ti	ſum	tere.
Convi-vo	xi	ctum	vere.
Coquo	coxi	coctum	coquere.
Cor-rigo	rexi	rectum	rigere.
Corri-pio	pui	correptum	pere.
Cor-rumpo	rupi	ruptum	rumpere.
Corru-o	i	tum	ere.
Cred-o	idi	itum	ere.
Creſ-co	crevi	cretum	creſcere.
Cu-do	di	ſum	dere.
Cumbo	cubui	cubitum	cumbere.
Curro	cucurri	curſum	currere.
Cup-io	ivi	itum	ere.

D.

Dece-do	ſſi	ſſum	dere.
De-cerno	crevi	cretum	cernere.
De-creſco	crevi	cretum	creſcere.
De-cumbo	cubui	cubitum	cumbere.
Deci-do	di	ſum	dere.
De-cipio	cepi	ceptum	cipere.
Decur-ro	cucurri & ri	ſum	rere.
Deco-quo	xi	ctum	quere.
Dedi-ſco	dici	ſcitum	ſcere.
Ded-o	idi	itum	ere.

Defen-do

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Defen-do	di	sum	dere.
Def-ero	detuli	delatum	deferre.
De-ficio	feci	fectum	ficere.
Deflu-o	xi	xum	ere.
Deglu-bo	bi	bitum	bere.
Dej-icio	eci	ectum	icere.
De-lino	levi, lini, livi	litum	linere.
De-linquo	liqui	ictum	linquere.
Dem-o	psi	ptum	ere.
Demer-go	si	sum	gere.
Depen-do	di	sum	dere.
Depo-no	sui	situm	nere.
Depo-sco	posci	scitum	scere.
Deprehen-do	di	sum	dere.
De-primo	pressi	pressum	primere.
Dep-so	sui	stum & situm	sere.
Descen-do	di	sum	dere.
Desci-sco	vi	tum	scere.
Deseri-bo	psi	ptum	bere.
Deser-o	ui	tum	ere.
Desi-no	vi & ii	tum	nere.
Desip-io	ui	itum	ere.
Despi-cio	pexi	pectum	picere.
Destitu-o	i	tum	ere.
Destru-o	xi	ctum	ere.
Detra-ho	xi	ctum	here.
Di-co	xi	ctum	cere.
Differo	distuli	dilatum	differre.
Diff-ido	isus sum	isum	idere.
Dige-ro	ssi	stum	rere.
Dil-igo	exi	ectum	igere.
Dilu-o	i	tum	ere.
Dimi-tto	si	ssum	ttere.
Dir-igo	exi	ectum	igere.
Dir-imo	emi	emtum	imere.
Diru-o	i	tum (*ius*)	ere.
Disco	didici	discitum (*Appule.*)	discere.
Dis-cerno	crevi	cretum	cernere.
Discur-ro	ri	sum	rere.
Discu-tio	ssi	ssum	tere.
Dispo-no	sui	stum	nere.
Dispun-go	xi	ctum	gere.
Disser-o	ui	tum	ere.

Presens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Dissol-vo	vi	utum	vere.
Dis-tero	trivi	tritum	terere.
Distin-guo	xi	ctum	guere.
Distra-ho	xi	ctum	here.
Distribu-o	i	tum	ere.
Divi-do	si	sum	dere.
Du-co	xi	ctum	cere.
Edisse-ro	rui	rtum	rere.
Edi-co	xi	ctum	cere.
Edo	edi	esum	edere.
Edo	edidi	editum	edere.
Edu-co	xi	ctum	cere.
Effero	extuli	elatum	efferre.
Ef-ficio	feci	fectum	ficere.
Effr-ingo	egi	actum	ingere.
Effin-go	xi	effictum	gere.
Ege-ro	ssi	stum	rere.
Ej-icio	eci	ectum	icere.
Elic-co	ui	itum	ere.
El-igo	egi	ectum	igere.
Emer-go	si	sum	gere.
Emo	emi	emptum	emere.
Er-igo	exi	ectum	igere.
Erip-io	ui	ereptum	ere.
Eru-o	i	tum	ere.
Eva-do	si	sum	dere.
Eve-ho	xi	ctum	here.
Evello	evulsi	evulsum	evellere.
Emun-go	xi	ctum	gere.
Ever-ro	ri	sum	rere.
Ever-to	ti	sum	rere.
Evol-vo	vi	utum	vere.
Excale-facio	feci	factum	facere.
Exce-do	cessi	cessum	cedere.
Ex-cello	cellui	celsum	cellere.
Ex-cipio	cepi	ceptum	cipere.
Ex-cludo	si	sum	dere.
Ex-cerno	crevi	cretum	cernere.
Ex-cutio	ssi	ssum	tere.
Ex-cudo	di	sum	dere.
Exe-do	di	sum	dere.
Exer-o	ui	tum	ere.

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Exi-go	egi	actum	igere.
Exi-mo	emi	emtum	imere.
Expen-do	di	sum	dere.
Explo-do	si	sum	dere.
Expo-no	sui	situm	nere.
Ex-primo	pressi	pressum	primere.
Expun-go	xi	ctum	gere.
Exqui-ro	sivi	situm	rere.
Exten-do	di	sum	dere.
Extin-guo	xi	ctum	guere.
Extollo	extuli	elatum	extollere.
Extrudo	si	sum	dere.
Exu-o	i	tum	ere.
F.			
Faces-so	si & sivi	sum & situm	sere.
Facio	feci	factum	facere.
Fallo	fefelli	falsum	fallere.
Fero	tuli	latum	ferre.
Figo	fixi	fixum	figere.
Findo	fidi	fissum	findere.
Fin-go	xi	fictum	gere.
Fle-cto	xi	xum	cteres.
Flu-o	xi	xum, *antiquè* &	ere.
Fo-dio	di	ssum	dere.
Frango	fregi	fractum	frangere.
Fre-mo	mui	mitum	mere.
Fre-ndo	ndi	ssum	ndere.
Fri-go	xi	xum, & ctum	gere.
Fu-gio	gi	gitum	gere.
Fundo	fudi	fusum	fundere.
G.			
Gem-o	ui	itum	ere.
Ge-ro	ssi	stum	rere.
Gigno	genui	genitum	gignere.
I.			
Jacio	jeci	jactum	jacere.
Ignos-co	vi	tum	scere.
Illu-do	si	sum	dere.
Imbu-o	i	tum	ere.
Immer-go	si	sum	gere.
Im-pello	puli	pulsum	pellere.
Impen-do	di	sum	dere.
Imp-ingo	egi	actum	ingere.

Impo-no

Præsent.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Impo-no	sui	situm	nere.
Ince-do	si	sum	dere.
Inci-do	di	inciſum	dere.
Inc-ipio	epi	eptum	ipere.
Inclu-do	si	ſum	dere.
Incumbo	incubui	incubitum	incumbere.
Incu-tio	ſſi	ſſum	tere.
In-do	didi	ditum	dere.
Indu-o	i	tum	ere.
Infero	intuli	illatum	inferre.
Inſ-icio	eci	ectum	icere.
Inſti-go	xi	ctum	gere.
Infu-ndo	di	ſum	ndere.
Injun-go	xi	ctum	gere.
Inqui-ro	ſivi	ſitum	rere.
Inſe-ro	rui	rtum	rere.
Inſe-ro	vi	inſitum	rere.
Inſ-iſto	titi	titum	iſtere.
Inſtitu-o	i	tum	ere.
Inſtruo	xi	ctum	ere.
Inſum-o	ſi	tum	ere.
Intell-igo	exi	ectum	igere.
Inten-do	di	ſum & tum	dere.
Interce-do	ſſi	ſſum	dere.
Intercl-udo	ſi	ſum	dere.
Interdi-co	xi	ctum	cere.
Inter-ficio	feci	fectum	ficere.
Inter-imo	emi	emtum	imere.
Inter-mitto	miſi	miſſum	mittere.
Interpo-no	ſui	ſitum	nere.
Inter-rumpo	rupi	ruptum	rumpere.
Inva-do	ſi	ſum	dere.
Involvo	vi	utum	vere.
Inu-ro	ſſi	ſtum	rere.
Irre-po	pſi	ptum	pere.
Irru-o	i	tum	ere.
Jun-go	xi	ctum	gere.
L.			
Laceſ-ſo	ſivi & li	ſitum	ſere.
Læ-do	ſi	ſum	dere.
Lin-go	xi	ctum	gere.
Lino	livi & levi	litum	linere.
Linquo	liqui	lictum	linquere.

Lu-de

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Lu-do	si	sum	dere.
Lu-o	i	itum	ere.
M.			
Maledi-co	xi	ctum	cere.
Man-do	di	sum	dere.
Mansu-esco	evi	rum	escere.
Mer-go	si	sum	gere.
Me-to	ssui	ssum	tere.
Min-go	xi	mictum	gere.
Minu-o	i	tum	ere.
Mitto	misi	missum	mittere.
Mo-lo	lui	lirum	lere.
Mun-go	xi	ctum	gere.
N.			
Ne-cto	xi, & xui	xum	ctere.
Neg-ligo	lexi	lectum	ligere.
Nosco	novi	notum	noscere.
O.			
Obd-o	idi	itum	ere.
Obdu-co	xi	ctum	cere.
Obj-icio	eci	ectum	icere.
Obnu-bo	psi	ptum	bere.
Obru-o	i	tum	ere.
Obs-isto	titi	titum	istere.
Obstru-o	xi	ctum	ere.
Occi-do à *Cado*	di	occasum	dere.
Occi-do à *Cædo*	di	occisum	dere.
Occlu-do	si	sum	dere.
Occ-ipio	epi	eptum	ipere.
Occu-lo	lui	ltum	lere.
Occu-mbo	bui	bitum	mbere.
Occur-ro	ri	sum	rere.
Offen-do	di	sum	dere.
Offero	obtuli	oblatum	offerre.
Off-icio	eci	ectum	icere.
Offu-ndo	di	sum	ndere.
Olf-acio	eci	actum	acere.
Omi-tto	si	ssum	ttere.
Oppe-to	tii, vel tivi	titum	tere.
Oppo-no	sui	situm	nere.
Oppr-imo	essi	essum	imere.
Orien-do	di	sum	dere.

Præſent.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Pando	pandi	paſſum & pan-ſum	pandere.
Pango	pepigi & panxi	pactum	pangere.
Parco	peperci & parſi	parcitum & par-ctum	parcere.
Pario	peperi	partum	parere.
Parvipen-deo	di	ſum	dere.
Paſco	pavi	paſtum	paſcere.
Pe-cto	xui & xi	xum, & ctitum	ctere.
Pedo	pepedi	peditum	pedere.
Pel-licco	lexi	lectum	licere.
Pello	pepuli	pulſum	pellere.
Pendo	pependi	penſum	pendere.
Per-cello	culi	culſum	cellere.
Per-cipio	cepi	ceptum	cipere.
Percu-tio	ſſi	ſſum	tere.
Perdu-co	xi	ctum	cere.
Per-ficio	feci	fectum	ficere.
Per-fringo	fregi	fractum	fringere.
Per-go	rexi	rectum	gere.
Per-imo	emi	emtum	imere.
Per-mitto	miſi	miſſum	mittere.
Perpen-deo	di	ſum	dere.
Perſ-iſto	titi	titum	iſtere.
Perſp-icio	exi	ectum	icere.
Per-tingo	tigi	tactum	tingere.
Pe-to	tii & tivi	itum	tere.
Pin-go	xi	pictum	gere.
Pin-ſo	ſui	ſitum, ſum & pi-ſtum	ſere.
Plan-go	xi	ctum	gere.
Plau-do	ſi	ſum	dere.
Ple-cto	xi, & xui	xum	ctere.
Plu-o	i, & *antiquè*, vi	tum	ere.
Po-no	ſui	ſitum	nere.
Porr-igo	exi	ectum	igere.
Porten-do	di	tum	dere.
Præce-do	di	ſſum	dere.
Præci-do	di	ſum	dere.
Præc-ipio	epi	eptum	ipere.
Præclu-do	ſi	ſum	dere.
Præcurro	cucurri & curri	curſum	currere.
Prædi-co	xi	ctum	cere.
Præ-ferro	prætuli	prælatum	præferre.
Præf-icio	eci	ectum	icere.

Præpo-

Præsent.	Præter.	Supin.	Infinit.
Præpo-no	sui	situm	nere.
Præsum-o	si	tum	ere.
Prehen-do	di	sum	dere.
Premo	pressi	pressum	premere.
Proce-do	ssi	ssum	dere.
Proci-do	di	sum	dere.
Procu-do	di	sum	dere.
Pro-do	didi	ditum	dere.
Produ-co	xi	ctum	cere.
Profero	protuli	prolatum	proferre.
Prof-icio	eci	ectum	icere.
Pro-jicio	jeci	jectum	jicere.
Promi-tto	si	ssum	ttere.
Prom-o	psi	ptum	ere.
Pro-pello	puli	pulsum	pellere.
Propo-no	sui	situm	nere.
Proscri-bo	psi	ptum	bere.
Prosp-icio	exi	ectum	icere.
Pros-terno	travi	tratum	ternere.
Prosti-tuo	tui	tutum	tuere.
Prote-go	xi	ctum	gere.
Pro-tero	trivi	tritum	terere.
Protra-ho	xi	ctum	here.
Pungo	pupugi, & punxi	punctum	pungere.
Quæ-ro	sivi	situm	rere.
Qua-tio	ssi	ssum	tere.
Quie-sco	vi	tum	scere.
Ra-do	si	sum	dere.
Ra-pio	pui	tum	pere.
Rece-do	ssi	ssum	dere.
Reci-do, à Cædo	di	recasum	dere.
Reci-do, à Cado	di	sum	dere.
Reci-no	nui	recentum	nere.
Rec-ipio	epi	eptum	ipere.
Recon-do	di, & didi	itum	dere.
Red-do	didi	ditum	dere.
Red-igo	egi	actum	igere.
Red-imo	emi	emtum	imere.
Refero	retuli	relatum	referre.
Ref-icio	eci	ectum	icere.
Rege-ro	ssi	stum	rere.
Re-go	xi	ctum	gere.

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Re-jicio	jeci	jectum	jicere.
Re-lino	livi	litum	linere.
Renu-o	i	tum	ere.
Re-pello	puli	pulsum	pellere.
Repen-do	di	sum	dere.
Repe-to	tii, & tivi	titum	tere.
Re-po	psi	ptum	pere.
Re-posco	poposci	poscitum	poscere.
Reprehen-do	di	sum	dere.
Repr-imo	essi	essum	imere.
Re-pungo	pupugi, & punxi	punctum	pungere.
Requi-ro	sivi	situm	rere.
Resi-isto	titi	stitum	istere.
Resp-icio	exi	ectum	icere.
Respu-o	i	tum	ere.
Restitu-o	i	tum	ere.
Resu-o	i	tum	ere.
Retroce-do	ssi	ssum	dere.
Re-vello	vulsi	vulsum	vellere.
Rin-go	xi	rictum	gere.
Ro-do	si	sum	dere.
Rum-po	rupi	ruptum	pere.
S.		ix	
Sa-pio	pui, & pivi	pitum	pere.
Scalp-o	si	tum	ere.
Scan-do	di	sum	dere.
Scindo	scidi	scissum	scindere.
Scri-bo	psi	ptum	bere.
Sculp-o	si	tum	ere.
Secc-do	ssi	ssum	dere.
Sedu-co	xi	ctum	cere.
Sege-ro	ssi	stum	rere.
Sejun-go	xi	ctum	gere.
Sel-igo	egi	ectum	igere.
Sero (*pro semino*)	sevi	satum	serere.
Ser-o, *pro ordino*,	ui	tum	ere.
Ser-po	psi	ptum	pere.
Si-no	vi	situm	nere.
Sisto (*activum*)	stiti	statum	sistere.
Sol-vo	vi	utum	vere.
Spar-go	si	sum	gere.
Sperno	sprevi	sprerum	spernere.
Spu-o	i	tum	ere.

Statu-o

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Statu-o	i	tum	ere.
Sterno	ſtravi	ſtratum	ſternere.
Stre-po	pui	pitum	pere.
Strin-go	xi	ſtrictum	gere
Sriu-o	xi	ctum	cre.
Sub-do	didi	ditum	dere.
Sub-igo	egi	actum	igere.
Sub-jicio	jeci	jectum	jicere.
Submer-go	ſi	ſum	gere.
Submi-tto	ſi	ſſum	ttere.
Subne-cto	xui, & xi	xum	ctere.
Subſtitu-o	i	tum	ere.
Subterfu-gio	gi	gitum	gere.
Subver-to	ti	ſum	tere.
Succe-do	ſſi	ſſum	dere.
Succur-ro	ri	ſum	rere.
Sue-ſco	vi	tum	ſcere.
Suff-icio	ci	ctum	icere.
Suffu-ndo	di	ſum	ndere.
Sugge-ro	ſſi	ſtum	rere.
Su-go	xi	ctum	gere.
Sum-o	ſi	tum	ere.
Su-o	i	tum	ere.
Suppe-to	tii, & tivi	titum	tere.
Suppo-no	ſui	ſitum	nere.
Sur-go	rexi	rectum	gere.
Suſ-cipio	cepi	ceptum	cipere.
Suſpen-do	di	ſum	dere.
Suſp-icio	exi	ectum	icere.

T.

Tango	tetigi	tactum	tangere.
Te-go	xi	ctum	gere.
Tem-no	pſi	ptum	nere.
Tendo	tetendi	tenſum, & tentum	tendere.
Ter-go	ſi	ſum	gere.
Tero	trivi	tritum	terere.
Te-xo	xui	xtum, & xum	xere.
Tin-go	xi	ctum	gere.
Tollo	ſuſtuli	ſublatum	tollere.
Tra-do	didi	ditum	dere.
Tradu-co	xi	ctum	cere.
Tra-ho	xi	ctum	here.
Tra-jicio	jeci	jectum	jicere.

Præsens.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Traniad-igo	egi	actum	igere.
Transcen-do	di	sum	dere.
Transferi-bo	psi	ptum	bere.
Trans-fero	tuli	latum	ferre.
Trans-igo	egi	actum	igere.
Transmi-gro	si	sum	crere.
Tribu-o	i	tum	ere.
Tru-do	si	sum	dere.
Tundo	tutudi	tusum & tunsum	tundere.
V.			
Ve-ho	xi	ctum	here.
Vello	velli, & vulsi	vulsum	vellere,
Ven-do	didi	ditum	dere.
Ver-ro	ri	sum	rere.
Ver-to	ti	sum	tere.
Vilipen-do	di	sum	dere.
Vinco	vici	victum	vincere,
Vi-so	i	sum	ere.
Vi-vo	xi	ctum	vere.
Un-go	xi	ctum	gere.
Vol-vo	vi	utum	vere.
Vom-o	ui	itum	ere.
Uro	ussi	ustum	urere.

Verba tertiæ Conjugationis *Supino* carentia.

Præsens.	*Præter.*	*Infinit.*
Abnu-o	i	ere.
Acci-do	di	ere.
An-go	xi	gere.
Annu-o	i	ere.
Antecel-lo	lui	lere.
B.		
Batu-o	i	ere.
C.		
Caly-o	i	ere.
Clan-go	xi	gere.
Clu-o	i	ere.
Conci-do	di	dere.
Congruo	i	ere.
Conqu-iniſco	exi	iniſcere.
Conſpu-o	i	ere.
D.		
Deci-do	di	dere.
De-go	gi	gere.
Delit-eſco	ui	eſcere.
Deſpu-o	i	ere.
Deſtert-o	ui	ere.
Diſpeſc-o	ui	ere.
Deſum	defui	deeſſe.
E.		
Elin-go	xi	gere.
Erub-eſco	ui	eſcere.
Evan-eſco	ui	eſcere.
Excand-eſco	ui	eſcere.
Excell-o	ui	ere.
Exci-do	di	dere.
Exſpu-o	i	ere.
Exſu-go	xi	gere.
I.		
Inceſſ-o	i	ere.

Præsens.	*Prater.*	*Infin.*
Ingru-o	i	ere.
Innu-o	i	ere.
Inspu-o	i	ere.
Intrem-o	ui	ere.
L.		
Lamb-o	i	ere.
Linquo	liqui	linquere.
M. N. O.		
Matur-esco	ui	escere.
Mal-o	ui	le.
Metu-o	i	ere.
Ming-o	xi	gere.
Nol-o	ui	le.
Ob-sum	fui	esse.
Obti-ngo	gi	ngere.
P.		
permetuo	i	ere.
Po-sco	posci	scere.
Possum	potui	posse.
Præcell-o	ui	ere.
Procid-o	i	ere.
Pre-sum	fui	desse.
Psall-o	i	ere.
R.		
Refell-o	i	ere.
Resip-isco	ui	iscere.
Refri-gesco	xi	gescere.
Respu-o	i	ere.
Rud-o	i	ere.
S. (pauterius)		
Sarago	egi (*Pes-*	ngere.
Scab-o	i	ere.
Sen-esco	ui	(*la*)escere.
Sid-o	i	(*Columel-*ere.
Sterr-o	ui	ere.
Strid-o	i	ere.
T. & V.		
Trem-o	ui	ere.
Volo	volui	velle.

Verba tertiæ Conjugationis *Præterito* & *Supino* carentia.

Præs.	*Infin.*
Aces-co	cere
Ægres-co	cere
Ambi-go	gere
Attoll-o	ere
Deverg-o	ere
Dehisc-o	ere
Ditesc-o	ere
Dulcesc-o	ere
Edormisc-o	ere
Exardesc-o	ere
Expallesc-o	ere
Fatisc-o	ere.
Flaccesc-o	ere
Fur-o	ere
Glisc-o	ere
Gravesc-o	ere
Hisc-o	ere
Herbesc-o	ere
Impesc-o	ere
Inverg-o	ere
Ingravesc-o	ere
Labasc-o	ere
Liquesc-o	ere
Marcesc-o	ere
Mitesc-o	ere
Obsolesc-o	ere.
Pubesc-o	ere
Raresc-o	ere
Repueresc-o	ere
Revalesc-o	ere
Sist-o (*neutrum*)	ere
Sylvesc-o	ere
Teneresc-o	ere
Vad-o	ere
Verg-o	ere

Verba *Deponentia* tertiæ Conjugationis, conjugantur: ut,

Præsens.	*Præt.*	*Infinit.*
Legor	*lectus sum*	*legi*
Ab-utor	usus sum	uti
Ad-ipiscor	eptus sum	ipisci
Aggr-edior	essus sum	edi
Ap-iscor	tus sum	isci
Assc-quor	entus sum	qui
C.		
Collo-quor	cutus sum	qui
Comm-iniscor	entus sum	iniſci
Com-patior	passus sum	pati
Comple-ctor	xus sum	cti
Congre-dior	ssus sum	di
Conni-tor	sus, *vel* xus sum	ti
Conquæ-ror	stus sum	ri
Conse-quor	cutus sum	qui
D.		
Des-atiscor	essus sum	atiſci
Digre-dior	ssus sum	di
Dela-bor	psus sum	bi
Dila-bor	psus sum	bi
Dena-scor	tus sum	sci
Depa-ciscor	ctus sum	ciſci
E.		
Egre-dior	ssus sum	di
Ela-bor	psus sum	bi
Elo-quor	cutus sum	qui
Emor-ior	ruus sum	i
Eni-tor	sus, *vel* xus sum	ti
Exe-quor	cutus sum	qui
Exper-giscor	rectus & gitus sum	giſci.

(Sic *Diomedes* distinguit; ut, *expergitus* sit sponte evigilans: *experrectus* vero sit aliunde excitatus.)

F. & G.		
Fatiscor	fessus sum	fatiſci
Fru-or	itus, *vel* ctus sum	i
Fun-gor	ctus sum	gi
Gradior	gressus sum	gradi
I.		
Illa-bor	psus sum	bi
Immo-rior	ruus sum	ri
Ind-ipiscor	eptus sum	ipiſci

Ingre-dior

Præsens.	*Præt.*	*Infin.*
Ingre-dior	ſſus ſum	di
Inna-ſcor	tus ſum	ſci
Inni-tor	xus ſum	ti
Inſe-quor	cutus ſum	qui
Introgre-dior	ſſus ſum	di
Invehor	ctus ſum	hi
Iraſcor	tus ſum	ſci
L. M. N. O.		
La-bor	pſus ſum	bi
Lo-quor	cutus ſum	qui
Mor-ior	tuus ſum	i
Na-ſcor	tus ſum	ſci
Nanciſcor	nactus ſum	naſci
Ni-tor	ſus *vel* xus ſum	ti
Ob-nitor	ſus *vel* xus ſum	ti
Obli-viſcor	tus ſum	viſci
Orior, eris	ortus ſum	ori
P.		
Pa-ciſcor	ctus ſum	ciſci
Pa-tior	ſſus ſum	ti
Perſe-quor	cutus ſum	qui
Proſ-iciſcor	ectus ſum	iciſci
Progre-dior	ſſus ſum	di
Prola-bor	pſus ſum	bi
Prolo-quor	cutus ſum	qui
Proſe-quor	cutus ſum	qui
Q. R. S.		
Que-ror	ſtus ſum	ri
Regre-dior	ſſus ſum	di
Rela-bor	pſus ſum	bi
Rena-ſcor	tus ſum	ſci
Rever-tor	ſus ſum	ti
Sequor	cutus ſum	qui
Subſe-quor	cutus ſum	qui
T.		
Tranſgre-dior	ſſus ſum	di
Ulciſcor	ultus ſum	ulciſci
Utor	uſus ſum	uti

Quinquẽ Deponentia *Præteritô & Supino* carentia.

Præsens.	*Infin.*	*Præſ.*	*Infin.*
Calvor	calvi.	Ringor	ringi.
Linquor	liqui.	Veſcor	veſci.
Reminiſcor	reminiſci.		

Quarta

QUARTA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima quartæ Conjugationis una cum Exceptionibus.

Præs.	*Præt.*	*Supin.*	*Infin.*
Audio	***audivi***	***auditum.***	***audire***
Abligu-rio	rivi	ritum	rire
Actio	ivi	itum	ire
Adeo	audivi.	aditum	adire
Ad-venio	veni	ventum	venire
Amb-io	ivi	itum	ire
Amic-io	ui, & xi	ctum	ire
Aper-io	ui	rtum	ire
B			
Balbut-io	ivi	itum	ire
C.			
Cambio	bivi, *vel* psi	psum	bire
Cio	civi	citum	cire
Circueo	circuivi	circuitum	circuire
Circum-venio	veni	ventum	venire
Con-dio	divi	ditum	dire
Comper-io	i	tum	ire
Consentio	si	sum	tire
Con-venio	veni	ventum	venire
Custo-dio	divi	ditum	dire
D.			
Desin-io	ivi	itum	ire
Deper-eo	ii & ivi	itum	ire
De-silio	silui & ii	sultum	silire
De-venio	veni	ventum	venire
De-vincio	xi	ctum	cire
Disper-tio	si	sum	tire
Dissen-tio	si	sum	tire
Dorm-io	ivi	itum	ire
E.			
Ebull-io	ivi	itum	ire
Eo	ivi	itum	ire
Erud-io	ivi	itum	ire
Esur-io	ivi	itum	ire
Even-io	i	tum	ire
Ex-cio	ivi	itum	ire
Exhau-rio	si	stum	rire

Præs.	Præt.	Supin.	Infin.
Exsil-io	vi vel ii	exsultum	ire
Exina-nio	nivi	nitum	nire
Exspo-lio	livi	litum	lire
F.			
Far-cio	si	tum & ctum	cire
Ful-cio	si	tum	cire
G.			
Gannio	nivi	nitum	nire
Gar-rio	rivi	ritum	rire
Gest-io	ivi	itum	ire
Grun-nio	nivi	nitum	nire
H.			
Hau-rio	si	stum	rire
Hinn-io	ivi	itum	ire
I.			
Impedio	divi	ditum	dire
Imper-tio	tivi	titum	tire
Insan-io	ivi	itum	ire
Insig-nio	nivi	nitum	nire
Inven-io	i	tum	ire
Irre-tio	tivi	titum	tire
L.			
Lasciv-io	i	itum	ire
Ligur-io	ivi	itum	ire
M.			
Moll-io	ivi	itum	ire
Mun-io	ivi	itum	ire
N.			
Nequ-eo	ivi, vel ii	itum	ire
Nesc-io	ivi	itum	ire
O.			
Obed-io	ivi	itum	ire
Ob-eo	ivi	itum	ire
Obgann-io	ivi	itum	ire
Obven-io	i	tum	ire
Oper-io	ui	tum	ire
P.			
Per-eo	ivi	itum	ire
Perpol-io	ivi	itum	ire
Perven-io	i	tum	ire
Pip-io	ivi	itum	ire
Pol-io	ivi	itum	ire

Præped-eo

Præs.	*Præter.*	*Supin.*	*Infin.*
Præped-io	ivi	itum	ire
Præsag-io	ivi	itum	ire
Præsen-tio	si	sum	tire
Prur-io	ui	itum	ire
Prod-eo	ii & ivi	itum	ire
Prosi-lio	lui	sultum	lire
Pun-io	ivi	itum	ire
Q.			
Queo	quivi	quitum	quire
R.			
Rau-cio	si	sum	cire
Red-eo	ii	itum	ire
Redhost-io	ivi	itum	ire
Redim-io	ivi	itum	ire
Refer-cio	si	tum	cire
Reper-io	ri	rtum	ire
Resar-cio	si	tum	cire
Resc-io	ivi	itum	ire
Resil-io	ui & ii	sultum	ire
Revin-cio	xi	ctum	cire
S.			
Sal-io, (*pro sale-conspergo*)	ivi	itum	ire
Sal-io, (*pro salto*)	ui, & ii	tum	ire
San-cio	xi & civi	itum & ctum	ire
Sar-cio	si	tum	cire
Sarrio	ivi	itum	ire
Scio	scivi	citum	scire
Sen-tio	si	tum	tire
Sepel-io	ivi	sepultum	ire
Sep-io	si	tum	ire
Serv-io	ivi	itum	ire
Singul-tio	tivi	tum	ire
Sit-io	ivi	itum	ire
Sop-io	ivi	itum	ire
Stabil-io	ivi	itum	ire
Sub-eo	ivi	tum	ire
Subven-io	ni	tum	ire
Sufful-cio	si	tum	cire
Tinn-io **T.**	ivi	itum	ire
Transi-eo	ivi	itum	ire
Transi-lio	lui	sultum	ire
Tussio	ivi	itum	ire

Præs.	*Præter.*	*Supin.*	*Infinit.*
Vag-io	ivi	itum	ire
Ven-eo	ii	itum	ire
Ven-io	ii	tum	ire
Vin-cio	xi	ctum	cire
Un-io	ivi	itum	ire

Verba Quartæ Conjugationis *Supino* carentia.

Præs	*Præt.*	*Infinit.*
Cæcut-io	ivi	ire
Fer-io	ii (*Charisius*)	ire
Gest-io	ivi	ire
Inept-io	ivi	ire
Nuptur-io	ii	ire
Partur-io	ivi	ire
Scatur-io	ivi	ire

Verba duo *Præteritô* & *Supinô* carentia.

Cænaturio cænaturire
Micturio micturire, & quædam alia meditativa, quæ inter legendum occurrent.

Verba *Deponentia* quartæ Conjugationis, conjugantur: ut,

Præs.	*Præt.*	*Infin.*
Audior	*auditus sum*	*audiri*
Ador-ior	tus sum	iri
Amol-ior	itus sum	iri
Bland-ior	itus sum	iri
Demol-ior	itus sum	iri
Eme-tior	nsus sum	tiri
Exper-ior	tus sum	iri
Larg-ior	itus sum	iri
Ment-ior	itus sum	iri
Met-ior	mensus sum	iri
Mol-ior	itus sum	iri
Opper-ior	tus sum	iri
Ordi-or	orsus sum	ordiri
Orior-iris	ortus sum	oriri
Part-ior	itus sum	iri
Poti-or	itus sum	iri
Sort-ior	itus sum	iri

Quædam

Quædam Verba habent *duplex præteritum.*

Præs.	*Præt.*	*Infin.*
Cæno	cænavi, & cænatus sum	cænare
Juro	jurari, & juratus sum	jurare
Titubo	titubavi, & titubatus sum	titubare
Careo	caruí, & cassus sum	carere
Pateo	patui, & passus sum	patere
Placeo	placui, & placitus sum	placere
Prandeo	prandi, & pransus sum	prandere
Mereor	merui, & meritus sum	merere
Sic Commereor	commerui & commeritus sum	commerere
Nubo	nupsi & nupta sum	nubere
Confido	confidi, & confisus sum	confidere
Suesco	suevi, & suetus sum	suescere
Sic, Assuesco	assuevi, & assuetus sum	assuescere
Veneo	venii, & venditus sum	venire

Quædam adduntur impersonalia: ut,

Libet	libuit, & libitum est	libere
Licet	licuit, & licitum est	licere
Miseret	miseruit, & misertum est	miserere
Piget	piguit, & pigitum est	pigere
Pudet	puduit, & puditum est	pudere
Tædet	tæduit, & tæsum est	tædere

Quædam Verba usitatè efferuntur per *O*, vel *Or*: ut,

Assentio assentire, & Assentior assentiri.
Alterco altercare, & Altercor altercari.
Auguro augurare, & Auguror augurari.
Demolio demolire, & Demolior demoliri.
Fabrico fabricare, & Fabricor fabricari.
Fluctuo fluctuare, & Fluctuor fluctuari.
Illachrymo illachrymare, & Illachrymor illachrymari.
Jurgo jurgare, & Jurgor jurgari.
Luxurio luxuriare, & Luxurior luxuriari.
Munero munerare, & Muneror munerari.
Populo populare, & Populor populari.

Quædam Verba ejusdem significationis diversam conjugationem habent: ut,

Denso densas are.
Denseo denses ere. *Virg.* 1. *geor.* v. 419.
Duro duras are.

Dure

Dureo dures ere. *Virg.* 1. *geor.* v. 71.
Cieo cies ciere.
Cieo cis cire.
Ferveo ferves ere. *Virg.* 1. *geor.* v. 456.
Excelleo excelles ere.
Excello excellis ere.
Fulgeo fulges ere.
Fulgo fulgis ere. *Virg.* 8. *aenid.* v. 671.
Sono sonas are.
Sono sonis ere. *Lucret. lib.* v. 162.
Oleo oles ere.
Olo olis ere. *Plaut. Mostel sc. exi:* v. 4.
Strideo strides ere. *ex Prisc. lib.* 8
Strido stridis ere. *Virg.* 4. *geor.* v. 556.
Tergeo terges ere. *Virg.* 7. *aenid.* v. 611.
Tergo tergis ere.
Tueor tueris eri.
Tuor tueris i *Statius.* 1. *Achilleid.* v. 131.
Lavo lavas are.
Lavo lavis ere. *Horat. lib.* 1. *Satyr.* 5. v. 409.

Hæc quatuor verba (conjugationis tertiæ) in Imperativo abjiciunt; ut, *Dic, Duc, Fac, Fer*; composita tamen à *Facio* retinent e; ut, *Effice, Confice, Perfice*, &c. Apud *Plautum* simplicia quoque occurrunt. *Face, Duce*, &c. sed imitandum non est.

Syncope sæpius fit in præteritis in *vi*; ut, *Revocasti*, pro *revocavisti*. *Petiit*, pro *petivit*. *Admorunt*, pro *admoverunt*. Et in aliis etiam; ut, *Extinxti* pro *extinxisti*; *Surpite*, pro *surripite*, *Surrexé*, pro *surrexisse*, &c.

DE PARTICIPIO.

PArticipium est pars Orationis, quæ tum Casus tum Tempora habet.

Participio accidunt septem. { Tempus, Genus, Numerus, Casus, } { Significatio, Figura, Declinatio. }

Tempora Participiorum sunt tria.

Presens in *ans* & *ens*; nasciturque ab omni verborum genere exceptis passivis; ut, *Amans, Serviens, Amplectens, Utens*.

Præteritum in *tus, xus, sus*, fitque à verbis Passivis, Communibus & Deponentibus; ut, *Amatus, Amplexus, Usus*. Et à quibusdam, neutris: quæ videlicet præteritum formant more passivorum; ut *Gavisus, ausus*: quibus adde, *pransus, cænatus*. Unum in *uus* reperitur; ut, *mortuus* à morior.

Futurum activum in *rus*; oriturque ex omni genere verborum exceptis passivis; ut, *Amaturus, Serviturus, Amplexurus, Usurus*.

Futurum passivum in *dus*, fitque à Passivis & Communibus; ut, *Amandus, Amplectendus*. Interdum etiam à Deponentibus, quæ aliquando

quando fuerunt Communia; ut, *Sequendus*, à sequor. *Ulciscendus*, ab ulciscor. Et à quibusdam Neutro passivis; ut, *Audendus*, *coenandus*, *jurandus*, *placendus*.

De formatione Participiorum.

Participia præsentis temporis fiunt à prima persona præteriti imperfecti, syllaba *bam* vel *bar* mutata in *ns*; ut, *Amabam amans*, *Complectebar*, *complectens*.

Participia præteriti temporis fiunt à priore supino, mutata litera *m* in *s*; ut, *Amatum*, *amatus*, *Complexum*, *complexus*.

Participia futuri in *rus*, fiunt item à priore supino, *m* litera versa in *rus*; ut, *Amatum*, amaturus, *Servitum*, serviturus. Excipe *Oriturus*, *Nasciturus*, *Moriturus*, & Participia in *aturus*; à verbis quibusdam primæ conjugationis, quorum supinum in *itum* & *ctum* exit; ut, *Cubaturus*, *Fricaturus*.

Participia in *dus*, fiunt à Genitivis Participiorum præsentis temporis, *tis*, syllaba mutata in *dus*, *da*, *dum*; ut, *Amans*, *amantis*: Amandus, amanda, amandum: *Complectens*, *complectentis*: Complectendus, complectenda, complectendum.

Participia in *ns*, sunt generis omnis; ut, *Amans*, *Legens*.

Participia in *us*, sunt generis masculini; ut, *Amatus*, in *a*, feminini; ut, *Amata*: in *um*, neutri; ut, *Amatum*.

NUMERUS.

Numeri sunt duo { Singularis; ut, *Amans*. Pluralis; ut, *Amantes*.

CASUS.

Casus sunt totidem quot in Nomine; *Nominativus*, *Gen. Dat. Acc. Voc. Ablati*.

SIGNIFICATIO.

Significationes Participiorum sunt tres.

Activa; ut, *Amans*, *Dimetiens*.

Passiva; ut, *Amatus*, *Dimensus*.

Neutra; ut, *Sedens*, *Locutus*.

FIGURA.

Figuræ duæ { Simplex; ut, *Amans*. Composita; ut, *Adamans*.

DECLINATIO.

Declinationes sunt tres.

Prima cujus Genitivus terminatur *æ* dipthongo; ut, *Amata*, *Amatæ*.

Secunda cujus Genitivus terminatur litera *i*; ut, *Amatus*, *Amati*.

Tertia cujus Genitivus terminatur syllaba *is*; ut, *Amans*, *Amantis*.

Duobus modis degenerant Participia in Nomina.

(1.) Cum

(I) Cum admittunt casum sui verbi; ut, *Amans vini*: dicitur enim, *Amo vinum*.

(II.) Cùm tempus significare desinunt; ut, *Doctus* pro homine ...ato; *acceptus* pro grato. Duo enim alii modi, quos nonnulli ad...unt, scilicet partim *comparatione*, partim verò *compositione*, ad hos referri possunt.

DE ADVERBIO.

ADverbium est pars Orationis, quæ vocibus addita, earum significationem explanat ac definit; ut, *Rarò* loquitur, *bene* peritus.

Adverbio accidunt quatuor { Significatio / Comparatio } { Species. / Figura.

SIGNIFICATIO.

Significationes Adverbiorum sunt variæ,

Optandi; ut, *Utinam, ô utinam ô si.*

Vocandi; ut, *Heus, Eho.*

Interrogandi; ut, *Cur? Quare? Quid ita? Quamobrem?*

Respondendi affirmare; ut, *Etiam, Ita, Maxime, Quidni.*

Confirmandi; ut, *Profectò, Sanè, Certò.*

Negandi; ut, *Non: Nequaquam, Minime, Haud, Haudquaquam.*

Dubitandi; ut, *Forsan, Forsitan, Fortassis, Fortasse.*

Hortandi; ut, *Eja, Agedum, Agite.*

Prohibendi; ut, *Ne.*

Demonstrandi; ut, *En, Ecce.*

Eligendi, vel Corrigendi; ut, *Potiùs, Imò.*

Comparandi; ut, *Magis, Minùs, Fortius.*

Congregandi; ut, *Simul, Unà, Pariter.*

Separandi; ut, *Seorsum, Separatim.*

Intendendi; ut, *Adeò, Admodùm, Valdè.*

Remittendi; ut, *Vix, Ægrè.*

Temporis; ut, *Hodie, Cras, Perendie, Heri, Nudius-tertius.*

Personalia; ut, *Quicum, Mecum, Tecum, Secum, Quibuscum, Nobiscum, Vobiscum.*

Loci; ut, *Ubi, Hic, Istic, Illic.*

Quò? Huc, Istuc, Illuc.

Quorsum; Horsum, Istorsum, Illorsum.

Unde? Hinc, Istinc, Illinc.

Quà? Hàc, Istac, Illac, Rectà.

Numeri; ut, *Semel, Bis, Ter, Quater, Quinquies, Sexies, Septies, Octies, Novies, Decies, Undecies, Duodecies, &c. Vicies, Tricies, Quadragies, Quinquagies, Sexagies, Septuagies, Octogies, Nonagies, Centies, Ducenties, Trecenties, &c. Millies, Bis millies, &c.*

Ordinis; ut, *Primùm, Deinde, Postremo*

Eventus; ut, *Fortè*, *Fortuitò*.
Similitudinis; ut, *Sicut*, *Sicuti*, *Ut*, *Uti*.
Diversitatis; ut, *Aliter*, *Secùs*.
Qualitatis; ut, *Prudenter*, *Pereà*, *Elegantèr*.
Quantitatis; ut, *Parùm*, *Mediocriter*, *Multùm*, *Satis*, *Nimium*.

COMPARATIO.

Gradus Comparationis in Adverbio sunt tres.
Positivus; ut, *Doctè*, *Sæpè*, *Rarò*.
Comparativus; ut, *Doctiùs*, *Sæpiùs*, *Rariùs*.
Superlativus; ut, *Doctissimè*, *Sæpissimè*, *Rarissimè*.

SPECIES.

Species sunt duæ { Primitiva, ut, *Heri*, *Cras*. / Derivativa, ut, *Humaniter*, *ab humanus*. *Furtim*, *à Fur*.

FIGURA.

Figuræ sunt duæ { Simplex, ut, *Facilè*, *Sæpè*. / Composita, ut, *Difficilè*, *Persæpè*.

DE CONJUNCTIONE.

Conjunctio est pars Orationis, nectens ordinansque sententiam.
Conjunctioni { Potestas, / Figura, & Ordo. } accidunt tria.

POTESTAS.

Potestas, id est, significatio est varia: sunt enim aliæ
Copulativæ, ut, *Ac*, *Atque*, *Et*, *Que*.
Disjunctivæ, ut, *Vel*, *ve*, *sive*, *seu*, *Aut*, *Ne*.
Adversativæ; ut, *Etsi*, *Tametsi*, *Quamquam*, *Quamvis*, &c.
Illativæ, ut, *Ergo*, *Igitur*, *Quare*, *Quocirca*, *Quapropter*, *Itaque*, &c.
Causales, ut, *Nam*, *Namque*, *Siquidem*, *Quia*, *Quoniam*, *Enim*, *Etenim*, *Quòd*, *Propterea quod*.
Expletivæ, ut, *Quidem*, *Equidem*, &c.

FIGURA.

Figuræ sunt duæ { Simplex, ut, *Enim*. / Composita, ut, *Etenim*.

ORDO.

Ordines Conjunctionum sunt tres.
Præpositivæ conjunctiones sunt, quæ in oratione præponuntur, ut, *Aut*, *Ac*, *Atque*, *At*, *As*, *Vel*, *Nec*, *Neque*, *Nisi*, *Seu*, *Sive*.
Subjunctivæ, quæ in oratione postponuntur, ut, *Que*, *Ne*, *Vè*, *Quidem*, *Quoquè*, *Autem*, *Verò*, *Enim*.
Communes, quæ in oratione, modò præponuntur, modò postponuntur, ut, *Ergo*, *Igitur*, *Itaque*, *Equidem*, &c.

DE PRÆPOSITIONE.

Præpositio est pars orationis, quæ cæteris partibus aut separata, aut conjuncta ferè præponitur: ut, *Eo ad templum*. *Adeo præceptorem*.

Suntque

Suntque Præpositiones { Separabiles, aut Inseparabiles.

Separabiles dicuntur, quæ etiam extra compositionem inveniuntur. Harum aliæ accusativum, aliæ, ablativum, aliæ utrumque, casum regunt. *Præpositiones Accusativo casui*, servientes sunt hæ.

Ad, apud, ante, adversus, vel adversum, cis, citra, circiter, circa, circum, contra, erga, extra, inter, intra, infra, ob, juxta, penes, per, pone, præter, post, propè, propter, secundum, secus, supra, trans, versus, ultra, usque.

Præpositiones *Ablativo casui* servientes sunt sequentes.

A, ab, abs, absque, cum, coram, clam, de, e, ex, pro, præ, procul, palam, sine, tenus.

Quatuor Præpositiones *Accusativo*, vel *Ablativo*, casui servientes.

In, Sub, Super, & Subter.

Præpositiones *Inseparabiles* dicuntur, quæ à vocibus, quibus præponuntur separari nequeunt; ut,

Am	in	Ambigo.
Con		Confero.
Di		Dinumero.
Dis		Disputo.
Re		Repeto.
Se		Sejungo.

Quædam præpositiones postponi suis casibus inveniuntur.

Cum,	u	Quibus *cum*.
Tenus,		Pube *tenus*.
Versus,		Angliam *versus*.
Usque,		Ad occidentem *usque*.

DE INTERJECTIONE.

INterjectio est pars Orationis, quæ varios animi affectus indicat.

Interjectioni accidit significatio tantùm, quæ varia est.

Laudantis, & aliquando Exultantis; ut, *Euge*.

Exulantis, & interdum Insultantis; ut, *Vah*.

Lætantis; ut, *Euax*.

Dolentis, & Ejulantis; ut, *Ah, Heu, Hei, Hoi, Oh*,

Admirantis; ut, *Papè, O, Vah, Hui, Atat*.

Ironiæ; ut, *Hui, O*.

Exclamantis; ut, *Prò, O*.

Silentium indicentis; ut, *Sì*.

Timentis; ut, *Hei*.

Præsagientis malum vel miseruntis, vel Minantis; ut, *Vu*.

Rejicientis; ut, *Apage, Apagesis*.

Exsecrantis; ut, *Hafas, Infandum, Malùm*

De Etymologia hactenus.

DE SYNTAXI.

SYntaxis est recta partium orationis inter se structura sive compositio. Dicitur latinè constructio.

Duplex est Syntaxis. { Perfecta seu analoga, quæ est regulis. / Figurata seu anomala, quæ non est regularis, recedens à communibus regularis.

Perfecta seu analoga est convenientia vel rectio.

Convenientia seu concordantia est, quando dictiones certis accidentibus conveniunt.

Quadruplex autem est convenientia { adjectivi & substantivi / relativi & antecedentis } { nominativi & verbi / interrogativi & responsivi.

Rectio est quando dictio regit vel regitur.

Eáque est { Nominum { Substantivorum / Adjectivorum } { Adverbiorum. / Conjunctionum. / Præpositionum. / Interjectionum. } / Pronominum / Verborum / Participiorum }

Omnes enim partes orationis regunt casus, exceptâ Conjunctione, quæ tamen certos modos & tempora postulat.

CONCORDANTIA.

Adjectivi & Substantivi.

Regula.

Adjectivum & Substantivum conveniunt in genere, numero & casu; ut, *Asper equus, Vera gloria. Longum tempus.*

1. *Obs.* Substantivis etiam annumerantur adjectiva cùm substantivè sumuntur; ut, *Fortunate senex. Fallax serenum.*

2. Adjectivum sæpe quando usurpatum substantivè, in neutro genere adjicitur substantivis; ut,

Triste lupus stabulis, i. e. res tristis.

Varium & mutabile semper, i. e. varia res & mutabilis.

CONCORDANTIA.

Relativi & Antecedentis.

Regula.

1. Relativum & antecedens concordant in genere, numero & persona: ut, *Deus qui viget. Ratio quæ jubet. Animal quod.*

2. Relativum *qui, quæ, quod*, præpositum antecedenti cum eo consentit in casu; ut, *Quam artem. Quas fabulas.*

3. Relativum *qui, quæ quod*, positum inter substantiva diversi generis convenit genere cum utroliber: ut, *animal quem*, vel *quod* vocamus *hominem. Ignis quæ* vel *quos fidarum vocatis.*

Obser. Interdum in neutro genere relativum refert totam orationem; ut, *In tempore ad eam veni, quod omnium rerum est primum.*

Talis,

Talis, & qualis, tantus & quantus, tot, totidem, & quot: sibi mutuo respondere solent, ut, *cum esset talis, qualem te esse video. Non hoc tanti laboris est, quanti videtur. Quot homines, tot causæ.*

CONCORDANTIA.

Nominativi & Verbi.

Regula.

1. Nominativus & verbum personale finiti modi conveniunt in numero & persona; ut, *Ego curabo. Tu scribis. Petrus dixit.*

Obser. Nominativus primæ & secundæ personæ fermè non exprimitur, nisi discretionis & emphasis causâ; ut, *Amavi, Liberasti.*

Discretionis causa; ut, *Ego ejeci, vos introducitis.*

Emphasis causâ; ut, *Tu audes scelestus, nefarius.*

In verbis quorum significatio ad homines vel ad Deum tantùm pertinet, tertiæ personæ nominativus sæpè subauditur: ut, *Est, fertur, dicunt, ferunt, aiunt, prædicant, ningit, tonat.*

Infinitivus interdum ponitur vice nominativi: ut, *Peccare cum delectat, Scire tuum nihil est.*

Tota oratio interdum nominativi loco est; ut, *Scire aliquid artis est.*

2. Vocativus est secundæ personæ & jungitur imperativo ejusdem numeri & personæ; ut, *Nate contendè vincla. Socii promite vires.*

Aliquando absolutè vocativus ponitur sine verbo: ut, *Nate Carole.*

Aliquando non exprimitur vocativus: ut, *Durate, Servate.*

3. Verbum Substantivum *sum* nominativis numero diversis postpositum, cum posteriori consentit: ut, *Amantium iræ amoris redintegratio est.*

4. Verbum interpositum priori debet respondere nominativo: ut, *Dos est uxoria lites.*

5. Infinitivus *esse* vult habere ante se & post se pares casus: ut, *Nolo esse longus, Non mihi licet esse negligenti.*

6. Aliquando nominativus sequitur pro accusativo: ut, *Tutum putavit esse bonus socer,* pro *bonum socerum.*

Regula.

1. Verba substantiva & vocativa & eorum vim habentia regunt post se nominativum: ut, *Sumus inserti. Vocantur sapientes. Liber inscriptus Horatius.*

Verba substantiva, & absoluta, ut, Sum, Forem, Fio, Existo, Vivo, Vado, &c. *Vocativa,* ut, Appellor, Dicor, Nominor, Nuncupor, Vocor. *Similem vim habentia,* ut, Interibor, Videor, Feror pro Dicor &c.

2. Quælibet verba possunt habere post se nominativum status aut gestus rei; ut, *Redeo iratus. Venio frequens.*

Sic adjectiva pro adverbiis usurpata; ut, *Agebat se matutinus,* i. e. manè. *Obambulabat nocturnus,* i. e. noctu.

Obser. Aliquando verbum substantivum ponitur cum participio pro verbo; ut, *Sunt pendentia,* i. e. pendent.

CONCORDANTIA.

Interrogativi & Responsivi.

Regula.

I. Interrogativum & responsivum conveniunt casu; ut, *Quibus rebus fides fit? Argumentis. Quâ honore est? Summo.*

1. *Observa.* Fallit hæc regula, quoties interrogatio fit per *Cujus, a, um*; ut, *Cujum pecus? Tityrum.*

2. Aut per dictionem variæ Syntaxeos: ut, *Furine accusat an homicidii? Utroque.*

3. Fallit denique, cùm per possessiva, *Meus, Tuus, Suus, Noster, Vester*, respondendum est, ut, *Cujus est hic liber? Meus.*

Duplex interrogativum est genus, *Substantiæ & Accidentis. Interrogativum substantiæ* est, cui respondetur rectè per nomen Substantivum, vel pronomen demonstrativum; ut, *Quis, quisquis, uter, uterque, utrum*, Quis eos postulavit? Appius. Uter insidiatus est, Clodius. *Interrogativum accidentis* dicitur, cui respondetur per nomen adjectivum; ut, Qualis fuit Hector? Fortis, magnanimus, &c. Sic respondetur, ad *Quot, quotus, quoteni, quotuplus, quotuplex, quotennis*; non tamen per quævis adjectiva; ut, Ad *Quot? Unus, Duo, Tres.* Ad *Quotus?* Primus, decimus, Tertius, & sic deinceps.

DE Constructione Nominis & Pronominis

Adjectivi & Substantivi.

De GENITIVO post Nomen.

Regula.

I. Substantivum regit alterum Substantivum in Genitivo, cum significantur res diversæ; ut, *Scientia juris. Lex veritatis.* Hic Genitivus sæpissimè in Adjectivum possessivum mutatur; ut, *Patris domus; Paterna domus.*

II. Adjectivum substantivum neutro genere positum regit Genitivum; ut, *Quid causæ est? Multum dissimile.*

III. Substantivum regit Genitivum pronominis primitivi; ut, *Amor illius. Oblivium ipsius.*

Observationes circa usum Pronominum.

1. Nomen possessionis repudiat Genitivum pronominis passivi, sed pro eo sumit possessivum suum; *Liber meus, Pater noster.*

2. Pronomina possessiva *Meus, tuus, suus, noster, vester, cujus*, supplentur; ut, *Amor tuus*, quò te amas; *Cura tua*, qua curas. Desiderium *mei, tui, sui, nostri, vestri*, usurpantur; ut, *Amor tui*, quò amaris. *Desiderium mei*, quo desideror.

3. Possessiva *Meus, tuus, suus, noster, vester*, junguntur quibusdam Genitivis; ut, *Tuum adolescentis studium. Meum ipsius peccatum.*

4. Substantiva partis animi vel corporis ut *Suus, pars, Nimium, aliquid*, admittunt Genitivos *Mei, tui, sui, nostri, vestri, Cujus, Parum mei. Quicquam mei.*

6. Numeralia, Comparativa & superlativa regunt Genitivos nostrum & vestrum; ut, *Uterque nostrum, Primus vestrum.*

Observatio de Reciprocis.

1. Reciproco *Sui, sibi, se,* utimur, cùm tertia persona transit in se ipsam; ut, *Ipse sibi displicet.*

Et accedente altero verbo primæ vel secundæ personæ, Reciprocum vim suam retinet, id est tertia persona redit in se ipsam; ut, *Orare jussit,* si se ames; *heræ, jam ut ad se venias.*

2. Reciproco *Suus* utimur cùm tertia persona transit in rem à se possessam; ut, *Feræ partus suos diligunt.*

3. Vel, cùm res possessa transit ad possessorem; ut, *Ulciscentur illum mores sui. Indulsit illi quidem suus pater semper.*

IV. Adjectiva, quæ curam desiderium, memoriam, notitiam atque iis contraria significant, genitivum postulant; ut, *Avida novitatis* natura. *Memor virtutis. Peritus antiquitatis.*

V. Adjectivum verbale, aut participale in *ax,* regit etiam genitum; ut, Tempus *edax rerum.*

VI. Alia multa adjectiva verbalibus affinia regunt etiam genitivum; ut, *Exspes vitæ. Degener virtutis* patrum.

VII. Adiectiva partitionis regunt genitivum pluralem; ut, *Nulla belluarum. Aliquis amicorum.*

Genitivus potest exponi per *e, ex, de, inter, ante*; ut, *Nulla inter belluas. Unus de Magistratibus.*

VIII. Genus partitivi & genitivi debet esse conforme; ut, *Cæteri nobilium. Multæ arborum.*

Observ. Collectiva non servant genus partitivi; ut, *Fortissimus gentis.*

IX. Quædam Substantiva partitivè sumpta genitivum habent; ut, *Vespertilio velocium.*

X. Comparativus partitivè sumptus, regit genitivum rerum duarum; ut, *Fortior fratrum. Velocior pedum.*

Observ. Genitivus in Ablativum mutatur cum præpositione; ut, *Major ex omnibus palmis.*

XI. Superlativus regit genitivum pluralem ejusdem generis; vel genitivum singularem nominis collectivi; ut, *Diligentissimus omnium. Elegantissimus materiam. Optimus plebis.*

Nomina Collectiva sunt hoc versiculo comprehensa: *Gens populus, plebs, grex, exercitus, atq; senatus, Turba, cohors, legio, concio quisq; manus.*

Observ. Superlativo quædam adverbia adhærent; ut, *Facitè primus. Longè improbissimus. Quàm doctissimus.*

De *DATIVO* post Nomen.

Regula.

I. Adjectiva commodi, aut incommodi regunt dativum; ut, *Utilis stomacho* equitatio. *Invisus mihi.*

II. Adjectiva affinitatem & similitudinem significantia, hisque similia, regunt genitivum vel dativum, ut, *affinis rei cognatæ. Similia prodigiis.*

III. *Propior* & *proximus* dativum postulant, ut, & quædam alia; ut, *Propior tibi. Proximus mihi. Consequens rationi.*

IV. Quædam adjectiva regunt dativum vel accusativum cum præpositione *ad*, ut, *Natus ad rhetorem. Natus ad cursum.*

V. Quædam adjectiva nobilitatis, ludus, pulvis significantia regunt dativum, ut, *Notabilis malis perniciosa adolescentiæ* delicatura.

VI. Adjectivum in *vius* dativum eo igitur *vium. Obvius mihi.*

De ADJECTIVO post Nomen.

Regulæ.

I. Nomen mensuræ ponitur cum adjectivis, ut, vocibus in accusativo vel ablativo; ut, *Longum septem pedes. Altum pede. Patens ulnas.*

Observ. Interdum ponitur in genitivo, ut, *Latus pedum duorum.*

De RELATIVO post Nomen.

Regula.

I. Adjectiva copiæ aut egestatis interdum ablativum interdum genitivum regunt: ut, *Dives nummis*, vel, *nummorum. Inops verbis*, vel, *verborum.*

II. Dignus & indignus regunt Genitivum rarius, sæpius ablativum: ut, *Dignus imperii. Dignus laude.*

III. Comparativus regit ablativum diversi generis; & exponitur per *quam*: ut, *Quid dulcis melle? i. e. quam mel.*

IV. Quædam Adjectiva diversitatis & ordinis regunt ablativum cum præpositione, ut, *Aliud à libertate. Secundus à rege.*

Nonnunquam etiam dativum, ut, *Mare diversum*

V. Nomen materiæ ex qua aliquid fit, ponitur in ablativo cum præpositione, ut, *Pocula ex auro. Candelabrum ex gemmis.*

Interdum sine præpositione, ut, *Arcus lapideus. Statua.*

VI. Nomen materiæ circa quam aliquid fieri significatur, ponitur cum adjectivis in ablativo, ut, *Peritus pugnis. Nobilis fortitudine.*

VII. Opus Substantivum indeclinabile regit ablativum, præsente verbo *sum* cum Dativo, ut, *Opus est mihi auxilio tuo.*

1. *Observ.* Aliquando additur genitivus, ut, *Magni laboris, & impensæ multæ opus fuit.*

2. Aliquando reperitur jungi cum accusativo, ut, *Id videtur nem opus esse.*

3. Interdum regit elegantes ablativum participii pro infinitivo, ut, *Opus est consulto*, ut, *consulere.*

Observ.

Observ. Opus adjectivum indeclinabile convenit cum Substantivo in genere numero & casu; ut, *Dux nobis opus est*, i. e. *necessarius*.

IX Substantivum regit dictionem proprietatis aut partis in Genitivo vel ablativo cum adjectivo laudis aut vituperationis; ut, *Puer ingenui vultus. Homo ore eruditissimus.*

1. *Observ.* In quibusdam familiarior est Genitivus, in quibusdam ablativus; ut, *Hospes non multi cibi. Senex cano capite.*

2. Sæpius omittitur Substantivum cum verbum *sum* intercedit; ut, *Fuit semper infirmâ & agrâ valetudine.*

X. Duo vel plures ablativi absolutè in oratione ponuntur, & exponi possunt per particulas *dùm, cùm, quando, postquam*; ut, *Libidine dominante*, i. e. *dum dominatur libido. Deposito ense*, i. e. *postquam depositus est ensis.*

1. *Observ.* Interdum subauditur participium nomine aliquando ejus vicem subeunte; ut, *Vivis fratribus*, pro *viventibus.*

2. Nonnunquam solus participii ablativus absolutè reperitur; ut, *Nondum cognito*, i. e. *cum nondum cognitum esset.*

SUBMONITIO.

Adjectivorum varia est constructio; si quæ itaq; in regulis tradendis occurrat difficultas, eam, Tractatulus noster de Adjectivorum constructione *tollet facilè; ubi exempla omnia ex Authoribus congesta videbis.*

VERBORUM CONSTRUCTIO.

De GENITIVO post Verbum.

Regula.

I. VErba curæ & affectus animi regunt genitivum, raro ablativum; ut, *Augere se animi, vel animo.*

II. Verba accusandi, damnandi, absolvendi regunt sæpius genitivum, aliquando ablativum; ut, *Accusare crimine. Damnari furti. Liberari à scelere.*

Observ. Nomen pœnæ sæpius in ablativo ponitur; ut, *Mulctare aliquem pœnâ. Affici verberibus.*

Accusandi; Accuso, Arguo. *Damnandi*: Damno, Convinco, Condemno, Redarguo, Coarguo, Accesso. *Absolvendi*; Absolvo.

III. Verba admonendi regunt genitivum cum accusativo vel ablativum cum Præpositione; ut, *Admonere aliquem sui periculi, vel, de suo periculo. Admonendi*: Admoneo, Commoneo, Commonefacio.

IV. Verba æstimandi præter genitivos regunt etiam ablativos; ut, *Boni consulere. Magno æstimare.*

Æstimandi; Æstimo, Duco, Pendo, Facio, Sum *pro* Æstimor.

V. Verba memoriæ & Oblivionis regunt genitivum vel accusativum;

ut, *Recordari beneficiorum. Oblivisci dicta & facta alicujus. Memoria*, Meminì, Reminiscor, Recordor, Obliviscor, Obliviscor.

VI. Satago, misereor, misereſco Genitivum regunt; ut, *Satagere rerum suarum. Misereri alicujus. Misereſcit regis.*

2. Observ. Misereor quandoque cum Dativo jungitur; ut, *Misereor, tibi puella. Seneca.*

3. Misereor jungitur raro cum Accusativo; ut, *Misereri fortunem.*

3. Fastidio jungitur Accusativo frequentius, Genitivo rarius; ut, *Fastidire alios. Fastidire alicujus.*

4. Dominor jungitur Genitivo & Dativo sine præpositione; Accusativo & Ablativo cum præpositione; ut, *Dominari gentibus. Dominari in omnem terram & mare. Dominari in virum.*

VII. Potior jungitur Genitivo & Ablativo usitatius; ut, *Potiri rerum. Potiri imperio.*

De Casu Verbi pendente.

Regula.

1. Omne Verbum æquisitive positum regit Dativum; ut, *Ejulare alicui oculos. Arare sibi. Nascitur homini dolor mihi.*

Hæc pertinent ad varia genera verborum, quæ infra sequentia.

1. Verba occurrendi & parendi regunt Dativum; ut, *Obviare superbis. Favere voluntatibus alicujus.*

2. Verba studendi & medendi regunt Dativum; ut, *Studere scientiæ. Mederi Reipublicæ.*

3. Verba adulandi & auxiliandi regunt Dativum; ut, *Assentari alicui. Auxiliari alicui.*

Juvo tamen regit Accusativum; ut, *Juvare aliquem.*

4. Verba nocendi & parendi regunt Dativum; ut, *Nocere alteri. Obedire parentibus.*

5. Verba præsidendi, seu imperandi & gratificandi regunt Dativum; ut, *Præesse negotio. Præcipere alicui. Gratificari alicui.*

Sic alia multa.

II. Verba composita à *Ferem, Sum, Fio, Facio*, regunt Dativum; ut, *Deesse multis. Adesse alicui. Satisfacere amicis.*

III. Verba etiam composita cum his Præpositionibus, *ab, ad, ante, con, inter, ob, post, præ, pro, sub, super*, postulant Dativum; ut, *Nunc abnuere studio alicujus. Admirari egrotis. Anteferre pacem bello. Contentire principiis. Incumbere studiis. Interponere se alicui. Obstrepere alicui. Præstabere ludo. Præponere alicui. Proponere omnibus. Submittere se alicui.*

1. *Observ. Admiror, adsurgo, adjuvo, alloquor, appeto, invado, Vinco, abeo, accido, prævenio, subeo* Accusativum regunt.

2. *Interdico* Dativum regit cum Ablativo; ut, *Interdicere alicui aqua igni.*

Nonnunquam

Nonnunquam tamen admittit Accusativum cum Dativo; ut, *Interdicere histrionibus scenam.*

3. *Supersedeo* Ablativum regit unicum; ut, *Supersedere labore.*

Subnotatio.

Quædam ex his mutant Dativum aliquoties in alium casum; quæ de re consule Tractatulum, de Verborum Identitate.

4. *Sum, es, fui,* pro *habeo* regit Dativum; ut, *Est mihi pater,* i. e. *habeo Patrem. Sunt mores tibi mali,* i. e. *habes malos mores.*

Observ. Dativus sæpe ponitur in oratione pro Accusativo vel Ablativo & Præpositione; ut, *It clamor cœlo,* pro *in cœlum.*

5. Quædam Verba regunt duos Dativos, unum personæ & alterum rei; ut, *Ego alicui curæ,* i. e. *in curam. Vertere alicui vitio,* i. e. *in vitium.*

6. Verbum passivum sæpe regit Dativum pro Ablativo & Præpositione; ut, *Auxilia tibi. Visa mihi.*

7. Habeo regit Dativum pro Accusativo; ut, *Habere ludibrio,* i. e. *in ludibrium. Habere odio,* i. e. *in odium.*

8. Verba *Explicandi, Promittendi, Jungendi, Dandi, Comparandi, Reddendi, Auferendi, Committendi, Postponendi, Præferendi* regunt Dativum cum Accusativo; ut, *Mittere alicui literas. Nunciare alicui rem.*

Explicandi: Explico, Declaro, Dico, Expono, Indico, Judico, Narro, Nuncio, Ostendo, Significo. *Promittendi*: Promitto, Spondeo, Voveo. *Jungendi*: Jungo, Copulo, Misceo, Necto, Colloco, Coagmento. *Dandi*: Do, Concedo, Commodo, Dedo, Ministro, Suppedito. *Comparandi*: Comparo, Adæquo, Æquiparo, Coæquo, Confero, Compono, Exæquo. *Reddendi*: Reddo, Refero, Restituo, Rependo, Repono. *Auferendi*: Aufero, Abripio, Abstraho, Adimo, Avello, Demo, Eripio, Surripio, Tollo. *Committendi*: Committo, Credo, Commendo, Mando, Trado. *Postponendi*: Postpono, Posthabeo, Postfero. *Præferendi*: Præfero, Antefero, Antehabeo, Antepono, Præpono.

De *ACCUSATIVO* post Verbum.

Regula.

1. Verbum activum aut activæ significationis regit post se Accusativum; ut, *Agere suum negotium. Aucupari rumorem.*

II. Quædam Verba regunt Accusativum cognatæ significationis per Atticismum; ut, *Currere cursum. Ludere ludum.*

Observ. Nonnulla tamen reperiuntur in Ablativo; ut, *Dolere dolore* alicujus. *Gaudere gaudio.*

III. Accusativi *partem* & *vicem* eleganter ponuntur cum verbis; ut, *Maximam partem vivunt,* i. e. *maximâ ex parte. Dolere vicem* alicujus, i. e. *de vice* alicujus.

IV. Quæ-

IV. Quædam verba; ut sunt, *rogandi, celandi, docendi, vestiendi, monendi*, &c. regunt duos accusativos diversos, unum personæ, alterum rei; ut, *Rogo te hoc beneficium. Celare aliquem aliquid. Docere aliquem literas.*

1. *Observ.* Horum passiva retinent accusativum rei; ut, *Celari aliquid, Doceri itre.*

2. Multa harum varios casus assumunt; ut, *Induere sibi vestem. Induere se veste. Monere de testamento.*

3. Quædam verba *Docendi*, item *Vestiendi, Liberandi, Implendi, Onerandi*, & his contraria; multa præterea *Privandi*, recipiunt sæpius accusativum cum ablativo; ut, *Erudire aliquem præceptis. Imbuere se studiis.*

Rogandi: Rogo, Flagito, Posco, Interrogo. *Celandi*: Celo. *Docendi*: Docco, Dedocco, Edocco, Erudio. *Vestiendi*: Vestio, Amicio, Calceo, Cingo, Induo, Orno, Tego, Exuo, Nudo, Spolio. *Liberandi*: Libero, Expedio, Solvo, Vindico, Alligo, Obligo, Adstringo, Obstringo, Impedio, Implico, Irretio. *Implendi*: Impleo, Compleo, Expleo, Oppleo, Repleo, Augeo, Cumulo, Dito, Dolo, Farcio, Refercio, Locupleto, Orno, Satio, Saturo, Exhaurio, Exinanio. *Onerandi*: Onero, Obruo, Opprimo, Exonero, Levo. *Privandi*: Privo, Abdico, Everro, Exhæredo, Fraudo, Orbo, Prohibeo. *Hæ addi possunt*: Afficio, Muto, Commuto, Permuto, Penso, Compenso, Repenso.

De *ABLATIVO* post Verbum.

Regula.

I. Nomen causæ, instrumenti, aut modi, cum verbis aut adjectivis ponitur in ablativo; ut, *Ardere dolore. Ludere pila. Facere animo libenti. Insignis pietate. Pallidus irâ.*

Observ. Interdum modus actionis & comitatus assumit præpositionem; ut, *Cum metu dicere.*

II. Nomina pretii ponuntur cum verbis in ablativo; ut, *Non emam vitiosâ nuce. Vendidi auro.*

1. *Observ.* Magni, Parvi, Tanti, Quanti, Pluris, Minoris in genitivo ponuntur sine Substantivo; ut, *Magni facere. Parvi pendere. Pluris facere. Minoris constare.*

2. In ablativo ponuntur cum Substantivo; ut, *Magno pretio æstimare. Minore pretio redimere.*

3. Valeo regit accusativum vel ablativum; ut, *Valet duos nummos. Valere nummo.*

III. Verba copiæ aut egestatis regunt ablativum; ut, *Abundo otio. Careo sumptu.*

Verba *Copiæ*: Fluo, Affluo, Circumfluo, Diffluo, Abundo, Exubero,

Exubero, Mano, Roro, Scateo, Sudo. *Egestatis*: Careo, Egeo, Laboro, Indigeo, Vaco.

Observ. Nonnunquam etiam genitivum; ut, *Eget aris.*

IV. Quatuor hæc deponentia, *Utor, fruor, fungor, vescor,* & his similia ablativo junguntur; ut, *Utor vino. Fruor studiis. Fungor officio. Vescor lacte.*

Eadem verba cum accusativo inveniuntur antiquè; ut, *Functus est officium liberalis adolescentuli.*

V. Verba accipiendi, distandi, removendi, separandi, coercendi & petendi regunt ablativum cum Præpositione; ut, *Discere ex aliquo. Distare ab urbe. Dimittere è manibus.*

Accipiendi: Capio, Accipio, Audio, Conduco, Colligo, Disco, Emo, Fero, Reporto, Sumo. *Distandi*: Absum, Disto. *Removendi*: Removeo, Absterreo, Amoveo, Arceo, Averto, Deterreo, Repello. *Separandi*: Separo, Aufero, Abduco, Abrado, Abstraho, Abripio, Avello, Avoco. *Coercendi*: Coercio, Abstineo, Cohibeo. *Petendi*: Peto, Contendo, Exigo, Flagito, Posco, Exposco, Reposco, Quæro, Requiro.

VI. Verbum passivum aut passivæ significationis regit Ablativum cum Præpositione; *a*, vel *ab*; ut, *Legitur à me. Vapulo à præceptore.*

Observ. Passivè significant, *Vapulo, veneo, liceo, exulo, fio,* &c.

De INFINITIVORUM Constructione.

Regula.

I. Infinitivus verbi personalis recipit ante se accusativum, & exponitur per *quod, ut, ne,* vel *quin*; ut, *Credite me recitare,* i. e. *quod ego recito. Volo vos bene sperare,* i. e. *ut bene speretis. Prohibuerunt exire,* i. e. *ne exiret. Non dubitat mandare,* i. e. *quin mandet.*

II. Infinitivus post se admittit casum sui verbi; ut, *Misereri alicujus. Diligi ab aliquo.*

III. Quibusdam tum verbis tum adjectivis, familiariter subjiciuntur verba infinita; ut, *Puduit dicere. Dignus amari. Audax perpeti.*

Fore ut; *Futurum ut,* verbis *Spero, Puto, Affirmo, Suspicor,* & similibus juncta, eleganter Futurum infinitum tam agendi, quàm patiendi modi supplent, etiamsi alioquin verba supinis non careant; ut, *Nunquam putavi fore, ut ad te supplex venirem. Valde suspicor fore, ut infringatur hominum improbitas.* Cic. *Scio futurum ut auditis ejus sententiis, cupiatis multas audire.* Seneca.

DE

DE GERUNDIIS.

Regula.

I. Gerundia & Supina regunt casus suorum verborum; ut, *Utendum est ætate. Efferor studio videndi parentes. Venis exquisitum moret.*

II. Gerundia in *di* junguntur quibusdam Substantivis & Adjectivis; ut, *Locus habitandi. Consuetudo peccandi. Ignarus dicendi.*

Substantiva: ut, Tempus, Causa, Studium, Finis, Occasio, Potestas, Opportunitas, Facultas, Licentia, &c. *Adjectiva*, ut, Peritus, Imperitus, Cupidus, Insuetus, Ignarus.

1. *Observ.* Poëticè infinitivus loco Gerundii ponitur; ut, *Occasio cumulare*, pro *cumulandi*.

2. Interdum non invenustè adjicitur Gerundiis genitivus pluralis; ut, Quum *illorum videndi* gratia me in forum contulissem.

III. Gerundiis in *do* junguntur quædam Præpositionis Ablativi casus; *A, ab, abs, de, e, ex, cum, in, pro*; ut, *A scribendo deterrere. Cum loquendo. In puniendo.*

Observ. Ponuntur & absque Præpositione; ut, *Scribendo disces scribere.*

IV. Gerundiis in *dum* junguntur quædam Præpositiones Accusativi casus, *Ad, ante, inter, circa, ob, propter*; ut, *Inter spoliandum. Ad expugnandum, &c.*

1. *Observ.* Cum significatur necessitas ponuntur sine Præpositione, additô verbô *est*; cum Dativo expresso vel subintellecto; ut, *Abeundum est mihi. Orandum est.*

2. Gerundia aliquando passivè videntur usurpari; ut, *Erudiendi gratiâ*, i. e. *ut erudiretur.*

DE SUPINIS.

Regula.

I. Supina in *um* junguntur verbis motus; ut, *Ivit venatum. Venit precatum.*

Poëticè dicunt; *Eo visere. Vado videre.*

II. Supina in *u*, nullum casum regunt, sed junguntur verbis motus è loco, & quibusdam adjectivis; ut, *Difficile dictu. Mirabile auditu. Surgere cubitu.*

DE TEMPORE.

Regula.

I. Spatium temporis ponitur cum verbis in Accusativo vel Ablativo;

tivo; ut, *Regnavit septem & triginta annos. Vixit annis viginti & septem.*

Observ. Aliquando additur præpositio, ut, *Abire per decem annos. Vigilare ad multam noctem.*

II. Species temporis ponitur in Ablativo; ut, *Redire debet, non tenebris.*

1. *Observ.* Species temporis cognoscitur interrogatione factâ per *quando*, vel *quanto tempore.*

2. Aliquando additur Præpositio; ut, *Sub noctem. Ante noctem.*

3. Quædam ponuntur in Accusativo per Eclipsin Præpositionis more Græco; ut, *Id tempus* creatus est Consul. pro *per* vel *sub id tempus.*

4. Tres Dativi temporis; ut, *Luci, Tempori, Vesperi*, adverbialiter ponuntur; ut, *Vesperi venit.*

DE LOCO.

Regula.

I. Spatium loci ponitur in Accusativo vel in Ablativo; ut, *Abesse iter unius diei. Abesse longis passibus.*

II. Species loci ponitur in Ablativo; ut, *Primo lapide.*

Observ. Sæpius additur Præpositio; ut, *Ad quintum milliare.*

III. Nomina urbium primæ aut secundæ declinationis singularis tantum numeri, ponuntur in Genitivo cum quæstio fit per ubi; ut, *Esse Romæ. Commorari Londini.*

IV. Nomina urbium tertiæ declinationis aut pluralis numeri, ponuntur in Dativo vel Ablativo, cùm quæstio fit per *ubi*; ut, *Est Neapoli. Babylone mortuus est. Parisiis vivit.*

V. Nomina urbium ponuntur in Accusativo sine Præpositione, cum quæstio fit per *quo*; ut, *Romam venire, Londinum ire.*

VI. Nomina urbium ponuntur in Ablativo sine Præpositione, cum quæstio fit per *unde* aut *qua*; ut, *Roma profectus est. Londino discessit.*

1. *Observ.* Aliquando præpositio additur nominibus urbium in qualibet loci differentia; ut, *In Alexandria. In Ephesi. Ab Antiochia, &c.*

2. Quando apponitur Adjectivum, vel appellativum nominibus urbium ferè præpositio adjicitur; ut, *Ad doctas Athenas proficisci. Ad urbem Romam.*

3. Interdum abest præpositio; ut, *Doctas Athenas.*

VII. Nomina urbium imitantur & hæc Appellativa; *Domus, rus, humus, bellum, militia*; ut, *Sum domi. Eo domum. Redeo domo. Sum rure. Eo rus, Redeo rure.*

1. *Obsrv.* Genitivo domi, quædam Adjectiva addi possunt, *Mea, tua,*

tua, sua, nostra, vestra, aliena; ut, *Domi meæ. Domi tuæ.*

2. In ablativo etiam dicitur cum Præpositione; ut, *In domo.*

3. Cum aliis adjectivis *dictis*, in ablativo ponitur; ut, *In domo vidua. In locupleti domo.*

4. Nomen *humus* nonnunquam aliorum appellativorum sequitur constructionem; ut, *Ab humo attollit. Ad humum deduxit.*

VIII. Appellativa nomina locorum, regionum, insularum & montium, eandem habent constructionem, sed cum præpositione; ut, *In hortis. In senatu. In provinciam. Ex Italia.*

Observ. Aliquando his nominibus subtrahitur Præpositio, qualibet loci differentia; ut, *Italiam ire*, pro *in Italiam. Ægypto remeare*, pro *ex Ægypto. Toto foro vagari*, pro *per totum forum.*

De IMPERSONALIUM Constructione.

Regula.

Est, interest & refert significantia possessionem aut officium regunt quosvis Genitivos; ut, *Extremæ dementiæ est. Interest omnium recte facere.*

1. *Observ.* Septem genitivi pronominum excipiuntur, scilicet *mei, tui, sui, nostri, vestri, nostrum, vestrum*; pro quibus interest & refert recipiunt ablativos femininos *Meâ, tuâ, suâ, nostrâ, vestrâ*; ut, *Meâ interest. Tuâ interest. Meâ refert. Tuâ refert.*

2. Verbum *est* pro illis genitivis regit Nominativos neutros, *meum, tuum, suum, nostrum, vestrum*; ut, *Meum est discere. Tuum est scribere.*

II. Interest & refert recipiunt etiam Genitivos æstimandi, *quanti, magni, permagni, parvi*; ut, *Quanti interest. Magni interest.*

1. *Observ.* Recipiunt & accusativum cum præpositione *ad*; ut, *Quid ad rem meam refert.*

2. Recipiunt & ablativum, & quædam adverbia; ut, *Nec minimo discrimine refert. Multum refert. Nihil refert.*

III. Multa verba personalia & impersonalia, quæ eventum significant regunt dativum, qualia sunt, *Contingit, restat, placet, evenit, accidit, sufficit, constat, libet, liquet, vacat, dolet, conducit, fit, expedit, licet, convenit, præstat*; ut, *Placet doctissimis. Sufficit tibi. Accidit mihi.*

Observ. Tria verba ex his regunt accusativum cum præpositione *ad*; ut, *Pertinet ad dignitatem. Attinet ad abstinentiam. Spectat ad bellum.*

IV. Quinque verba impersonalia *pœnitet, tædet, miseret, pudet, piget*, regunt accusativum cum genitivo; ut, *Pœnitet me consilii. Pudet me infamiæ.*

Observ. Hæc verba loco genitivi aliquando Infinitivum admittunt; ut, *Tædet audire. Pœnituit jurasse.*

V. De-

V. Decet, delectat, juvat, oportet regunt accusativum; ut, *Decet me. Juvat me.*

Observ. Sic quædam verba modo personaliter, modo impersonaliter sumpta regunt accusativum; ut, *Latet me. Fugit te.*

VI. Verbum impersonale passivæ vocis, similem cum personalibus passivis casum obtinet; ut, *ab hostibus constanter pugnatum.*

Aliquando dativum exigit, loco ablativi cum præpositione; ut, *Tota mihi dormitur hyems. Mihi sic neque seritur, neque metitur.*

Observ. Interdum tamen absolutè, sine casu ponitur; ut, *Quid agitur? statur.*

De *PARTICIPII* Constructione.

Regula.

I. PArticipium regit casum sui verbi; ut, *Oblitus consuetudinis. Indulgens sibi.*

Observ. Participia cum in nomina degenerant, genitivum postulant; ut, *Amans patriæ. Patiens inediæ.*

II. Nomina participialia in *bundus* regunt casum sui verbi; ut, *Insequabundus carnificem. Gratulabundus patriæ.*

III. Quædam verba eleganter junguntur participiis perfectis; ut, *Cupit te reventum*, i. e. *ut convenias. Curabo adductum*, i. e. *adducam.*

IV Exosus, perosus, pertæsus licèt activè significant, accusativum postulant; ut, *Exosus patriæ mores. Pertæsus ignaviam suam.*

V. Exosus verò & perosus cum passivè significant dativum exigunt; ut, *Germani Romanis perosi sunt. Exosus Deo & sanctis.*

VI. Natus, progenitus, satus, cretus, creatus, ortus, editus, ab ablativum feruntur; ut, *Quo sanguine cretus. Terra editus.*

VII. Participiis futuri temporis, præsertim passivis, additò verbò substantivò, eleganter utimur pro *Debere* vel *Oportere*; ut, *Frater est expectandus mihi*, pro *debet* vel *oportet mihi expectari. Orandus erit nobis amicus meus*, pro *debebimus* vel *oportebit nos orare amicum meum.*

De *ADVERBII* Constructione.

Regula.

I. ADverbia junguntur nominibus, verbis, & participiis in conformi sensu; ut, *Planè grandis. Jocari libenter. Temerè impulsus.*

Observ. Junguntur & aliis adverbiis; ut, *Valdè benè*

II. Adverbia En & Ecce regunt nominativum aut accusativum; ut, *En crimen. En causa. En mentem. Ecce miserum.*

III. Adverbia temporis loci & quantitatis regunt genitivum; ut, *Tunc temporis. Ubi terrarum. Satis verborum.*

Observ. Pridie & postridie junguntur accusativo, sed subintelligitur *ante vel post*; ut, *Pridie nonas*, i. e. *ante nonas. Postridie ludos*, i. e. *post ludos.*

IV. Ergo & instar sive Nomina sive Adverbia regunt genitivum; ut, *Virtutis ergo benevolentiæq. Puncti instar.*

Observ. Apponitur interdum Præpositio *ad*; ut, *Vallis ad instar.*

V. Adverbia derivata primitivorum constructionem sequuntur; ut, *Congruenter naturæ*, nam *Congruo tibi dicitur. Obviam illi*, nam *Obvius illi dicitur. Proximè hostem*, nam *propè hostem dicitur.*

VI. Cedo flagitantis exhibere, accusativum regit; ut, *Cedo quemvis arbitrum.*

VII. Adverbia vocandi Heus *a. b.*, regunt vocativum; ut, *Heus adolescens. O pueri.*

VIII. Adverbia Comparativi & Superlativi gradus, eandem cum nominibus constructionem habent; ut, *Sapientius te ipso. Optime omnium.*

IX. Abhinc jungitur accusativo vel ablativo; ut, *Abhinc sexaginta annos, & Abhinc sexaginta annis.*

X. *Plus, amplius, minus*, nominativo, accusativo, & ablativo junguntur subaudita conjunctione *quam*; ut, *Minus quindecim dies sunt. Plus quingentos colaphos infregit. Hora amplius. Minus nihilo.*

Observatio quarundam Particularum.

1. *Ut* pro *Postquam* & *Quomodo* Indicativum petit; ut, *Ut ab urbe discessi*, pro *Postquam ab urbe discessi. Ut vales*, pro *quomodo vales.*

2. Post has voces; *adeò, ita, sic, talis, tantus, tot*, nunquam ponitur *quòd* sed *ut* cum Subjunctivo; ut, *Non sum ita hebes, ut ista dicam.*

3. Tam Adverbio quam respondere solet; ut, *Tam ego homo sum quàm tu.*

4. *Antequam, priusquam, posteaquam, postquam*, ubi pro *postquam*, tum Indicativis tum Conjunctivis junguntur; ut, *Antequam consedero. Priusquam pereo. Posteaquam venissent, &c.*

5. *Donec* pro *Quamdiu* Indicativo; pro *Quousque* nunc Indicativo, nunc Subjunctivo gaudet; ut, *Donec eris felix. Donec adfeceris.*

6. *Simulac, simulatque* Indicativo & Subjunctivo adhærent; ut, *Simulac* belli patiens *erat. Simulatque adoleverit ætas.*

7. *Quasi, ceu, tanquam, perinde, acsi, haud-secus-acsi*, Subjunctivo annectuntur; ut, *Quasi non norimus nos inter nos.*

8. *Quemadmodum*; ut, *utcunque, sicut*, Indicativum & Subjunctivum admittunt; ut, *Ut sementem feceris, ita & metes.*

9. *Ne* prohibendi, vel Imperativis vel Subjunctivis præponitur; ut, *Ne jura. Ne metuas.*

Ne

Ne pro *non* cæteris modis inserviens.

10. *Ne* pro *Profecto* Indicativum vel Conjunctivum petit; ut, *Ne ego nunc sum infelix. Ne tu, mea fama, male confidisses.*

11. *Quidem* & *quidquidem* eandem fere significant, & Indicativo junguntur; ut, *Quoniam ita vis.*

12. Adverbia, accedente casu, transeunt in præpositiones; ut, *Cantabit vacuus coram latrone viator.*

Subditionis.

Particularum harum usus, ut & aliarum, in Tractatu de Particularum rationalis satis superque demonstratur, quo Tyrones remittimus.

De CONJUNCTIONUM Constructione.

Regula.

1. COnjunctio copulat similes casus & modos; ut, *Optimus & præstantissimus. Tepidus & tiebes.*

Observ. Excepto si casualis dictionis ratio aliqua privata repugnet, vel aliud poscat; ut, *Emi librum centussi & pluris. Vixi annis & Venetiis.*

II. *Etsi, tametsi, quanquam* in principio orationis Indicativum, rarò Subjunctivum, cæteris locis tam Subjunctivum quam Indicativum admittunt; ut, *Tametsi nihil mihi fuit optatius. Tametsi par gloria sequitur.*

III. *Etiamsi, quamvis* Subjunctivo & sæpe Indicativo junguntur; ut, *Etiamsi quia scribas. Quamvis precer.*

IV. *Licet, ut* pro *quamvis* Subjunctivo gaudent; ut, *Licet obsessa, tamen habebat tecta.*

V. *Ni, nisi, si, sequutum, quod, quia, quam, nunquam, priusquam,* tum Indicativum tum Subjunctivum amant; ut, *Quid relinquis incolumi? quadro. Nisi quia forte adhuc vultis.*

De PRÆPOSITIONUM Constructione.

Regula.

I. UNa & triginta Præpositiones regunt Accusativum; ut, *Ad mœnia venere. Apud Herodotum. Adversum justum.*

II. Sexdecim Præpositiones regunt Ablativum; ut, *A fonte. Ab ostia. Cum fratre.*

III. Quatuor Præpositiones *in, sub, super & subter,* regunt accusativum in significatione motus; ablativum in significatione quietis; ut, *In vitium. Sub nullo. In foro. Sub sole.*

IV Quædam Præpositiones aliis solent præponi; ut, *Procul à terra. usq; ad lucem.*

V Verba composita sæpe regunt casum suæ præpositionis; ut, *Adire oppida. Peregrare sylvas. Abstinere bello. Delabi cœlo.*

Observ: Eleganter interdum repetuntur cum verbis præpositiones vel accusativi & ablativi casus; ut, *Admitti in consilium. Emergere à vadis.*

VI. Multa verba recipiunt accusativum vel ablativum propter intellectam præpositionem; ut, *Gemere virtutem*, i. e. *propter virtutem. Mœrere Reipub. calamitatem*, i. e. *propter calamitatem. Loco filii esse*, i. e. *in loco.*

VII. Præpositio *tenus* regit genitivum pluralem rerum duarum, vel ablativum tam singularem quam pluralem; ut, *Labrorum tenus. Crurum tenus. Capulo tenus.*

VIII. Præpositiones sine casu fiunt Adverbia; ut, *Adversum veniat. Propè adest. Palam dixit.*

De *INTERJECTIONIS* Constructione.

Regula.

I. Interjectiones non ratò absolute, & sine casu ponuntur; ut, *Quæ (malum) dementia?*

II. Interjectiones ô, Heu, Prô, regunt nominativum, accusativum & vocativum; ut, *O qualis facies! ô præclarum custodem! ô Dave! Heu felix! Heu stirpem! Pro curia! Prô Deum atq. hominum fidem! Pro sancte Jupiter!*

III. Interjectiones Hem & Ah, regunt accusativum aut vocativum; ut, *Hem voluptatem! Hem mea lux! Ah me miserum! Ah Corydon!*

IV. Interjectiones Hei & Væ regunt Dativum; ut, *Hei mihi! Væ tibi!*

V. Vah & Ohe regunt vocativum; ut, *Vah salus mea! Ohe libelle!*

DE FIGURATA SYNTAXI.

Figurata Syntaxis est nova loquendi ratio à trito & vulgari sermone remota, quæ fere ratione aliquâ aut authoritate nititur.

Figuratæ Syntaxeos sunt undecim Species.

Epiteke	Appositio.	Synthesis	Compositio.
Ecclesis	Evocatio.	Synthedoche	Intellectio.
Syllepsis	Conceptio.	Ecclipsis	Omissio.
Prolepsis	Anticipatio.	Helenismus	Constructio.
Zeugma	Connexio.		Græcatio.
Enallage	Immutatio accidentium	Archaismus	Vetusta locu-

APPOSITIO.

Appositio est quando plura Substantiva ad eandem rem pertinentia ponuntur in eodem casu sine conjunctione; ut, *Justitia excellentissima virtus. Cicero modestissimus puer. Oxonium oppidum.*

Appositio

Appositio maximè fit tribus de causis.

1. Generalitatis restringendæ causa; ut, *Taxus arbor.*

2. Ambiguitatis tollendæ causa; ut, *Taurus mons.*

3. Causa attribuendæ proprietatis; ut, *Plato vir unus totius Græciæ doctissimus.*

Aliquando Substantiva discrepant aut genere, aut numero aut utroque; ut, *Hortensius lumen & ornamentum Reipublicæ. Opes irritametta malorum.*

Alterum Substantivorum aliquando ponitur in genitivo per Enallagen; ut, *Oppidum Antiochiæ.*

EVOCATIO.

EVocatio est quando tertia persona revocatur ad primam vel secundam personam; totaq; oratio est primæ vel secundæ personæ.

Evocatio duplex est, { Explicita & Implicita.

Explicita est in qua personæ exprimuntur, scilicet evocans & evocata; ut, *Ego sanguis pauperum parentum non obibo. Vos unanimi Regem defendite.*

Evocatio implicita est, in qua persona evocans supprimitur; ut, *Homines intelligimus nostra bona*; subintel. *nos. Trahimur omnes laudis studio*; subintel. *nos.*

In Evocatione possunt esse diversi numeri.

1. Cum nomen est Collectivum; ut, *Populus superamur ab uno.*

2. Cum nomen est Distributivum; ut, *Uterque læsi sumus.*

SYLLEPSIS.

PArasceve ad conceptionem, Duo vel plura singularia conjunctione copulata, postulant adjectivum vel verbum plurale; ut, *Fero hæc fronte ac vultu bellis. Furor iraque præcipitant mentem.*

Plura singularia sine conjunctione habent aliquando verbum plurale; ut, *Frons, oculi, vultus persæpe mentiuntur.*

Aliquando plura singulara verbo singulari contenta sunt; ut, *Mens & ratio & consilium in senibus inest.*

Syllepsis sive Conceptio est reductio minus digni ad dignius.

Quadruplex est Conceptio { Personarum, Generum } { Numerorum, Casuum.

Persona prima dignior est aliis, secunda dignior est tertia.

Genus masculinum est dignius aliis, femininum est dignius neutro.

Numerus pluralis est dignior singulari.

Nominativus est dignior obliquis.

Conceptio Personarum.

Conceptio personarum est quando Substantivis diversæ personæ

 adjungitur

adjungitur verbum plurale respondens digniori personæ.

Duplex est { Explicita & Implicita.

Explicita est quando universæ personæ explicantur; ut, *Tu & collega tui errastis.*

Conceptio personarum implicita est, quando personæ non exprimuntur; ut, *Uterque sumus defessi, subaudi ego & tu.*

Conceptio Generum.

Conceptio generum est, quando Adjectivum junctum Substantivis diversi generis respondet digniori generi.

Duplex est { Explicita & Implicita.

Explicita est quando diversa genera explicantur; ut, *Mars & Venus capti.*

Observationes.

1. Substantiva rerum inanimatarum habent Adjectivum plurale neutrius generis; ut, *Divitiæ, decus, gloria, in oculis sita sunt.*

2. Aliqua Substantiva sumuntur tanquam res animatæ, ideoque in his fit generis Conceptio; ut, *Leges & plebiscita coacta.*

3. Aliquando Substantivi proximi habetur ratio; ut, *Video in me omnium ora atque oculos esse conversos.*

4. Adjectivum aliquando consentit genere cum similibus genere substantivis; ut, *Fama & fortuna pares.*

Implicita generum conceptio est, quando diversa genera non exprimuntur, sed continentur sub aliqua voce; ut, *Videt innocuos ambos*, scilicet *Virum & uxorem. Uterque valent*, scilicet *filius & filia.*

Conceptio numerorum.

Conceptio numerorum est quando verbum adjunctum Substantivis numero diversis respondet digniori; ut, *Sunt nobis castaneæ & copia lactis. Quem neq; gloria neq; pericula excitant.*

Conceptio Casuum.

Conceptio casuum est quando adjectivum vel verbum plurale subjicitur nominativo & ablativo intercedente præpositione; ut, *Quirinus cum fratre Remo jura dabunt. Ilia cum lauso fati de Numitore.*

PROLEPSIS.

PRolepsis est, quando adjectivum vel verbum cum toto conveniens (i. e. generalis dictione) discrepat à partibus totius numero.

Duplex

Duplex est Prolepsis { Explicita, & Implicita.

Explicita est in qua totum & partes exprimuntur; ut, *Ambo defessi sumus, ego vapulando, ille verberando. Duo reges, ille bello, hic pace civitatem auxerunt.*

Implicita Prolepsis est, quando totum aut partes supprimuntur; ut, *Curemus aequam uterque partem*, scilicet *nos uterque ego meam, tu tuam partem curemus.*

ZEUGMA.

ZEugma est, quando verbum adjectivum diversis additum substantivis, consentit cum propiore.

Triplex est Zeugma { Protozeugma. Mesozeugma. Hypozeugma.

Protozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in principio; ut, *Iratus est Rex & Regina.*

Mesozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in medio; ut, *Rex iratus est & Regina.*

Hypozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in fine; *Rex & Regina irata est.*

Tribus modis fit Zeugma.

(1.) In persona; ut, *Ego & tu studes.*
(2.) In genere; ut, *Maritus & uxor est irata.*
(3.) In numero; ut, *Hic illius arma, hic currus fuit.*

Observationes.

Quando verbum ad duo supposita reducitur & cum utroque convenit est Zeugma; ut dicunt locutionis, non constructionis; ut, *Johannes fuit piscator & Petrus.*

Ubi aliqua fit comparatio aut similitudo, verbum aut adjectivum consentit cum remotiore substantivo; ut, *Praeterea talem nisi tu, nulla pareret filium.*

ENALLAGE.

ENallage est accidentium immutatio, quae legitimae constructionis regulas perturbat; ut,

Ea est vel { Casuum, quae dicitur Generum, Personarum } (Antiptosis) vel { Temporum. Modorum. Numerorum.

Enallage casuum sive, Antiptosis est, quando casus pro casu ponitur.

Duplex est, { Licita & Minime licita.

Antiptoſis Licita.

Non inativus pro genitivo, ut, *Summus id ætatis*, pro *eius ætatis*.

Accuſativus pro genitivo, ut, *Omne genus miſeriæ*, pro *omnis generis*.

Genitivus pro nominativo, ut, *Venit in mentem illius temporis*, pro *illud tempus*.

Dativus pro nominativo, ut, *Cui cognomen Iulo additur*, pro *Iulus*.

Dativus pro ablativo, ut, *Vix auditur ulli*, pro *ab ullo*.

Dativus pro accuſativo, ut, *Inferret deos Latio*, pro *in Latium*.

Accuſativus pro ablativo, ut, *Profectus eſt id tempus*, pro *eo tempore*.

Vocativus pro nominativo, ut, *Macte virtute eſto*, pro *macte*.

Antiptoſis non Licita.

Nominativus pro accuſativo, ut, *Neſcis eſſe uxor Iovis*, pro *neſcis te eſſe uxorem*. Horat. lib. 3. od. 27.

Nominativus pro vocativo, ut, *Proh cretus ſanguis meus*, pro *ſanguis mi*. Virg. 6. 2 v. 870.

Genitivus pro nominativo, ut, *Canum degeneris*, pro *canes*. Plin. lib. 11. cap. 50.

Genitivus pro ablativo, ut, *Abſtinete irarum*, pro *abite*. Horat. lib. 23. od. 27.

Dativus pro accuſativo, ut, *Alienis rebus curas*, pro *alienas res*. Plaut. True. II. ſc. ad fores v. 34.

Dativus pro ablativo, ut, *Pugnabit amori*, pro *cum amore*. Virg. 4. Æneid. v. 38.

Accuſativus pro nominativo, ut, *O bene quam ſtatus vestra eſt*, pro *urbs*. Virg. 4. Æneid. v. 573.

Accuſativus pro genitivo, ut, *Quid tibi hanc curatio eſt rem*, pro *hujus rei*. Plaut. Amphit. ſcen. bene vale.

Accuſativus pro ablativo, ut, *Boni negotii liberalis functus eſt officium viri*, pro *officio*. Terent. Adel. act. ſcen. 5. v. 18.

Vocativus pro nominativo, ut, *Vinis exſpectate*, pro *exſpectatus*. Virg. 2. Æneid. v. 213.

Ablativus pro dativo, ut, *Hæret pede pes*, pro *pedi*. Virg. 10 Æneid. v. 361.

Plura ejuſmodi inter legendum occurrunt.

Enallage generum eſt, quando genus pro genere ponitur, ut, *Nube grauidâ candecante, quod tempeſtatem album vocant. Bellatur*, pro *bellant*. (Paſſivum genus, pro Activo.)

Enallage perſonarum eſt, quando perſona pro perſona uſurpatur, ut, *Si quis me quæret rursus. Præſto eſt*, pro *præſto ſum*.

Enallage temporum eſt, quando tempus pro tempore ponitur, ut, *Vicimus* pro *vincemus*.

Enallage

Enallage modorum est quando modus pro modo ponitur; ut, *Valebis*, pro *vale*. *Expectabis*, pro *expecta*.

Infinitivus nonnunquam pro imperfecto Indicativi maximè apud historicos & poetas ponitur; ut, *Adferre & dicere*, pro *adferebat & dicebat*.

Enallage numerorum est, quando numerus pro numero locatur; ut, *Dedimus operam*, pro *dedi*.

SYNTHESIS.

SYnthesis est, quando constructio refertur ad sensum & significationem non ad vocem.

Triplex est Synthesis { Adjectivi & Substantivi. Relativi & Antecedentis. Nominativi & Verbi.

Synthesis fit in Adjectivo & Substantivo, & Relativo & Antecedente quinque modis.

(1.) Discernendi sexûs gratiâ; ut, *Elephas gravida*.

(2.) Supplementi causâ; ut, *Transtulit in Eununchum suam*, scilicet *fabulam*.

(3.) Per nomina Collectiva; ut, *Manus vulnera passi*.

(4.) Per nomina Distributiva; ut, *Pars vulneribus confecti*.

(5.) Per nomen abstractum pro concreto positum; ut, *Ubi est scelus qui me perdidit*, pro *scelestus*.

Senthesis in Nominativo & Verbo fit duobus modis:

(1.) Per nomina Collectiva; ut, *Major pars ferarum non bibunt æstate*.

(2.) Per Partitiva; ut, *Celeri gradu cunt uterque*.

SYNECHDOCHE.

SYnechdoche est quando adjectivum vel verbum conveniens cum toto regit partem totius in Accusativo vel Ablativo.

Synechdoche fit duobus modis.

(1.) Per Adjectiva vel nomina, vel participalia aliquam proprietatem significantia; ut, *Nuda genu*, scilicet *venatrix*. *Femur ictus*, *cecidit* scilicet *Annibal*.

(2.) Per Verba Neutra & Passiva; ut, *Tremit artus* scilicet *equus*. *Truncatur membra* bipenni.

Obser. Accusativus est usitatior poetis, & historicis; Ablativus oratoribus; ut, *Contremisco tota mente atque omnibus artubus*. *Rasus capite & supercilijs*.

ECLIPSIS.

EClipsis cum aliquid in oratione deest, quod foris sit petendum; ut, *Turpe dictu*, subauditur *est*.

Cujuslibet autem partis Orationis interdum fit Eclipsis.

Nominis;

Eclipsis,
- Nominis; ut, *Pauca loqui*, subauditur *Verba*.
- Pronominis; ut, *Ea quod tu velis*, subaud. *eo*.
- Verbi; ut, *Rari quippe boni*, subaud. *sunt*.
- Participii; ut, *Ingenio auctore*, subaud. *ea stente*.
- Adverbii; ut, *Vereor ne possit*, subaud. *non*.
- Conjunctionis; ut, *Velim suspicias*, subaud. *ut*.
- Præpositionis ut, *Despicience æthere summo*, subaud. *ex æthere*.
- Interjectionis; ut, *Me miserum*, subaud. *heu*.

HELLENISMUS.

HEllenismus est constructio quæ legem & morem Græci sermonis non Latini servat; ut, *Optavit pauper vivere*, pro *pauperem*.

1. *Observ.* Verba audio & clueo, pro *nominor*, *dicor*, & *videor* jungunt sibi nominativum; ut, *Audisti Rex, patérque*, i. e. *dictus vel appellatus*. *Victor victorum cluet*, i. e. *videtur*, *apparet*. *Cluet legum conditor*, i. e. *audit nominatur*.

2. Adjectiva regunt aliquando genitivum singularem & pluralem vi partitionis; ut, *Nigra lanarum*, pro *nigra lana*, *Sero diei*, pro *sero die*. *Opaca locorum*, pro *opaca loca*. *Cuncta terrarum*, pro *cunctas terras*.

3. Interdum jungitur verbis motus infinitivus pro supino; ut, *Venerat petere*. pro *petitum*. *Misit orare*, pro *oratum*.

ARCHAISMUS.

ARchaismus est constructio quâ prisca vetustas potissimum usa est, ut, *Absente nobis*, pro *absentibus*.

Submonitio.

Archaismos *notare, non imitari debemus*; *quorum magnus est apud Authores priscos numerus, & frequens usus.*

Ordo Declarationis Grammaticæ à *Despauterio* mutuatus.

DEclaratio Grammaticæ, est ordo quidam quo singulæ dictiones explicando clarioris intelligentiæ causa ad naturam suam, propriumque regimen reducuntur.

1. Primo loco ponuntur particulæ *excitandi*, *hortandi*, *optandi*, *vocandi*, *demonstrandi*, *negandi*, *similitudinis*, &c. *Conjunctiones* & *Interjectiones*.

2. A *vocativo* si sit in oratione incipiendum.

3. Sequitur *Nominativus* à verbo, à fronte rectus, aut *dictio nominativi* loco posita.

4. Dictio sequitur quæ nominativo cohæret, velut *adjectivum* aut *substantivum*.

5. Adjicitur *verbum personale*; si *verbum impersonale* occurrerit ab eo est incipiendum.

6. Sequuntur

6. Sequuntur verbum *adverbia*.

7. Adduntur *casus* a verbo *recti*, qui si plures sint ordine explicabuntur.

8. *Dictio regens* præit rectæ: *verbum finitum* infinitivo: *substantivum* adjectivo.

9. Quod *deest suppleri* debet.

Ad summam in declaratione quærendum est verbum, deinde quid ei præponatur, demum quid subjungatur.

Ordo declarationis pertubatur propter quædam quæ præcedunt.

1. *Interrogativi*

2. *Relativa*.

3. Quædam particulæ *cum, deinde, deinceps, sic, sicut, licet, quoniam*, quæ petunt verba duo.

4. *Negativa*.

5. Propter divisiones Logicæ; ut, *animalium aliud ratione præditum, aliud expers*.

6. *Antecedens* præponitur relativo.

DE PROSODIA.

PRosodia est, quæ rectam vocum pronunciationem docet.

Versatur circa duo scilicet { Accentum, & Quantitatem.

DE ACCENTU.

Accentus seu tonus est ipsa pronuntiandi ratio, quæ syllaba vel attollitur vel deprimitur.

Accentus est triplex, { Acutus, Gravis, & Circumflexus

Accutus attollit syllabam, & notatur virgulâ obliquâ ascendente in dextram hoc modo (*)

Gravis deprimit syllabam, & notatur virgulâ obliquâ descendente in dextram, hoc signo (*)

Circumflexus tardat syllabam, & componitur ex utrisque, acuto scilicet & gravi, ad hunc modum (*)

DE ACCENTIBUS.

Regula.

I. Dictio monosyllaba natura brevis, aut positione longa habet accentum acutum; ut, *Mél, fél, frôns, crúx*, Natura longa, circumflexum; ut, *Rûs, thûs, flôs*.

II. Dictio dissyllaba prima longa & ultima brevi, primum circumflectit; ut, *Musâ Rôma*. In cæteris acuit; ut, *Dóces, légis, clámas*.

III. Polysyllaba dictio quæ natura penultimam longam & ultimam breviat, in penultima circumflectitur; ut, *Românus, togâtus Homêrus, natûra, amâre, audîre*.

IV. Polysyllaba

IV. Polysyllaba dictio quæ naturâ, aut positione habet ultimam longam, aut penultimam positione, acuit eandem; ut, *Sacerdos, secemus, amaires*. Si brevem habet penultimam, acuit antepenultimam; ut, *dóminus, máximus, Póntifex*.

Exceptio.

1. Quædam in antepenultima assumunt acutum, licet penultima sit longa, discriminis causa, ne videantur duæ dictiones; ut, *Súbinde, déinde, próinde, dúntaxat, quómodo, ēnímvero*.

2. Quædam composita acutum habent, in penultima licet brevi; ut, *Calefácis, frigefácis, patefácis*.

3. Vocativi nominum propriorum in *ius*, acutum habent in penultima brevi & genitivi, in quibus est Apocope; ut, *Virgíl, Mercúri, Antóni*.

4. Quædam composita habent acutum in ultima; ut, *Benedíc, Calefác, calefít, tepefít*.

5. Syncope, accentum mutat; ut, *Cælicolûm* pro *Cælicolórum*, *Deûm*, pro *Deórum*.

6. Encliticæ acutum rejiciunt in syllabam præcedentem; ut, *Homóque, Vináque, Doctósque, illùmne*.

N. B. Idioma sive proprietas cujusque linguæ notanda est: latinè flexa, latinum habent accentum: Græcè Græcum.

DE QUANTITATE.

Quantitas tempus est vel spatium illud, sive mora, quâ syllaba profertur.

Syllabæ partim breves, partim longæ, partim communes sunt.

Syllaba *brevis* est, quæ unum tempus habet, cum hac nota (*v*) ut, *Pĭus, Dĕus*.

Syllaba *longa* est, quæ duo habet tempora, cum hoc signo (-) ut, *Ãudax, Hēros*.

Syllaba anceps, seu *communis* est, quæ nunc brevis, nunc longa est; ut, *Tenēbræ, Vŏlucris*. In prosa oratione tamen semper corripiuntur; ut, *Ténebræ, Vólucris, Cáthedra*.

Apud Græcos *e* & *o*, quæ *e* & *o* breve valent, perpetuò sunt breves, *η* & *ω*, quæ *e* & *o* longum valent, semper sunt longæ; ut, *Erēmus, Idōlum*.

Regulæ de Quantitate primarum Syllabarum.

Regula.

I. Vocalis ante vocalem in latinis dictionibus brevis est; ut, *Pŭer fŭit, rŭit*.

Exceptio.

Fio i habet longum, nisi sequatur *r*; ut, *Fiebam, fiam*; Sin *r* sequatur, breve est; ut, *Fierem, fieri*.

Interrogandi & dandi casus quintæ declinationis *e* ante *i* producunt ut, *Diēi, speciēi*; præter, *Rēi spēi, fidēi*.

Genitivus

Genitivus in *ius* habet *i* longum in soluta oratione, in carmine tum breve tum longum; ut, *Unius, illius*: præter *Alterius*, quod ubique *e* habet breve, *Alius* verò longum.

Cai, Pompei, Vultei, & si qui sunt similes vocandi, casus, penultimam habent longam.

Oh, & *io* interjectio priorem habent communem.

Græca multa vocalem ante vocalem longam habent; ut, *Æneia*.

Piēndes, Chorea, platea, aēr quædam tamen à Poëtis corripiuntur, ut, *Dædalēus, Dīana*.

II. Dipthongus quævis longa est tam in Græcis quàm in Latinis dictionibus; ut, *Melibæus, præmium laus*.

Exceptio.

Præpositio Præ composita, cùm vocalem præcedit, brevis est; ut, *Præco, præustus*.

III. Vocales ante duas consonantes, vel unam duplicem longa est; ut, *Terra, gaza*.

Exceptio.

Ejugus, quadrijugus, & reliqua à *jugo* composita vocalem ante *e* corripiunt.

Vocalis brevis ante mutam & liquidam ejusdem dictionis, in carmine communis est, at in soluta oratione perpetuo corripitur; ut, suprà etiam dictum; ut, *Latebræ, charetra, cerebrum*; Reperiuntur tamen quædam, quæ natura longa sunt: ut, *Ambulācrum, candelābrum, delūbrum*.

IV. Derivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur; ut, *Lēgebam, lēgam, lēgito*, prima brevi à *Lēgo* cujus prior itidem brevis est, *Lēgeram, lēgissem, lēgero* prima longa à *Lēgi*, cujus prior etiam longa est.

Excipiuntur tamen quædam, quæ à brevibus deducta primam producunt.

Cujusmodi sunt.

Fōmes à *fŏveo*.	Tegula à *tēgo*.
Mōbilis à *mŏveo*.	Lex legis à *lēgo*.
Lāterna à *lāteo*.	Vox vōcis à *vŏco*.
Rēgula à *rĕgo*.	Mācero à *mācer*.
Sēdes à *sēdeo*.	Hūmanus ab *hūmus*.
Lītera à *līno*.	Nōnus à *nŏvem*.
	Stipendium à *stīpe*.

Sunt & contrà, quæ à longis deducta corripiuntur, qualia sunt.

Lŭcerna à *lūceo*.	Vĭtium à *vīto*.
Arista ab *ārea*.	Frăgor, & Fragilis, à *frāngo*.
Sŏpor à *sopio*.	Odium ab *ōdi*.
Vădum à *vādo*.	Bŭbulcus à *būbus*.

Et

Et multis aliis, quæ usu assiduæque Poëtarum lectione sunt discenda.

De compositione.

Compositi simplicium quantitatem sequuntur; ut, *Pario, a, ēgi, cōnflo, ā flo, cōnlāto, ā lato, Alligo, ā ligo.*

Hæc à simplicibus longis ortæ corripiuntur.

Dējero,	à jūro.	Semiplenus à Plenus.
Pējĕro		
Prōnŭba,	à nūbo.	Nimbus ex & Imber
Innŭba		Cognītum, & Agnītum à nōtum.
Mălŏdictus,	à dico.	
Caussidicus		

Imbēcillus à baculo descendens, secundam longam habet.

Connūbium à nube secundam syllabam habet communem.

De Præpositionum compositione.

VI. A, e, de, di, se, longæ sunt; ut, *Amitto, ēripio, dēfugio, dīripio, sēparo.*

Excepta.

Dirimo & *Disertus à* corripiunt. *Refert à refero* corripitur: cum significat interest producitur.

Pro præpositio brevis est apud Græcos; ut, *Prōpator*, longa apud Latinos; ut, *Prōpheta.*

Excep. Verùm corripiuntur *prŏfundo, prŏfugus, prŏnepos*, & *prŏneptis, prŏfectus, prŏfari, prŏfiter, prŏfanus, prŏfecto, prŏcella, prŏpago*, & *prŏpages* cum genus significat; nam *propages* cum ætates sternit producitur.

Propino, propago verbum, *propulso, procuro, propello*, & *profligo* primam habent communem; *profundo* gratiâ eandem producit.

Præpositiones *ab, ad, ante, circum, in, ob, per, sub, super*, corripiuntur in i; ut, *Abeo, adoro, anteeo, circumeo, imbuo, ineo, obruo, perimo, subeo, superaddo.*

De, a, ea, i, & e, in compositione.

VII. Si prior pars compositi a vocali terminetur, producitur; ut, *Trano, traduco, trado.* Sin autem e sive brevis est ut, *Vanefacio, tepefacio, stupefacio, nefas, trecenti.*

Rarefacio, pinguefacio, vanesco, inanefacio, & *tepefacio* longa etiam reperiuntur.

Excipe *Nequis, nequa, nequæ, nequam, nequitia, nequaquam, nequidquam, nequando, videlicet, veneficus, veneficium, semodius.*

Si prior pars compositionis in i vel y desinat, corripitur; ut, *Omnipotens, caussidicus, tubicen, biceps, triceps, bicorpor, tricorpor, Palsonarius*, & similia.

Excep. I longum habent *ibidem, ubique, idem*, (pronomen masculini generis; nam neutrum breve est) *hīc, quadrīga, siquis, siqua, siquod, scilicet, tibicen, bimus, trimus, quadrimus, tamidem, quivis, quidam*

quidam, triduum, biduum, triduum, sexcenique composita ex *dies*, *quotidie*, &c.

Quotidianum corripitur interdum, ut, *quotidianum* à Catullo. *Ubicunque*, frequentius habet breve, *Ubique* & *ubilibet* produci solent. *Parricida* & *matricida* produxit Ausonius.

O in Græcis dictionibus priorem compositi partem claudens corripitur; ut, *Cæsĭcŏlæ, Cæsăbŏrum, Argŏnautæ.*

Excep. Quæ per ω scribuntur longa sunt; ut, *Geometra, Minōtaurus, Lagōpus.*

O in Latinis dictionibus compositis, partim producitur; ut, *Alioquin, quamlōque*, partim corripitur; ut, *Quandōquidem, hodie, duōdecim, &c.*

De præteritis dissyllabis.

VIII. Præterita dissyllaba habent priorem longam; ut, *Vīdi, vīci.*

Excep. Stĕti, dĕdi, stĕti, bĭbi, fĭdi à findo, corripiunt primam. Compositum *discĭdi*, cum à *cædo* descendit, producit mediam; à *scindo*, corripit.

IX. Cùm prima syllaba præteriti geminatur, eadem & secunda brevis est; ut, *Cecīni, tetĭgi.*

Excipiuntur *Cecīdi à cædo. Pepēdi à pedo*, in quibus secunda longa est; & *ĕcĭdi*, quibus duæ consonantes sequuntur; ut, *Cucurri, tetendi.*

De Supinis dissyllabis.

X. Supina dissyllaba priorem habent longam; ut, *Vīsum, nātum.*

Excep. Verĭtum, Sĕrĕtum, à do dătum, à cĭto cĭtum, à lĭno lĭtum, ab eo ĭtum, à vŏvo vŭtum, à queo quĭtum, à sino sĭtum, supina dissyllaba primam corripiunt.

Appendix.

Citum à *cieo* secundæ conjugationis priorem brevem habet; unde *concĭtus, excĭtus*, penultima brevi. *Cītum* vero à *cio* quartæ ordinis priorem producit; unde *Concītus, Excītus.*

Ruo nunc facit *rutum* supino, priscis ætatis *ruitum* fecit; unde exstant composita, *Diruitum erutum, obruitum.*

Statum videtur priorem habere communem; inde enim *statuo*, ui, & *status*, a, um, priore brevi oriuntur; & composita quæ per *stĭtum* efferuntur, ipsi corripiunt; ut, *præstĭtum.* Inde etiam *staturus, constaturus*, & quæ per *a* efferuntur, eandem producunt.

De Supinis polysyllabis.

XI. Supina in *tum* polysyllaba, præcedente *e*, habent penultimam longam; ut, *Salūtum, arātum, monītum.* Item ut *itum* à præteritis *īvi*; ut, *cupīvi cupītum, petīvi petītum, condīvi condītum* à *condio.*

Appendix. Supina in *itum* à præteritis in *ui* dissyllabum per vocalem, cæteraque supina in *tum*, habent penultimam brevem; ut, *Domŭi, domĭtum, tacŭi, tacĭtum, crepŭi, crepĭtum.*

De Singulari Nominis Incremento.

Ubi de syllabis mediis.

INcrementum nominis est quando obliqui superant nominativum syllabis; ut, *Sermo sermonis, Lapis, lapidis, lapidi, lapidibus.*

Incrementum primæ & secundæ declinationis.

A incrementum primæ declinationis nullum est nisi apud Poëtas; ut, *Aulai, Pictai* quod longum est.

Incrementa secundæ declinationis corripiuntur; ut, *Miser, misere, Vir, viri, Satur, satūri.*

Excep. Iber ibēri penultimam habet longam, & ex eo compositum *Celtiber celtibēri.*

Incrementa tertiæ declinationis.

A incrementum singulare tertiæ declinationis longum est: ut, *Vectigal, vectigālis, Pietas, pietātis, Calcar, calcāris.*

Corripe masculina in *al* & *ar*: *ut, Sal, sālis, Hannibal, Hannibālis, Amilcaris, par* cum cumpositis, *Impar, impăris,* &c.

Item Græca in *a*, & *as*: *ut, Poëma, poemātis, Stemma, stemmātis, Pallas, pallādis*: & quæ consonantem habent antes: ut, *Trabs, trabis, Arabs, arābis*: & *Fax, styrax, arctophylax,* & alia composita à *phylax, smilax, & climax*: & alia quædam inusitata, *dropax, calax, nycticorax, &c. Codax, & Pharnax* non sunt in usu, sed *Pharnaces, Candace.*

E.

E incrementum singulare tertiæ declinationis breve est: ut, *Grex, grēgis, teres.*

Excipitur *Iber, ibēris,* & Genitivus *enis* penultimam habet longam: ut, *Ren renis, Siren sirenis, Hymen hymenis,* corripitur. Producuntur tamen *Ver vēris, mansues mansuētis,* locuples, hæres, mercesque, quiesque. *Rex, vervex, præs, fæx, seps, plebs, Rex,* insuper *halex.*

Item peregrina in *el*: *ut, Michaël,* & Græca in *er* & *es*: *ut, Crater, crateris, luter, soter, tapes, lebes*: præter *æer* & *æther,*

I. vel Y.

I vel Y, incrementum singulare tertiæ declinationis breve est: ut, *Stips stīpis, chlamys chlamydis, chalybs chalybis.*

Excep. Genitivus *inis* vel *ynis*, à nominibus Græcis, penultimam producit: *ut: Delphin delphīnis, Phorcyn, Salamis.* Item, *Dis ditis, vibex vibīcis, glis gliris, gryps gryphis, samnis samnitis, nesis nesidis, apsis, apsidis,* &c. Sunt qui *apsidis* putent posse corripi.

Ix vel Yx.

Nomina *ix* vel *yx*, syllaba finita penultimam genitivi habent longam: ut, *Felix felīcis, bombyx, bombycis, mastix, mastīgis, perdix, coturnix, pernix, lodix.*

Excep. Corripiuntur *Histrix histrīcis, fornix, fornicis: pix, nix, salix,*

salix, mastix, mastichis, onyx, calix, varix, cexendix, larix, japyx, natrix, serpentes genu-; item *styx, strix*, & propria quædam; ut, *Ambiorix* & gentilia; ut, *Biturix*. *Appendix* multi protrahunt, sunt tamen qui breviari contendant. *Bibryx* variatur.

O.

O incrementum singulare tertiæ declinationis in latinis nominibus longum est; ut, *Sol solis, vox, velox, victor, ros, flos, dos, custos, tiro*.

Excep. Græca in *on*, quæ in obliquis habent *Omicron* corripiuntur; ut, *Philæmon Philæmōnis, Palæmon, sindon, Agamemnon, Jason, Amazon*; & multa alia, quæ usu discenda sunt: latini interdum *x* literam omittunt; ut, *Macedo, Macedonis, Brito, Saxo, Pepo*.

Quæ vero per *Omega* scribuntur longa sunt; ut, *Simon, Simōnis, soado, mango, agon, sidon, solon, lacon, sigon, &c.* Duo variantur, *Orion* & *Ægeon*.

Genitivus in *oris* à nominibus latinis neutris, penultimam habet brevem; ut, *Marmor marmoris, Ebur eboris, Corpus corporis*: *Ador*, (quod raro declinatum invenitur) communem. Sed *oris*, & comparativi gradus; ut, *major majoris*, &c. incrementum longum habent.

Et *πὺς ποδὸς* composita; ut, *Tripus tripŏdis*, &c. & item *memor, arbor, lepus, bos, compos*, & *impos* corripiuntur.

Corripiuntur etiam *Cappadox Cappadocis*. *Allobrox, præcox*, & quæ consonantem habent ante *s*; ut, *scrobs scrŏbis, Æthiops, Cercops, Delops*, præter *Cycleps, cercops, hydrops*.

U.

U incrementum tertiæ declinationis breve est; ut, *Murmur murmuris, furfur, turtur*.

Dux, ligus, & *pecus, intercus*, cum *Præsule* turtur.

Excep. Interrogandi casus *ūdis, ūris*, & *ūtis*, à nominibus in *us*, penultimam habent longam; ut, *Palus Palūdis, incus incūdis, tellus tellūris, virtus virtūtis*: item *fur furis*, cum cæteris obliquis; itemque *Pollux, lux*, & *frugis* à nominativo *frux* inusitato.

De Plurali Nominis Incremento.

PEnultima genitivi vel dativi pluralis numeri dicitur incrementum plurale, cum uterque casus longior est nominativo ejusdem numeri; ut, *Musa musarum, ambo amborum, res rerum rebus*.

i, e, o, incrementa multitudinis longa sunt; ut, *Quārum, rērum, bōrum, ambābus, rēbus*.

I & *U* incrementa multitudinis corripiuntur; ut, *Quibus, tribus, montibus, lacŭbus, verŭbus*.

De Verborum Incremento.

INcrementum verbi eſt, quando ſecunda perſona præſentis Indicativi ſuperatur ſyllabarum numero. Si verbum itaque longius ſit una ſyllaba, unum habebit incrementum; ut, *Amamus, amatis.* Si duabus ſyllabis norma ſuperetur, duo erunt incrementa; ut, *Amabamus, amabatis.* Si tribus tria. Si denique quatuor, totidem erunt incrementa; ut, *Audiebamini.*

In verbis deponentibus fingenda eſt vox activa, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Ultima ſyllaba, nunquam eſt incrementum, prima verò eſt, ſi norma ipſa ſit monoſyllaba; ut, *Das, ſtes, damus, datis, dare, ſtamus, ſtetis, ſtare.*

De Incremento verborum per A.

I. A in omni verborum incremento producitur; ut, *Stābam, amāres, docebāmus, audiebāmini.*

Excep. A primum duntaxat incrementum verbi *do das*, corripitur; ut, *Dămus, dăbunt, dăre*: ob quam cauſam pronuntiamus, *circumdămus, circumdăbam, circumdăre, venundăbo, venundăre*, &c. penultima brevi.

De Incremento verborum per E.

II. E in omnibus verborum incrementis producitur; ut, *Flēbam, rēbar, docērent.*

Excep. E ante R breve eſt in quovis præſenti & imperfecto tertiæ conjugationis; ut, *Cognoſcĕre, legĕrem, legĕrīs* vel *legĕre.*

Beris etiam, & *Bere* corripitur; ut, *Celebrabĕris, celebrabĕre.*

Reris tamen, & *Rere*, producitur; ut, *Lequerēris, proſequerēre.*

Velim etiam, *velis, velit*, &c. breviantur.

E ante *ram, rim, ro*, corripitur; ut, *Amavĕram, amavĕrim, amavĕro.*

Append. Poëtæ in præterito Indicativi e literam ante *runt* ſyllabam pro ſuo jure interdum corripiunt; ut,

Virg. *Obſtupui ſteterunt́, comæ, & vox faucibus hæſit.*

De Incrementis verborum per I.

III. I in quovis verborum incremento corripitur, ut, *Linquĭmus amabimus, audiebamĭni, venĭmus, comperĭmus, reperĭmus*, in præterito perfecto.

Excep. I longum habent; *Nolīo, nolīte, nolīmur, nolītis, velīmus, velītis, ſīmus, ſītis*, & quæ ex ipſis componuntur; ut, *Poſſīmus, adſīmus, proſīmus*, &c.

Append. Penultima præteriti in *ivi* longa eſt, ut, *Petivī*; & primum incrementum quartæ conjugationis; ut, *Iham, ibo, ito, ſubimus, venīmus, reperīmus, audīmus*, præſentis temporis.

Tempora

Tempora subjunctivi modi syllabis *rimus* & ritis finita, habeantne penultimam brevem aut longam, Grammatici certant, *Aldus* tamen in *præterito perfecto* modi subjunctivi, ubique syllabas illas pro brevibus habendas, in *futuro* autem in oratione soluta longas esse debere, in *carmine* vero indifferentes contendit.

De Incremento verborum per O & V.

O in verborum incrementis semper producitur; ut, *Facitōte*.

U in verborum incrementis ubique corripitur; ut, *Sŭmus, possŭmus, volŭmus*.

U penultima futuri in *rum*, & participii in *rus*, semper est longa; ut, *Amatūrum, peritūrum, amatūrus, peritūrus*.

De Adjectivis in Inus.

V. Adjectiva in *inus* latina, penultimam producunt; ut, *clandestīnus, mediastīnus, parietīnus, matutīnus, vespertīnus, repentīnus*.

Præter hæc sequentia penultimam corripientia.

Diutĭnus,	Hornotĭnus,	Fagĭnus.
Crastĭnus,	Serotĭnus,	Cedrĭnus.
Pristĭnus,	Oleagĭnus,	Carbasĭnus.
Perendĭnus,		

Et reliqua materialia, sive à metallorum nominibus formata in *inus*; qualia sunt permulta à Græcis vocibus deducta in ινος; ut, *Crystallĭnus, myrrhĭnus, hyacinthĭnus, adamantĭnus*. Cætera usus & Poëtarum observatio facilè docebit.

De Ultimis Syllabis.

DE ultimis syllabis, quæ privatis præceptionibus cognoscuntur nunc agendum est.

A.

A finita longa sunt; ut, *Amā, ergā, extrā*. Corripe, *Elă, ită, posteă, quiă, pută*. Item casus omnes in *a*; ut, *Anchorā, velă, castrā*: præter ablativum; ut, ab hac *musā*: & vocativos Græcos; ut, *Æneā*, ô *Atlā*, ô *Thomā*. Numeralia quædam in *ginta a* finalem habent communem, sed frequentius longam; ut, triginta, quadraginta.

E.

E litera finita corripiuntur; ut, *Nate, fuge, pone, pæne, nempe*.

Exceptio.

Producuntur omnia primæ & quintæ declinationis; ut, *Anchisiades*, ô *Anchisiade, Calliope, re, die*, & quæ inde oriuntur; ut, *Quare, hodie*; quibus adde *famē, cetē, temtē, fermē, ferē, obē*. Item verba Imperativi modi numeri singularis secundæ conjugationis; ut, *Vidē, habē, docē, cave, responde, vide, vale* sæpe corripiuntur. Sunt etiam longa monosyllaba, ut, *me, te, se*. Exceptis conjunctionibus Enclitici-

cis, Quæ, ne, ve. Et syllabicis adjectionibus, *pte, ce, te*; ut, *Sūppte, hisce, tute.*

Longa præterea sunt, adverbia à nominibus secundæ declinationis profecta; ut, *Placidē, valdē, minimē, summē*: præter *benè* & *malè*.

Append. Adjectiva tertiæ declinationis, cum in adverbia transeunt ultimam habent brevem; ut, *Sublimĕ, suavĕ, dulce, facile, difficile.*

I.

I vocali terminata longa sunt; ut, *Classi, fieri, uti, Mercurii.*

Exceptio.

Corripe *Nisi, Quasi*, & Græca quæ in i vel y exeunt; ut, *Palladi, Daphni, muly. Mihi, tibi, sibi* ultimam habent communem. *Ibi, ubi, cui* cum dissyllabum est, frequentius corripiuntur, *Necubi, sicubi*, & *sicuti* semper correpta inveniuntur.

O

O finita ambigua sunt; ut, *Quando, vigilando, nolo.*

Excipe monosyllaba; ut, *O, do, sto*: dativos & ablativos, ut, *somnō, tuō.* Item Græca quæ habent omega; ut, *Androgiō, Cliō, Alcīō.* & cætera ejusdem generis, quibus accedit *ergō* pro causa: Item adverbia à nominibus orta; ut, *Subitō, meritō, multiō*; quibus adduntur *Adō, ideō*; præter *sedulò, mutuò, crebrò, serò, verò*; quæ sunt communia. Et *Modō, quomodō, dummodō, postmodō, citō, imō*; quibus accedunt, *Sciō, nesciō, duō*, quæ semper corripiuntur.

U.

U finita longa sunt; ut, *Manū, cornū, Panībū, amauū. diū.*

B. D. T.

B. D. T. literis terminata corripiuntur; ut, *Ab, quid, caput.*

C.

C litera finita longa sunt; ut, *Sic, hoc, hic*, adverbium.

Exceptio.

Corripe *nec, donec. Hic* pronomen est anceps. *Fac* tutius corripitur.

L.

L finitita brevia sunt; ut, *Asdrubal, semel, Consul, mel.*

Excep. Sal, nil, sol, longa sunt; item pleraque peregrina; ut, *Nabal, Daniel, Saul.*

M.

M finita priscis temporibus corripiebantur, neque à sequente vocali ut jam fit excipiebantur, quod etiam nunc in compositis verbis cernitur; ut,

Insignita ferè tum mīlia militum octo. Ennius.

Quo te circumgas? quæ prima aut ultima ponas. Juven.

N N litera

N.

N litera finita longa ſunt; ut, *Ren, ſplen, ſin, Titan, Achæon,* & cætera tertiæ declinationis quæ in *on* exeunt: Item accuſativus Græcus nominum in *as, es, e*; ut, *Æneen, Anchiſen, Calliopen.* Græcus itidem Genitivus multitudinis cujuſvis declinationis; ut, *Cimmerion, epigrammaton.*

Corripe *an, in, forſan, forſitan, tamen, attamen, viden.* Item *en* ſyllaba finita, quæ faciunt genitivo *inis*; ut, *Nomen, pecten, flumen, ſtamen, corripiuntur* etiam Græca in *on*, quæ ad ſecundam noſtram declinationem ſpectant; ut, *Pelion, Ilion, Erotion*: Omnes quoque accuſandi caſus, qui à nominibus ultimam brevem habentibus proficiſcuntur; ut, *Scorpion, Thetin, Ityn, Maian, Aeginan.*

R.

R litera terminata corripiuntur; ut, *Galear, ſemper, precor, Hector.*

Producito *Cur, far, fur, iber, lar, nar, ver, par,* cum compoſitis, ut, *Compar, diſpar,* & *impar*; & Græca quæ faciunt genitivo *eris* longum, ut, *Crater, ſtater.* Adde *aër* & *æther. Cor* melius corripitur *Celtiber* anceps eſt.

As.

As ſyllaba finita longa ſunt; ut, *Æneas, Pallas, Pallantis, fauces.*

Corripe Græca, quorum genitivus exit in *adis*; ut, *Arcas, Pallas, Palladis.* Item accuſativos tertiæ declinationis nominum Græcorum, ut, *Troas, Delphinas, Heroas.*

Es.

Es ſyllaba terminata longa ſunt; ut, *Anchiſes, locuples, quoties, ollies, jubes, audies.*

Corripe nomina tertiæ declinationis, quæ creſcunt in obliquis penultima brevi, ut, *Dives, equ-s, boſoes, ped-s.* Præter, *Abies, aries, Ceres, paries, pes* cum compoſitis, ut, *Cornipes, ſonipes.*

Es à verba *ſum*, etiam breve eſt, & ex eo compoſita, ut, *Potes, ades.* Item *penes.* Græca etiam neutrius generis, ut, *Caeoëthes.* Præterea nominandi vocandique caſus Græcorum, ut, *Arcades, Troës, dæmones, Rhetores, Amazones.*

Charybdes, hareſes, metamorphoſes & ſimiles nominativi producuntur, quia non ſunt caſus Græci ſed Latini.

Is vel *Ys.*

Is vel Ys finita corripiuntur; ut, *Apis, inquis, dixeris, Thetis.*

Ris ultima futuri Subjunctivi modi ferè ſemper corripitur. Reperitur tamen interdum hoc tempus longum, quod cæſuræ quidam tribuunt; ut,

Da mihi te placidum, dederis in carmina vires. Ovid.

Excipe casus omnes multitudinis; ut, *Viris, armis, musis, nobis, queis,* pro *quibus, omneis, urbeis.* Item *Glis, vis,* nomen & verbum, *velis, sis,* cum compositis; ut, *Quamvis, nobis, adsis, possis,* tamen à Juvenale corripiuntur. Et secundas personas numeri singularis modi Indicativi, quartæ conjugationis; ut, *Audis, nescis, sentis.*

Longa præterea sunt quorum Genitivus exit in *inis, entis, itis,* penultima longa; ut, *Salamis, Simois, Samnis, lis,*

Os.

Os finita longa sunt; ut, *Os, oris, Tros, Minos, Heros, Androgeos,* & cætera quæ Omegâ scribuntur.

Corripe *Os, ossis,* & *exos; compos,* & *impos.* Et Græca neutra; ut, *Chaos, melos; Argos.* Item *os* finita quæ ad secundam Latinorum declinationem transeunt; ut, *Tyros, Athos, Ilios.* Omnes denique genitivi casus à quibuscunque rectis proficiscantur; ut, *Arcadis, Pallados, Tethyos.*

Us.

Us syllaba terminata brevia sunt; ut, *Littus, status, sensibus.* Et nominandi vocandique casus singulares quartæ declinationis; ut, *Domus, manus.*

Excipe monosyllaba; ut, *Plus, rus, thus.* Et quæ crescunt in obliquis penultima longa; ut, *Salus, tellus, palus.* Et nomina quartæ declinationis, præter casus ante dictos; ut, *Aditus, ventus.*

Denique Græca nomina quorum genitivus exit in *untis*; ut, *Opus, Amathus.* Et quæ ex ϖοῦς ϖοδὸς componuntur; ut, *Tripus, Melampus.* Quæque ex *oos* contrahuntur; ut, *Panthus,* ex *Panthoos.* Item genitivus in *us* à femininis in *o*; ut, *Manto, Mantus; Clio, Clius,* &c. Item salvatoris nostri nomen *Jesus.*

Append.

Us finita non contracta, ab *os* syllaba profecta, corripiuntur; ut, *Pamphagus, Oribasus, Polypus.*

DE PEDIBUS.

Hactenus de syllabis tum brevibus, tum longis, tum communibus dictum est, reliquum est ut & de pedibus, qui ex ipsis syllabis, & de versu, qui ex pedibus constat, paucis agamus.

Pes est pars versus, certo syllabarum numero atque ordine definita.

Pedes vel sunt Simplices vel Compositi.

Pedes

Pedes Dissyllabi simplices.

Spondæus constat ex duabus syllabis longis; ut, *íngēns.*
Pyrrichius ex duabus brevibus; ut, *pĭŭs.*
Jambus ex brevi & longa; ut, *bŏnōs.*
Chorcus sive *Trochæus* ex longa brevi; ut, *ārmă.*

Pedes trisyllabi Simplices.

Dactylus ex longa & duabus brevibus; ut, *dícĕrĕ.*
Anapestus ex duabus brevibus & longa; ut, *mĭnĭmōs.*
Molossus ex tribus longis; ut, *mājēstās.*
Tribrachys ex tribus brevibus; ut, *dŏmĭnŭs.*
Bacchius ex brevi & duabus longis; ut, *ărēnās.*
Antibacchius ex duabus longis & brevi; ut, *sēntírĕ.*
Amphimacer seu *Creticus* ex longa brevi & longa; ut, *dígnĭtās.*
Amphibrachys ex brevi longa & brevi; ut, *mŏdēstŭs.*

Pedes tetrasyllabi ex prioribus compositi.

Dispondeus ex duobus spondeis; ut, *ōrātōrēs.*
Proceleusmaticus ex duobus pyrrhichiis; ut; *ăbĭgĕrĕ.*
Dichoreus ex duobus choreis; ut, *dímĭcārĕ.*
Diiambus ex duobus iambis; ut, *ămœnĭtās.*
Choriambus ex choreo & iambo; ut, *nōbĭlĭtās.*
Antispastus ex iambo & choreo; ut, *sēcūndārĕ.*
Ionicus à majore ex spondeo & pyrrhichio; ut, *pūlchērrĭmŭs.*
Ionicus à minore ex pyrrhichio & spondeo; ut, *Dĭŏmēdes*
Pæon primus ex choreo & pyrrichio; ut, *tēmpŏrĭbŭs.*
Pæon secundus ex iambo & pyrrichio; ut, *pŏtĕntĭă.*
Pæon tertius ex pyrrichio & choreo; ut, *ălĭĕnŭs.*
Pæon quartus ex pyrrichio & iambo; *călămĭtās.*
Epitritus primus ex iambo & spondeo; ut, *vŏlūptātēs.*
Epitritus secundus ex choreo & spondeo, ut, *cōmprŏbārūnt.*
Epitretus tertius ex spondeo & iambo; ut, *cōmmūnĭcānt.*
Epitritus quartus ex spondæo & choreo; ut, *ēxpēctārĕ.*

DE VERSU.

VErsus est oratio certe genere, numero, atque ordine pedum alligata.

Ejus varia sunt genera, ex quibus, usitatiora tantùm proponemus.

Carmen Hexametrum, sive Heroicum.

Carmen Hexametrum constat sex pedibus, quorum quatuor primi sunt Dactyli, vel Spondei indifferenter, quintus est semper Dactylus, sextus spondæus; ut,

Tēmpŏră lābūntūr, tăcĭtīsquĕ sĕnēscĭmŭs ānnīs.

Aliquando spondæus reperitur in quinto pede pro Dactylo, ob rei gravitatem, unde versus spondaicus appellatur, ut,

Chārā Dĕūm sŏbŏlēs māgnūm Jŏvĭs īncrēmēntūm.

Hexametrum dicitur, quòd sex pedum dimensiones, sive mensuras habeat. *Heroicum*, quòd eo imprimis genere, Heroum res gestæ describantur.

Ultima syllaba cujusque versus est communis, vel longa, vel brevis arbitrio poëtæ.

Cæsura est quando post pedem remanet syllaba dictionem finiens; cujus tanta est vis ut per eam brevis longetur.

Estque quadruplex.

1. *Trimimeris* est quando post tertium pedem remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Pectoribus inhians spirantia consulit exta.*

2. *Pentimimeris* est quando post duos pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori.*

3 *Hephthimimeris* est quando post tres pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Et furiis agitatus amor, & conscia virtus.*

4 *Ennemimeris* est quando post quatuor pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut *Muneribus; tibi purpureo gravidus, autumno.*

Versus autem eò pluribus abundat cæsuris, eò venustior; ut,

Sylvestrem tenui musam meditaris avena

Durus autem & inconcinnus sine cæsuris; ut,

Has res ad te scripsi Luci ne forte requiras
Carmen Pentametrum.

Pentametrum carmen constat quinque pedibus, quorum duo priores sunt dactyli, vel spondæi indifferenter; adjunctâ syllabâ longâ, quæ cæsura vel semipes dicitur; reliqui item duo, perpetuò sunt Dactyli, quibus itidem semipes adjungitur; ut,

Sēpĕ tĭbĭ dīxī, sēpĕ lĭbēllĕ tĭbī.
Nūnc ēst cōnvĭcĭō nēscĭŭs īllĕ tŭō.

Pentametrum Hexametro junctum efficit carmen *Elegiacum* lugubribus rebus, & miserorum; unde Horat.

Versibus impariter junctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.
Carmen Asclepiadeum.

Carmen Asclepiadeum constat quatuor pedibus, hoc est, Spondæo, Dactylo, & syllabâ longâ; & duobus item Dactylis, ut,

Mēcēnās ātăvīs ēdītĕ rēgĭbŭs.
Sapphicum.

Carmen Sapphicum constat quinque pedibus, quorum primus est trochæus, secundus spondæus, tertius dactylus, quartus & quintus trochæus.

Jungitur post tres versus Sapphico, carmen Adonicum, quod constat duobus pedibus, dactylo & spondæo, ut,

Integer vitæ scelerisque purus
Non eget Mauri jaculis nec arcu,
Nec venenatis gravida sagittis.

Fu-

Fūlcĕ phărĕtrā.

Phaleucium, sive Hendecasyllabum.

Carmen phaleucium, quinque pedibus constat, dactylo, spondæo, tribus denique choreis sive trochæis; ut,

Nūnquām dīvĭtĭās dĕōs rŏgāvĭ.

Contentus modicis, meòque lætus.

Carmen Iambicum.

Carmen Iambicum optimum & elegantissimum indicatur, quod solis Iambis constat; ut,

Sŭīs & īpsă Rōmă vĭrĭbŭs rŭīt.

Hoc carmen in quatuor genera deducitur; Monometrum, dimetrum, trimetrum, tetrametrum.

Monometrum est quod habet unam mensuram, sed pedes duos; ut,

Vīrtūs bĕăt.

Dimetrum, quod duas habet mensuras, & pedes quatuor; ut,

Vīrtūs bĕātōs ĕfficĭt.

Trimetrum, quod habet tres mensuras, & sex pedes; ut,

Ad glōrĭām vīrtūs pĕrĭāltă nītĭtŭr.

Tetrametrum quod constat mensuris quatuor, pedibus octo; ut,

Părānt pĕrĕnnēm glōrĭām vīrtūs & ĕrŭdītō.

Loci carminum alii sunt *pares*, ut secundus quartus sextus octavus: alii *impares*, ut sunt primus, tertius, quintus, septimus.

In paribus itaque locis, (in impuro scilicet Iambico) debet esse Iambus maximè in ultimo qui non recipit alium pedem: in aliis potest esse Tribrachys qui respondet Iambo. In locis verò imparibus debet esse spondæus, pro quo ponitur sæpiùs anapæstus, dactylus, proceleumaticus.

Hæc sunt usitatiora carminum genera, plura qui hac de re requirit, consulat Authores de arte Poëtica ex professo agentes.

DE FIGURIS.

FIGURARUM in GRAMMATICA Usitatarum Tractatio.

Figuræ sunt tres species; *Metaplasmus*, *Tropus*, & *Schema* de posterioribus duabus in Rhetoricis, de prima in Grammatica agitur.

De qua antequam aliquid, dicamus, quædam Orationis vitia, sunt explicanda.

Quæ sunt trium generum { Barbara. Obscura. Inornata.

Barbaræ Orationis duo sunt vitia { Solæcismus & Barbarismus.

Solecismus

Solœcismus est vitiosa partium orationis compositio; ut, *Eo forum, profero ad forum. Grevè* pro *graviter*, &c.

Barbarismus est dictionis corruptio, quæ fit scriptione vel pronunciatione; ut, *Omo* pro *Homo. Fracer* pro *precor. Perla* pro *unione.*

Obscuræ Orationis vitia.

Acyrologia (ab ἄκυρος, improprius; Tritus, & λόγος, sermo) est sententia dictionibus impropriis obscurata; ut, *Ignis* pro *meretrice. Spevare* pro *timere.*

Amphibolia (ab ἀμφὶ circum βάλλω mitto vel βολὴ jactus) est sermo dubium indicans sententiam; ut, *Aio te Æacida Romanos vincere posse*; dubium est, An Æacides à Romanis, vel Romani ab Æacide vincerentur.

Aliquando fit etiam verbis; ut, *Taurus*, dubium est animalne sit, an mons, an signum in cœlo, an nomen hominis.

Ecclipsis (ab ἐκλείπειν, deficere) est cum in oratione aliquid subauditur, quod ad ejus solutionem necessarium est; ut, *Atque audin' verbum unum cave de nuptiis*; subauditur dicas.

Ænigma (ab αἰνίσσομαι, obscurè loquor) est allegoria seu quæstio obscura, quæ difficulter intelligitur nisi aperiatur; ut,

Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo,
Tres pateat cœli spatium non amplius ulnas.

Hyperbaton (ab ὑπερβαίνω, transgredior, transcendo) est confusa verborum in sententia positio: ut,

Sunt oculos clari qui cernis sydera tanquam.

Hyperbati sive Transgressionis aliquot species elegantiæ causa usurpantur, quales sunt Anastrophe, Tmesis, Parenthesis.

Parenthesis (à παρεντίθημι, interpono) est clausula contextui orationis interjecta, quo remotâ sensus remaneat integer: ut, *O præclarum custodem ovium* (ut ajunt) *lupum*! Illud verò cavendum diligenter, ne longior parenthesis, neve crebrò adhibeatur. Et si sit Parenthesis longior interponenda est aliqua Epanalepsis, sive repetitio.

Duæ priores species in sequentibus tradentur.

Inornatæ Orationis vitia.

Tapinosis (à ταπεινόω, humilio, extenuo) est cum rei magnitudo vel dignitas minui ut; ut, *Si quis parricidam hominem nequam vocet.*

Tautologia (à ταυτότης, res eadem, & λόγος, sermo) est inanis ejusdem sententiæ per diversa verba repetitio: ut, *Ibant quà poterant, quà non poterant, non ibant.*

Macrologia (à μακρολογέω, prolixo uti sermone) est nimia sermonis prolixitas; ut, *Legati non impetratâ pace, retrò domum unde venerant, abierunt.*

Pleonasmus

Pleonasmus (à πλεονάζω, redundare) est cùm verbis supervacuis neratur oratio; ut, *Ego hîsce meis oculis vidi. Ore loqui*; Satis enim est, *Vidi, Loqui*. Hæc de vitiis Orationis.

Jam de Metaplasmo & Figuris quibusdam Poëtarum.

METAPLASMUS.

METaplasmus (à μεταπλάττω, transmuto) est transformatio recti solitique sermonis in alteram speciem ornatûs vel necessitatis causâ.

Metaplasmi Species.

Prosthesis.	Synalæpha.
Epenthesis.	Ecthlipsis.
Paragoge.	Antithesis.
Aphæresis.	Metathesis.
Syncope.	Parralage.
Apocope.	Tmesis.
Ectasis.	Anastrophe.
Systole.	Pareleon.
Diæresis.	Euphonia.
Synæresis.	

Prosthesis (à προσίθημι, adpono) est adjectio literæ, vel syllabæ ad principium dictionis; ut, *Gnatus*, pro *natus*. *Tetuli*, pro *tuli*.

Epenthesis (ab ἐπεντίθημι, interpono) est adjectio literæ, vel syllabæ ad medium dictionis; ut, *Relligio*, pro *religio*; *Navita* pro *nauta*.

Paragoge (à παράγω, adduco) est adjectio literæ, vel syllabæ ad finem dictionis; ut, *Admittier*, pro *admitti*. *Dicier* pro *dici*.

Aphæresis (ab ἀφαιροῦμαι, demo, detraho) est ablatio literæ, vel Syllabæ è principio dictionis; ut, *Temnere*, pro *contemnere*. *Citatorum* pro *concitatorum*.

Syncope (à συγκόπτω, concido) est ablatio literæ, vel syllabæ è medio dictionis; ut, *Compostus*, pro *compositus*. *Equûm* pro *equorum*. *Extinxti*, pro *extinxisti*.

Apocope ab (ἀποκόπτω, rescindo,) est ablatio literæ, vel syllabæ è fine dictionis; ut, *Antoni*, pro *Antonii*. *Viden* pro *vidisne*.

Ectasis (ab ἐκτείνω, extendo,) est cum Syllaba natura brevis producitur; ut, *Italia* prima longa apud *Virg.* 2 *geor. v.* 138.

Laudibus Italiæ certent, nec Bactra nec Indi.

Systole (à συστέλλω, corripio, brevio,) est quando syllaba naturâ longa breviatur; ut, *Or on* prima brevi apud *Horat. epod.* 15.

Dum pecori lupus, & nantis infestus Orion.

Diæresis (à διαιρῶμαι, divido, dissolvo) est quando una syllaba in

in duas dissolvitur; ut, *Dissoluendis*, pro *dissolvendis*. *Vitai*, pro *vitæ*.

Synæresis, (à συναιρέω, contraho) est quando duæ ejusdem dictionis syllabæ in unum contrahuntur; ut, *Deseta*, pro *desueta*. *Ciquam*, pro *cuiquam*.

Ecthlipsis (ab ἐκθλίβω, elido) est cùm *m* cum vocali sua eliditur in fine ante vocalem; ut,

Et possum alterius curas sanare recentes.

Synalœpha (à συναλείφω, collido, comminuo) est quando vocalis ante vocalem eliditur; ut,

Tutus eris medio maxima turba mari est.

Antithesis (ab ἀντὶ, pro & θέσις, positio) est quando litera pro litera ponitur; ut, *Olli*, pro *illis*. *Upilio*, pro *opilio*.

Metathesis (à μετὰ, trans, & θέσις, positio) est cum una litera ex uno dictionis loco in alium transfertur; ut, *Tymbre*, pro *Tymber*. *Evandre*, pro *Evander*.

Parallage Prothesεon (à παραλλάττω, vario, alterno) est cùm Præpositio pro Præpositione ponitur; ut, *De te* licuit pro *in te*.

Tmesis (à τμήδω, scindo) est unius verbi compositi, ut, raro simplicis sectio una dictione, vel pluribus interjectis: ut, *Inque salutatum*, pro *insalutatusque*. *Qui te cunque*, pro *quicunque te*.

Anastrophe (ab ἀναστρέφω, subverto) est præposterus verborum ordo: ut, *Italiam contra*, pro *contra, Italiam*. *Transtra per*, pro *per transtra*.

Pareleon (à παρέλκω, produco, profero) est cùm syllaba, vel dictio adjicitur, quæ nihil sensui confert, ut, *Vosmet* Virg. *Durate & vosmet rebus servate secundis*. *Sibi* Terent. *Suo sibi nunc gladio jugulat*.

Euphonia (ab εὖ, bene, & φωνὴ, vox) est mutatio quædam venustioris soni gratia; ut, *Redeo*, pro *reeo*. *Redigo*, pro *reago*. Hæ sunt Figuræ in Grammatica usitatæ.

Nunc sequerentur *Tropi & Schemata*, quæ Rhetoribus tractanda relinquimus.

FINIS.

Books Printed for Nathaniel Brook, *and are to be sold at his Shop at the* Angel *in* Cornhil.

	Price. £.	s.	d.
1. *Morgans* Heraldry in Folio, containing above 200 Cuts graven on Copper relating unto Heraldry —	04	00	
2. *Morgans* new Book called *Armilogia sive ars Chromatica*, The Language of Arms by the Colours and Metalls, wherein consists the Honourableness of Coats of Arms, how distinguishable; a work of that nature never yet extant, in large quarto.			
3. *Coles Adam in Eden*, a description of all Plants in *England*, Physical or others, their vertues and use; in folio.	12	00	
4. All the works of *Gregorii Hortius*, that eminent Physician, being in three Tomes bound up in one Volume, large folio.	30	00	
5. *Pharamond*, a new Romance, by the same Author that writ *Cassandra*, in folio.	12	00	
6. *Elias Ashmoles Theatrum Chymicum Britannicum*, a Tract wherein the mysteries of Chymistry is discussed by the ancient Philosophers, the difficult terms of that Art explained, with Annotations thereon; in quarto.	06	00	
7. *Ashmoles* way to bliss, a very learned Treatise of long life, and the Philosophers Stone, in quarto.	02	06	
8. *America* painted to the life, being a description of *New England*, *Barbadoes* and *Virginia*, with a Map describing those parts, in quarto.	04	00	
9. *The Beatitudes of Christ*, fourty two Sermons on the 5. of *Matthew*; by Mr. *Jeremiah Burroughs*, in quarto	06	00	
10 Mr. *Burroughs* Gospel Revelation, containing these 3 Treatises, *viz.* 1. Nature of God. 2. Excellency of Christ. 3. Excellency of mans immortal Soul: in quarto.	03	06	
11. Mr. *Cartwright* of *York*, his Exposition on the whole 15 Psalm, in quarto.	04	00	
12. Mr *Gaytons* observation on all the Festival days appointed by the Church of *England*, in quarto.	02	00	
13. Relation of the cruelty at *Amboyna*, committed on the *English* by the *Dutch*, the second part new, in quarto.	00	06	
14. The works of Mr *John Gregory* of *Oxford*, in two parts; the first containing Notes and Observations upon several Scriptures; the second, his *Posthuma*, or divers learned Tracts of various subjects, in quarto.	06	00	
15. Bishop *Lucy* against *Hobs* his Leviathan, and the Socinians, and such Heretichs of the same opinion with him, in quarto.	05	00	

16. *Banisters* Chirurgery, a practical Book for all Chirurgeons, in quarto. — s. 06 d. 00

17. *Edlin* on the Conjunction of *Saturn* and *Jupiter*, 1663. declaring the ground of the late Contagion, in quarto — 01 06

18. Bishop *Williams* of *Ossory* in *Ireland*, his Sermons and other Treatises, in quarto; new. — 05 00

19. Doctor *Harvies* direction for the cure of the Plague. 00 06

20. An Historical discourse, shewing the nature of Procurations, and how they were anciently paid; and somewhat of Synodals and Penticostals; in quarto. — 02 06

Large Octavoes.

21. COmplete Midwifes practise enlarged, being a complete Guide for Child-bearing Women in their Conception, Bearing and Nursing of Children, from the experience of Sir *Theodore Mayern*, Dr. *Chamberlain*, and M. *Culpepper*, &c. with cuts. — 04 00

22. Mr. *Cragg* Dispute with Mr. *Tombs*, wherein the Anabaptists are fully silenced; in octavo. — 03 00

23. Mr. *Cragg* in defence of the Kings Prerogative and Supremacy, vindicating the Oath of Allegiance and Supremacy; in octavo. — 02 06

24. The Doctors Dispensatory, being exact Rules to make up all Medicines used by Apothecaries, with directions for application to each disease of the Body of Man: approved of by Mr. *Nicholas Culpepper*, as by his Preface annexed may be seen, in large octavo. — 04 00

25. Exact Surveyor, or directions for measuring all manner of Lands; by *Robert Eyre*, in octavo. — 04 06

26. *Euclids* Elements, the whole 15 Books, Englished by *Philip Barrow* of *Camb.* in large octavo, — 04 00

27. *Florus Hungaricus*, or the History of *Hungary* and *Transylvania*, giving an account of the *Turkish* Invasion to this year 1666; in octavo. — 01 00

28. History of the *Turkish* Wars, till the year 1666, in octavo. 02 06

29. The Illustrious Shepherdess and the imperious Brother, two ingenious Romances, translated from the *Spanish*; in octavo. — 01 06

30. Mr. *Robert Lovedays* exquisite Letters Domestique and Forein, to several persons of quality; in octavo. — 02 06

31. The Method of Chymical Physick and Philosophy, being an introduction to the one, and true discovery of the other, namely, of Diseases, their Causes and Cures. Published by Mr. *Humph. Blunden*, Chymist; in octavo. — 02 06

31. Mr.

	s.	d.
32. Mr. *Jonas Moors* Vulger Arithmetick, performed for the ease of memory by *Napiers* Rods, Logarithms, &c. to which is annexed his Algibraical Arithmerick, and his new Contemplation Geometrical upon the Ellipsis, the whole Art plainly setting out the nature of that Figure; as also Conical Sections, or the several Sections of a Cone, drawn from the Papers of Mr. *William Oughtred*; all three at---	04	06
33. Mr. *Robert Mays* Accomplish'd Cook, shewing the expert and ready ways for dressing all manner of Fish, Flesh or Fowl, &c. and the manner to make all kinds of Sawses, explained with above 100 Cuts for benefit and adorning of all sorts of made dishes; in octavo.	05	00
34. The Reformed Presbyterian, giving Reasons for Conformity to the Act of Uniformity, dedicated to the Non-conformist Ministers and others; in octavo.	01	06
35. Naps on *Parnassus*, or a new Humour of Drollery	01	00
36. Mr. *John Seldens* Tract to prove our Saviours Birth to be on the 25 of *December*.	01	00
37. A Looking-glass for Saints and Sinners, by Mr. *Samuel Smith*, Author of *The Great Assize*, and *Davids Repentance*.	02	00
38. Dr. *Richard Par* of *Camerwell*, his Book called the Sinners Remembrancer, or a serious warning to the wicked to prevent their destruction, and to hasten their Reformation, in octavo.	02	00
39. British Physician, shewing the vertues of all Plants growing in *England*; and directions for gathering of our home *English* Plants: by *Robert Turner*	03	00
40. The *Indians* Tears, being a Relation of the Massacre of the *Spaniards* committed on the *Indians*, in *Peru*.	01	06
41. *Wilsfords* Arithmetick, Natural and Artificial, in oct.	03	00
42. *Wilsfords* Scales of Commerce and Trade, with an Introduction to Merchants Accounts, &c. and a Tract of Architecture, in large octavo.	02	06
43. *Wilsfords* Discourse upon Meteors and Blazing Stars and Comets, also shewing the use of a Weather-glass, and other curious Natural Secrets, in octavo.	01	06
Small Octavoes.		
44. Mr. *Noah Bridges* his Rarities of innumerable Curiosities in secret and swift writing, together with his Short-hand cut in 24 brass Plates.	02	00
45. Mr. *Abraham Cowly* his late Poem in latin, shewing the vertue of divers English Plants, in octavo.	01	06

	s.	d.
46. Mr. *James Howel* his Grammer, *Spanish* and *English*, being useful for such as would attain that Language ——	02	00
47. Dr. *Harvies* Treatise of the *French-pox*, its Discovery, Symptoms and Cure. ——	02	00
Dr. *Robert Wittee*, of the nature and use of Waters in general, and discussing their virtues, especially of *Scarbrough-Spaw* in *Yorkshire*. ——	01	06
49. A Catalogue of all the Rarities of *John Tradeskin*, to be seen at *Lambeth* near *London* ——	02	00
50. The Womans Counsel, or Feminine Physician, discoursing on Diseases that are appropriate to Women, shewing their Maladies, and prescribing their Cures ——	01	06
51. Mr. *Joshua Pools* practical English Rhetorick, useful for Scholars, and all others. ——	01	06
52. Milk for Children, teaching an easie method both to read and write. ——	01	00
53. The Anthems of the Church, as they are usually sung in all the Cathedrals, both of His Majesties Chapel and St. *Pauls*, &c. ——	03	00
54. Mr. *Coles* Art of Simpling, or Introduction to the knowledge of Plants, with a short description of the Body of Man. ——	01	00
55. Bishop *Hall* upon Contentment, shewing the several ways to attain thereunto ——	01	00
56. The Holy Order, or Fraternity of the Mourners in *Sion*, humbly and earnestly tendred to all Gods faithful ones. Whereunto is added, *Songs in the Night*, or Cheerfulness under Affliction. By *J. Hall*, Bishop of *Norwich*. —	01	00
Large Twelves.		
57. *Oedipus*, or the Resolver of the secrets of Nature.	01	06
58. The Queens Closet opened, incomparable secrets in Physick and Chirurgery, Preserving, and Candying, which were presented unto the Queen. ——	02	00
The same printed in a lesser volume, *viz.* 24 ——	01	06
59. A little Manual of Miscelanious Meditations, Apophthegms, Sentences and Essays, a fit companion — —	01	00
60. The Life of that vertuous Gentlewoman Mrs. *Shaw*, of *Hull*. ——	01	00
61. Wit and Drollery, Jovial Poems, corrected and amended, with many additions ——	01	06
Small Twelves.		
62. Mr. *Richard Baxters* Direction for young Divines. —	00	06
63. Dr. *Whitakers* Treatise of the Small-pox, shewing the Nature of that Disease, with Remedies prescribed ——	01	00